

«Еуразиялық банк» АҚ

2014 жылғы 31 желтоқсанда
аяқталған жыл үшін
шоғырландырылған қаржылық
есептілік

(Мемлекеттік тілге орыс тіліндегі түпнұсқадан
аударылды)

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлар есебі

Пайда немесе зиян және басқа жиынтық кіріс туралы
шоғырландырылған есеп 5

Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп 6

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп 7-8

Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп 9-10

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер 11-101



«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестігі
050051 Алматы, Достық д-лы 180,
Тел./факс 8 (727) 298-08-98, 298-07-08

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
050051 Алматы, пр. Достык 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлар есебі

«Еуразиялық банк» АҚ Директорлар кеңесіне

Біз «Еуразиялық банк» АҚ және оның еншілес кәсіпорнының (бұдан әрі - «Топ») 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есептен тұратын қоса берілген шоғырландырылған қаржылық есептілігіне және пайдалар мен зияндар туралы және көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі басқа жиынтық табысының шоғырландырылған есептеріне, қордағы және ақша қаражаттарының қозғалысындағы өзгерістеріне аудит жүргіздік, сондай-ақ есептік саясаттың негізгі жағдайларын қысқа шолудан және басқа да түсіндірме ақпараттан тұратын ескертпелер жасадық.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін басшылықтың жауапкершілігі

Басшылық Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасауға және шынайы бергені және адал ниетсіз әрекеттер мен қателердің салдарынан маңызды бұрмалаулар баяндалмаған шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау үшін қажетті деп есептейтін ішкі бақылау үшін жауапкершілікте болады.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің жауапкершілігіміз біз жүргізген аудиттің негізінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікірді білдіруімізге байланысты болады. Біз аудитті Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар этикалық нормаларды сақтауды, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілікте маңызды бұрмалаулар болмайтын қисынды сенімділік алатындай түрде аудитті жоспарлау және жүргізуді талап етеді.

Аудит шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сандық көрсеткіштерді растайтын және ондағы ақпараттарды ашып көрсететін аудиторлық дәлелдемелерді алуға бағытталған рәсімдерді жүргізуді қосады. Рәсімдерді таңдау шоғырландырылған қаржылық есептілікті арам көзқарастар әрекеттерінің немесе қателердің салдарынан маңызды бұрмалаудың тәуекелдерін бағалауды қоса алғанда, аудитордың кәсіби пайымдауларына байланысты болады. Осы тәуекелдерді бағалау процесінде аудитор тиісті жағдайлардың аудиторлық рәсімдерін әзірлеу үшін, бірақ ішкі бақылау тиімділігі туралы пікірді бейнелеу мақсатында емес, шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасауға және дұрыс бергені үшін ішкі бақылау жүйесін қарастырады. Аудитте сонымен бірге есептік қолданудың тиісті сипатын бағалауды және басшы жасаған бухгалтерлік бағалаудың негізділігін, сонымен бірге тұтастай алғанда шоғырландырылған қаржылық есептілікті беруді бағалау енгізілген.

Біз алған аудиторлық дәлелдемелеріміздің біздің аудиторлық пікірімізді білдіру үшін жеткілікті және тиісті болып табылатынын пайымдаймыз.

Пікір

Біздің пікіріміз бойынша, шоғырландырылған қаржылық есептілік 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтардың қаржылық жағдайының барлық маңызды қатынастарда, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін оның қаржылық нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысы Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес шынайылығын бейнелейді.

Р. И. Ирматов
Сертификатталған аудитор
Қазақстан Республикасы,
2012 жылғы 6 қаңтардағы
аудитордың біліктілік куәлігі
№.МФ-0000053

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі 2006 жылы 6 желтоқсанда № 0000021 аудиторлық қызметпен айналысуға берген мемлекеттік лицензия.

А. Н. Нигай
Жарғы негізінде әрекет етуші
«КПМГ Аудит» ЖШС Бас директоры

2015 жылғы 27 наурыз

	Ескертпе	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Пайыздық кірістер	4	80,075,139	67,074,862
Пайыздық шығыстар	4	(39,862,264)	(29,489,203)
Таза пайыздық кіріс		40,212,875	37,585,659
Комиссиялық кірістер	5	11,479,459	11,687,847
Комиссиялық шығыстар		(779,643)	(751,232)
Таза комиссиялық кіріс		10,699,816	10,936,615
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын басқа да қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан келген таза зиян		(631,760)	(161,988)
Шетел валютасымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза кіріс	6	3,396,540	2,642,196
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерімен жүргізілетін операциялардан келген таза зиян		(349)	(290)
Ипотекалық кредиттерді және тұтынушылық кредиттерді сатудан түскен пайда		1,131,811	707,582
Басқа да операциялық таза шығыстар		(279,425)	(165,286)
Операциялық кіріс		54,529,508	51,544,488
Құнсыздандудың зияндары	7	(10,069,797)	(8,247,764)
Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар	8	(16,438,092)	(15,070,861)
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар	9	(13,412,070)	(10,947,331)
Салық салғанға дейінгі пайда		14,609,549	17,278,532
Табыс салығы бойынша шығыс	10	(3,185,919)	(4,132,351)
Бір жылдағы пайда		11,423,630	13,146,181
Басқа жиынтық зиян			
<i>Жіктелген немесе жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптар:</i>			
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві:			
- әділ құнның таза өзгерісі		(22,839)	62,315
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған әділ құнның таза өзгерісі		349	290
Қайта есептеу кезіндегі бағам айырмашылықтары		(2,031,456)	(174,496)
<i>Жіктелген немесе жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптардың барлығы</i>		<i>(2,053,946)</i>	<i>(111,891)</i>
Бір жылдағы басқа да жиынтық зиянның барлығы		(2,053,946)	(111,891)
Бір жылдағы жалпы жиынтық кіріс		9,369,684	13,034,290
Қарапайым акцияға базалық және тоғытылған пайда, теңгеде	27	704.68	810.94

5 - 101 беттер аралығында берілген осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті Топтың басшылығы 2015 жылғы 27 наурызда бекітті және оған басшылық атынан қол қойғандар:

М. Эгглтон
Басқарма төрағасы

Л.Н. Нелина
Бас бухгалтер

	Ес- кертпе	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	11	112,083,022	83,146,378
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	12	4,547,700	1,139,628
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	13	5,913,836	10,979,872
Банктердегі шоттар мен депозиттер	14	13,476,169	2,922,373
Клиенттерге берілген кредиттер	15	588,232,099	432,529,086
Өтеу мерзіміне дейін ұсталған инвестициялар	16	35,184,257	23,462,306
Ағымдағы салық активі		2,146,329	1,284,278
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	17	22,847,412	19,758,591
Басқа да активтер	18	24,171,260	13,410,896
Активтердің барлығы		808,602,084	588,633,408
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	12	-	2,278
Банктердің шоттары мен депозиттері	19	3,469,981	14,116,633
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	20	7,353,570	8,803,285
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	21	548,499,125	404,673,786
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	22	103,242,607	32,786,356
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	23	26,028,695	35,669,288
Басқа да тартылған қаражат	24	37,862,573	21,410,349
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	10	1,795,183	257,542
Басқа да міндеттемелер	25	13,662,318	12,095,527
Міндеттемелердің барлығы		741,914,052	529,815,044
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	26	30,110,207	30,110,207
Эмиссиялық кіріс		25,632	25,632
Жалпы банктік тәуекелдер бойынша резерв		8,234,923	8,234,923
Динамикалық резерв		6,733,233	6,733,233
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві		(74,143)	(51,653)
Мәліметтер беруді валютаға аудару бойынша жинақталған резерв		(2,213,707)	(182,251)
Бөлінбеген пайда		23,871,887	13,948,273
Капиталдың жиынтығы		66,688,032	58,818,364
Міндеттемелер мен капиталдың жиынтығы		808,602,084	588,633,408

Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДЕН ТҮСЕТІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Пайыздық кірістер	71,967,339	60,387,215
Пайыздық шығыстар	(38,915,794)	(28,398,992)
Комиссиялық кірістер	11,331,678	11,799,057
Комиссиялық шығыстар	(779,643)	(751,232)
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын, қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялар бойынша таза төлемдер	(4,560,196)	(150,551)
Шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза түсімдер	3,422,282	2,683,016
Басқа да төлемдер	(288,228)	(168,675)
Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар (төлемдер)	(17,062,206)	(14,534,561)
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар (төлемдер)	(10,475,321)	(8,379,350)
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын, қаржы құралдары	465,512	56,500
Міндетті резерв	262,897	(206,759)
Банктердегі шоттар мен депозиттер	(9,919,080)	759,294
Клиенттерге берілген кредиттер	(157,476,859)	(80,354,726)
Басқа да активтер	956,507	(3,859,898)
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		
Банктердің шоттары мен депозиттері	(11,106,973)	(6,740,082)
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	(1,479,999)	8,801,003
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	119,679,177	88,901,052
Басқа да міндеттемелер	1,161,402	1,905,318
Табыс салығын төленгенге дейін операциялық қызмет(-ке қолданған)/-тен түсетін ақша қаражатының таза түсімі	(42,817,505)	31,747,629
Төленген табыс салығы	(2,510,329)	(4,312,612)
Операциялық қызметтер(-ге қолданатын)/-ден түсетін ақша қаражатының түсімі	(45,327,834)	27,435,017

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСЕТІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін сатып алу	(22,698,238)	(10,425,277)
Сатуға арналған қаржы активтерін сату және өтеу	27,666,445	18,145,893
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестицияларды сатып алу	(52,871,716)	(20,005,394)
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестицияларды өтеу	41,419,634	7,242,093
Негізгі қаражат және материалдық емес активтерді сатып алу	(6,719,150)	(5,658,011)
Негізгі қаражат және материалдық емес активтерді сату	315,802	17,554
Күрделі шығындар бойынша алдын ала төлемдер	79,773	(761,780)
Инвестициялық қызметтерге қолданатын ақша қаражатының түсімі	(12,807,450)	(11,444,922)
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСЕТІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардан түскен түсім	89,816,367	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(2,236,200)	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеуін төлеп алу	(18,096,374)	(1,295,789)
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздардан түскен түсім	12,461	17,534,520
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(9,210,360)	(10,000,000)
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеуін төлеп алу	(828,923)	-
Басқа тартылған қаражаттардың түсімі	23,064,839	12,328,852
Басқа тартылған қаражатты өтеу	(6,893,104)	(9,733,272)
Төленген дивидендтер	(1,500,016)	(2,000,129)
Қаржылық қызметтен түсетін ақша қаражатының түсімі	74,128,690	6,834,182
Ақша қаражаты мен олардың баламаларының таза ұлғаюы	15,993,406	22,824,277
Айырбастау бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаты мен оның баламаларының мәніне әсері	12,943,238	699,347
Жыл басындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен ақша қаражатының баламалары	83,146,378	59,622,754
Жыл соңындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен олардың баламалары (11-ескертпе)	112,083,022	83,146,378

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

мың теңге	Акционерлік капитал	Эмиссиялық кіріс	Жалпы банктік тәуекелдер бойынша резерв	Динамикалық резерв	Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Мәліметтер беруді валютаға аудару бойынша жинақталған резерв	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2013 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	30,110,207	25,632	6,650,265	-	(114,258)	(7,755)	11,120,112	47,784,203
Жиынтық кірістің барлығы								
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	-	13,146,181	13,146,181
Басқа жиынтық зиян								
<i>Жіктелген немесе жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптар:</i>								
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгерісі	-	-	-	-	62,315	-	-	62,315
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған, сатуға арналған қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгерісі	-	-	-	-	290	-	-	290
Қайта есептеу кезіндегі бағам айырмашылықтары	-	-	-	-	-	(174,496)	-	(174,496)
<i>Жіктелген немесе жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптардың барлығы</i>	-	-	-	-	62,605	(174,496)	-	(111,891)
Басқа жиынтық зиянның барлығы	-	-	-	-	62,605	(174,496)	-	(111,891)
Бір жылдағы жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	62,605	(174,496)	13,146,181	13,034,290
Капитал құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен жүргізілген операциялар								
Жарияланған дивидендтер (26 (ә)-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	(2,000,129)	(2,000,129)
Капиталдағы басқа да қозғалыстар								
Жалпы резервті ұлғайту (26 (в)-ескертпе)	-	-	1,584,658	-	-	-	(1,584,658)	-
Динамикалық резервке көшіру (26 (в)-ескертпе)	-	-	-	6,733,233	-	-	(6,733,233)	-
2013 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	30,110,207	25,632	8,234,923	6,733,233	(51,653)	(182,251)	13,948,273	58,818,364

Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

	Акционерлік капитал	Эмиссиялық кіріс	Жалпы банктік тәуекелдер бойынша резерв	Динамикалық резерв	Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Мәліметтер беруді валютаға аудару бойынша жинақталған резерв	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	30,110,207	25,632	8,234,923	6,733,233	(51,653)	(182,251)	13,948,273	58,818,364
Жиынтық кірістің барлығы								
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	-	11,423,630	11,423,630
Басқа жиынтық зиян								
<i>Жіктелген немесе жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптар:</i>								
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгерісі	-	-	-	-	(22,839)	-	-	(22,839)
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған, сатуға арналған қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгерісі	-	-	-	-	349	-	-	349
Қайта есептеу кезіндегі бағам айырмашылықтары	-	-	-	-	-	(2,031,456)	-	(2,031,456)
<i>Жіктелген немесе жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптардың барлығы</i>	-	-	-	-	(22,490)	(2,031,456)	-	(2,053,946)
Басқа жиынтық зиянның барлығы	-	-	-	-	(22,490)	(2,031,456)	-	(2,053,946)
Бір жылдағы жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	(22,490)	(2,031,456)	11,423,630	9,369,684
Капитал құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен жүргізілген операциялар								
Жарияланған дивидендтер (26 (ә)-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	(1,500,016)	(1,500,016)
2014 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	30,110,207	25,632	8,234,923	6,733,233	(74,143)	(2,213,707)	23,871,887	66,688,032

Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

1 Жалпы ережелер

(а) Негізгі қызмет

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке «Еуразиялық банк» АҚ-тың (бұдан әрі «Банк») және оның еншілес кәсіпорны «Еуразиялық Банк» ААҚ-тың (бұдан әрі бірлесіп «Топ» деп аталатындар) қаржылық есептілігі кіреді.

Банк Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жабық акционерлік қоғам ретінде Қазақстан Республикасында 1994 жылы құрылды. 2003 жылы заңнамаға енгізілген өзгерістердің салдарынан Банк 2003 жылғы 2 қыркүйекте акционерлік қоғам ретінде қайта тіркелді. Банк өз қызметін 2007 жылғы 28 желтоқсанда берілген №237 жалпы банктік лицензия негізінде жүзеге асырады. Сондай-ақ Банктің брокерлік-дилерлік және кастодиандық қызметті жүзеге асыруға мүмкіндік беретін №0401100623 және №0407100189 лицензиялары бар. Депозиттер тарту және клиент шоттарын жүргізу, қарыздар мен кепілдіктер беру, кастодиандық және есеп айырысу-кассалық қызмет көрсетуді жүзеге асыру, бағалы қағаздармен және шетел валюталарымен операциялар жүргізу Топ қызметінің негізгі түрлері болып табылады.

Банк қызметі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкімен (бұдан әрі «ҚРҰБ») реттеледі.

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың Қазақстан Республикасының және Ресей Федерациясының аумағында өз қызметін жүзеге асыратын 20 өңірлік филиалы (2013 жылы: 20) мен 143 есеп айырысу-кассалық бөлімшесі бар (2013 жылы: 143).

Банктің бас офисінің заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Қонаев к-сі, 56. Топтың активтері мен міндеттемелерінің басым бөлігі Қазақстанда орналасқан.

Банк 2010 жылғы 1 сәуірде еншілес кәсіпорын, «Еуразиялық банк» ААҚ-ты сатып алды, ол Ресей Федерациясы, Мәскеу қ-да орналасқан.

(ә) Акционерлер

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Еуразиялық қаржылық компания» АҚ (бұдан әрі «ЕҚК») Банктің бас компаниясы болып табылады және Банктің 100% акциясына ие (2013 жылы: «ЕҚК» 100% акцияға ие болды).

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметін жүзеге асыру талаптары

Топ өз қызметінің басым бөлігін Қазақстан аумағында жүзеге асырады. Осының салдарынан, Топ дамушы нарықтарға тән өзіндік ерекшеліктері көрінетін Қазақстан нарығындағы экономикалық және қаржылық тәуекелдіктерге ұшырайды. Заң, салық және нормативтік заңнамалар үнемі жетілдірілуде, алайда әртүрлі түсінікте ұғынылады және құқықтық және фискальды жүйенің басқа да кемшіліктерімен қосылып өз қызметтерін Қазақстанда жүзеге асыратын банктер үшін қосымша қиындықтар туындататын өзгерістер жиі енгізіледі. Берілетін шоғырландырылған қаржылық есептілік Топ басшылығының қаржылық-шаруашылық қызметін жүзеге асырудың қазіргі талаптарының Топтың қызметі мен қаржы ережелерінің нәтижесіне әсер етуі мүмкін бағасын көрсетеді. Қаржылық-шаруашылық қызметін жүзеге асыру талаптарының бұдан кейінгі дамуы басшылықтың бағасынан өзгеше болуы мүмкін.

2 Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі ұстанымдары

(а) ХҚЕС сәйкестігі туралы өтініш

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандартына (бұдан әрі «ХҚЕС») сәйкес дайындалған.

(ә) Құнын анықтау базасы

Шоғырландырылған қаржылық есептілік өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары мен әділ құны бойынша көрсетілген, сатуға арналған қолда бар қаржылық активтерді қоспағанда, нақты шығындар бойынша есептеу ұстанымдарына сәйкес дайындалған.

(б) Функционалдық валюта және есептілік беру валютасы

Қазақстанның теңгесі (бұдан әрі «теңге») Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола тұрып, Банктің жүргізген операцияларының және оның қызметіне әсер ететін, онымен байланысты жайттардың басым бөлігінің экономикалық маңызын барынша көрсететін Банктің функционалдық валютасы болып табылады.

Ресей рублі (бұдан әрі «рубль») Ресей Федерациясының ұлттық валютасы бола тұрып, Банктің еншілес кәсіпорнының жүргізген операцияларының және оның қызметіне әсер ететін, онымен байланысты жайттардың басым бөлігінің экономикалық маңызын барынша көрсететін Банктің еншілес кәсіпорнының функционалдық валютасы болып табылады.

Қазақстан теңгесі, сондай-ақ аталған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін беру валютасы болып табылады.

Банктің еншілес кәсіпорнының қаржы жағдайы туралы есепте көрсетілген активтері мен міндеттемелерін қазақстандық теңгеге аударған кезде есеп беретін күнгі қолданыстағы валюталық бағам бойынша қайта есептеледі. Барлық кірістер мен шығыстар және капитал баптары тиісті операцияларды жасаған күнгі қолданыстағы валюта бағамы негізінде есептелген бағам бойынша қайта есептеледі. Туындаған бағам айырмасы «Жинақталған бағамдық айырымдар резерві» бабы бойынша капиталдың құрамында көрсетілген.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектенген.

Ресей рублінде, қазақстандық теңгеде көрсетілген кез келген соманы аудару, Ресей рублінде көрсетілген сомаларды көрсетілген немесе қандай да бір басқа бағам бойынша бұдан әрі қарай қазақстандық теңгеге айырбасталуы мүмкін, айырбасталады немесе айырбастауға болатынын растау ретінде түсіндірілмейді.

(в) Кәсіби пікірлерді, есептеме бағалауларды және жорамалдарды пайдалану

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау басшылықтың есеп саясатының ережелері қалай қолданылуына және активтер, міндеттемелер, кірістер мен шығыстар қандай сомада көрсетілетіне әсер ететін кәсіби пікірлерді, жорамалдар мен есептеме бағалауларды пайдалануды талап етеді. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалаулар мен олардың негізінде жасалған жорамалдар әрдайым талданып отырады. Бағалаулардағы түзетулер осы бағалаулар қайта қарастырылған есепті кезеңде және көрсетілген өзгерістермен қозғалған барлық келесі кезеңдерде де танылады.

2 Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі ұстанымдары, жалғасы

(в) Кәсіби пікірлерді, есептеме бағалауларды және жорамалдарды пайдалану, жалғасы

Бұдан әрі көрсетілген Ескертпелер есеп беру саясатының ережелерін қолдану кезіндегі айтарлықтай тұрлаусыз бағалауларға және дәлелденген сыни пікірлерге қатысты ақпаратты білдіреді:

- сақтандыру агенті қызметін көрсетуден түскен кіріс – 5-Ескертпе
- кредиттердің құнсыздануына қатысты бағалаулар – 15-Ескертпе
- қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құнын бағалаулар – 35-Ескертпе.

(г) Есеп беру саясатының және деректерді көрсету тәртібінің өзгерісі

Топ, келесі жаңа стандарттарды және бастапқы қолдану күні 2014 жылғы 1 қаңтардан бастап басқа стандарттарға кез келген кейінгі түзетулерді қоса алғанда, стандарттарға түзетулерді қабылдады.

- ХҚЕС (IAS) 32-ге түзетулер «Қаржылық құралдар: ақпараттарды ашу – «Қаржылық активтерді және қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу» есепте өзара есептелінетін немесе өзара есепке алу туралы жаңа қаржылық ережеге енбейді, оларды қолданудағы сәйкессіздікті жою мақсатында өзара есеп айырысу өлшемдерін түсіндіруді баяндайды. Түзетулер кәсіпорынның осы сәтте, егер осы құқық болашақ оқиғаларға байланысты болмаса, сондай-ақ ағымдағы шаруашылық қызметті жүргізу барысында да, сондай-ақ кәсіпорын және барлық оның контрагенттері міндеттерді (дефолтті) орындамаған жағдайда да өзара есепке алу жүргізуге шын мәнінде заңды құқығы барын анықтайды.

Осы түзетулер шоғырландырылған қаржылық есептілікке маңызды әсер етпейді, өйткені Топ қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте таза негізде қаржылық активтерді және қаржылық міндеттерді көрсетпейді.

(ғ) Өткен кезендердегі мәліметтерді беру-жіктеу тәртібінің өзгерісі

Салыстырмалы ақпарат, сондай-ақ ағымдағы жылдағы өзгерістерге сәйкес болу үшін қайта жіктелген.

Топтың 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылға шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындалу барысында басшылық 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы шоғырландырылған қаржылық есептілікті сәйкестендіру үшін тиісті көрсеткіштерге әсерін тигізетін белгілі бір жіктеулерді анықтады.

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайдалар немесе зияндар және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте клиенттерге берліген кредиттер бойынша агенттік қызметтерге шығындар «Комиссиялық шығындардан» «Пайыздық кірістерге» 1,235,274 мың теңге мөлшерінде қайта жіктелген.

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайдалар немесе зияндар және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте автокөліктер сатып алуға сақтандыруға шығындар «Басқа жалпы және әкімшілік шығындардан» «Пайыздық кірістерге» 992,740 мың теңге мөлшерінде қайта жіктелген.

Басшылық бұл ұсынуды ХҚЕС-қа сәйкес барынша қисынды және Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын барынша айқын көруді қамтамасыз етеді деп есептейді. Тиісті көрсеткіштер бойынша қайта жіктеудің ықпалы кестеде келесідей көрсетілуі мүмкін:

2 Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі ұстанымдары, жалғасы

(ғ) Өткен кезендердегі мәліметтерді беру – жіктеу тәртібінің өзгерісі, жалғасы

мың теңге	Жіктеуге сәйкес	Жіктеудің ықпалы	Өткен кезендегі есептілікке сәйкес
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы пайдалар немесе зияндар және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп			
Пайыздық кірістер	67,074,862	(2,228,014)	69,302,876
Таза пайыздық кіріс	37,585,659	(2,228,014)	39,813,673
Комиссиялық шығыстар	(751,232)	1,235,274	(1,986,506)
Таза комиссиялық кіріс	10,936,615	1,235,274	9,701,341
Басқа жалпы және әкімшілік шығыстар	(10,947,331)	992,740	(11,940,071)
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп			
Операциялық қызметтен түсетін ақша қаражатының ағыны:			
Таза пайыздық кіріс	60,387,215	(2,228,014)	62,615,229
Комиссиялық шығыстар	(751,232)	1,235,274	(1,986,506)
Басқа жалпы және әкімшілік шығыстар (төлемдер)	(8,379,350)	992,740	(9,372,090)

Жоғарыда көрсетілген жіктеулер Топтың қаржылық нәтижелеріне немесе капиталына ықпал етпейді.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері

Төменде көрсетілген есепке алу саясатының ережесі Топтың кәсіпорындарымен осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есеп беру кезеңдеріне, есепке алу саясатындағы өзгерістерге қатысты 2 (г)-Ескертпесінде көрсетілгендерден басқасы, жүйелілік бойынша қолданылды.

(а) Шоғырландыру қағидаттары

(і) Бизнесісті біріктіру

Бизнесісті біріктіру сатып алу күнгі, атап айтқанда бақылаудың Топқа ауысу күніндегі жағдай бойынша сатып алу әдісін қолданып ескеріледі.

Сатып алуларға қатысты гудвилл мәнін Топ, өтеуге (егер бизнесісті біріктіру сатылап жүргізілсе, сатып алынатын компанияның капиталдағы үлесіне бұрын тиесілі әділ құнды қоса) берілген әділ құн және сатып алынатын кәсіпорындағы кез келген бақыландырушы үлестің, сатып алу күнгі жағдай бойынша бағаланған, сатып алған сәйкестендіруші активтердің және қабылданған міндеттемелердің таза танылған құнының (әдетте, әділ құнның) шегерімімен танылған сомасы ретінде есептейді.

Топтың бизнесісті біріктіру бойынша операциялардың нәтижесінде, борыштық немесе үлестік бағалы қағаздар шығарумен байланысты мәмілелер бойынша шығындардан бөлек шеккен шығындары олардың туындауына қарай шығыстарға жатқызылады.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(а) Шоғырландыру қағидаттары, жалғасы

(ii) Еншілес кәсіпорындар

Еншілес кәсіпорындар дегеніміз – Топтың бақылауындағы инвестиция объектілері болып табылады. Топ инвестиция объектілерін басқарады, егер инвестиция объектілеріне қатысудың ауысымды кірісіне байланысты тәуекелге ұшыраса немесе аталған пайданы алуға құқығы бар, сондай-ақ аталған пайда көлеміне әсер ете алады, бұл әсер инвестиция объектісіне қатысты өз құзыреттілігін пайдалану арқылы байқалады. Көбінде Топ өзі тікелей бақылайтын инвестиция объектілерінің қаржы есептілігін шоғырландырады. Еншілес кәсіпорындардың қаржылық есептілігі аталған бақылауды нақты белгілеген күннен бастап бақылау нақты тоқтатылған күнге дейінгі шоғырландырылған қаржылық есептілікке кіргізіледі.

(iii) Шоғырландыру процесінде қосылмайтын операциялар

Топтың қатысушылары арасындағы операциялар, осындай операциялар бойынша берешектер қалдығы, сондай-ақ аталған операцияларды жүргізу барысында туындайтын іске асырылмаған пайдалар шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау процесінде қосылмайды. Құнсыздану белгілерінің туындау жағдайларын қоспағанда, іске асырылмаған пайдалар да, осылайша пайдалар сияқты шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алынып тасталады.

(iv) Гудвилл

Еншілес кәсіпорындарды сатып алу нәтижесінде туындаған гудвилл материалдық емес активтер құрамына енгізіледі.

Құнсыздануын бағалау мақсатында гудвилл акша қаражатының түсімін тудырушы бірліктерге жатқызылады және құнсызданудан келген зияндардың шегерімімен нақты шығындар бойынша көрсетіледі.

(ә) Шетел валютасы

Шетел валютасындағы операциялар осы операциялар жасалған күні қолданыста болған валюта бағамдары бойынша Топтың құрамына кіретін кәсіпорынның тиісті қызметтік валютасына сәйкес аударылады. Есеп берілетін күнгі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген акша активтері мен міндеттемелері есеп берілетін күнгі қолданыстағы валюта бағамдары бойынша қызметтік валютаға аударылады. Шетел валютасында көрсетілген акша активтері мен міндеттемелері операцияларының пайдасы мен шығыны есеп берілетін кезең соңындағы жағдай бойынша валюталық бағаммен қызметтік валютаға аударылған шет ел валютасының амортизацияланған құны және кезең ішінде төленген төлемдер мен тиімді мөлшерлеме бойынша есептелінген шамаға түзетілген кезең басындағы жағдай бойынша қызметтік валютаның амортизацияланған құны арасындағы айырмашылықтарды білдіреді. Әділ құны бойынша бағаланатын шетел валютасында көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күнгі қолданыстағы валюталық бағам бойынша қызметтік валютаға аударылады. Нақты шығындары бойынша белгіленіп, шетел валютасында көрсетілген акшалай емес активтер мен міндеттемелер операция аяқталған күнгі қолданыстағы валюталық бағам бойынша қызметтік валютаға аударылады. Шетел валютасына аудару нәтижесінде туындайтын бағам айырмалары, сатуға арналған қолда бар үлестік қаржы құралдарын аудару кезінде туындайтын айырмаларды қоспағанда, айырма құнсыздану салдарынан пайда болған жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі, басқа жиынтық кіріс құрамында көрсетілген бағам айырмалары пайда немесе зиян.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(б) Ақша қаражаты мен олардың баламалары

Ақша қаражаты мен олардың баламаларына ҚРҰБ-дағы, Ресей Федерациясының Орталық банкіндегі (бұдан әрі – «РФОБ») және басқа да банктердегі қолма-қол банкноттар мен монеталар, бос қалдықтар («Ностро» түріндегі шоттар) және банктердегі бастапқы өтеу мерзімі 3 айдан кем депозиттер кіреді. Ақша қаражаты мен олардың баламалары амортизацияланған құны бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

(в) Қаржы құралдары

(і) Қаржы құралдарын жіктеу

Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары:

- негізінен жақын арадағы болашақта сату немесе өтеуін төлеп алу мақсатында сатып алынатын немесе туындайтын;
- бірлесіп басқарылатын және жақында ғана қысқа мерзімді перспективада пайда алу дәлелі бар болған сәйкестендірілген қаржы құралдарының портфелінің бір бөлігі болып табылатын;
- туынды (қаржы кепілдігі шарттары болып табылатын немесе хеджирлеу құралы ретінде құрылған және нақты пайдаланылатын, тиімді болып есептелетін туынды қаржы құралдарын қоспағанда); немесе
- бастапқы тану сәтінде өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындалған болып табылатын қаржы активтерін немесе міндеттемелерін білдіреді.

Егер мынадай талаптардың бірі орындалса, Топ қаржы активтерін және міндеттемелерін өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындайды:

- активтерді немесе міндеттемелерді басқару, оларды бағалау және ішкі есепте көрсету әділ құн негізінде жүзеге асырылады;
- осындай тәсіл бухгалтерлік есепте өзгеше болуы мүмкін сәйкессіздіктердің әсерін толық немесе айтарлықтай жояды; немесе
- активтің немесе міндеттеменің құрамында туынды қаржы құралы жоқ болған кезде шарт бойынша күтілуі мүмкін ақша қаражатының ағындарын айтарлықтай өзгертетін орнатылған туынды қаржы құралы болып табылады.

Саудаға арналған, оң әділ құны бар барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ келісімшарттарды сатып алуға арналған опциондар шоғырландырылған қаржылық есептілікте актив ретінде көрсетіледі. Саудаға арналған, теріс әділ құны бар барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ келісімшарттарды сатуға арналған опциондар шоғырландырылған қаржылық есептілікте міндеттеме ретінде көрсетіледі.

Басшылық, қаржылық құралдарын, олардың бастапқы тану сәтінде қандай тану санатына жатқызу керектігін анықтайды. Өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын санатқа жатқызудың бастапқы тану сәтіндегі туынды қаржы құралдары мен қаржы құралдары, өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары санатынан жіктелмейді.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(в) Қаржы құралдары, жалғасы

(i) Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Егер қаржылық активтері кредиттерді анықтау мен дебиторлық берешектерге жауап беретін болса, онда ол өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары санатынан немесе сату үшін қолда бар активтер санатынан қайта жіктелуі мүмкін, егер Компанияның аталған активтерді жақын болашақта немесе оларды өтеу мерзімі басталғанша оларды ұстап қалу мүмкіндіктері мен ниеті болса. Басқа қаржы құралдары өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары санатынан өте сирек жағдайларда қайта жіктеледі. Сирек жағдайлар дегеніміз - жақын арадағы болашақта қайталанбайтын ерекше дара оқиғалар.

Кредиттер мен дебиторлық берешектер тіркелген немесе белгілі бір төлемдермен көрсетілетін, белсенді қызмет атқаратын нарықпен бағасы белгіленбейтін туынды емес қаржы активтерін білдіреді, бірақ оларға Топтың:

- тез арада немесе жақын арадағы болашақта сатуға ниет білдіргендері;
- бастапқы тану сәтінде өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын санатқа жатқызылатындары;
- бастапқы тану сәтінде сату үшін қолда бар активтер санатына жатқызылатындары; немесе
- кредиттің құнсыздануынан басқа себептер бойынша барлық бастапқы жүргізілген инвестицияларды Топтың өтей алмау мүмкіндіктері кезіндегілері жатқызылмайды.

Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар тіркелген немесе белгіленген төлемдермен және өтеу мерзімі тіркелген туынды емес қаржы активтерін білдіреді, оларды Топ өтеу мерзіміне дейін ұстап тұруға ниет білдіруге және ұстап тұруға қабілетті және оларға мыналар жатқызылмайды:

- бастапқы тану сәтінде Топ оларды өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатындар санатына жатқызғандары;
- Топ оларды сату үшін қолда барлар санатына жатқызғандары; немесе
- кредит және дебиторлық берешектерге жатқызуға сәйкес келетіндері.

Сатуға арналған қолда бар қаржы активтеріне сатуға арналған қолда бар санатына жатқызылатын немесе кредит және дебиторлық берешектерге жатқызуға түспейтін, өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар немесе өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының туынды емес қаржы активтері жатқызылады.

(ii) Қаржы құралдарын шоғырландырылған қаржылық есептілігінде тану

Қаржылық активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептілікте Топтың аталған қаржы құралдары шартқа отырудың нысаны болып табылған жағдайда көрсетіледі. Қаржылық активтерінің стандартты сатып алуларының басқа барлық жағдайлары есеп жүргізілетін күні көрсетіледі.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(в) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы құралдарының құнын бағалау

Қаржы активтері немесе міндеттемелері, өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланбайтын жағдайда, қаржы активтерін немесе міндеттемелерін сатып алуға немесе шығаруға тікелей жатқызылатын мәміле шығындарын қосқанда, бастапқы әділ құны бойынша бағаланады.

Бастапқы танудан кейін қаржы активтері, оған қоса актив болып табылатын туынды қаржы құралдары сату немесе басқа шығарып тастау нәтижелеріне байланысты келтірілген мәміле жөніндегі кез келген шығындары қосылмаған әділ құны бойынша бағаланады, оларға мыналар жатқызылмайды:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредит және дебиторлық берешектер;
- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар;
- белсенді қызмет атқаратын нарықтағы нарық баға мөлшерлемесі және жеткілікті сеніммен анықтауға болмайтын әділ құны жоқ үлестік құралдардағы инвестициялар. Аталған құралдар қаржылық есептілікте нақты шығындары бойынша көрсетіледі.

Барлық қаржы міндеттемелері, өзгертулері кезең ішіндегі табыс пен шығын құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері мен тоқтату белгілерінің шамасына жауап бермейтін әділ құны бойынша көрсетілетін, қаржы активтерінің аударымдары кезінде туындаған қаржы міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

(iv) Амортизацияланған құн

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің амортизацияланған құны актив немесе міндеттеме бастапқы тану кезінде бастапқы тану құны мен өтеу кезіндегі құн арасындағы айырманың жинақталған амортизацияның өлшеміне түзетілген берешектің, тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып айқындалған негізі сомасының төлемін шегере отырып, сондай-ақ құнсызданудан болған зияндарды шегере отырып бағаланған құнды білдіреді. Сыйлықақылардың және дисконттардың шамасы, сондай-ақ мәмілелер бойынша шығындар сомасы тиісті құралдың баланстық құнына кіреді және осы құралдың тиімді сыйақы мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланады.

Нарықтық мөлшерлемелерден өзгеше мөлшерлеме бойынша алынған/берілген қаржы активтері немесе міндеттемелері, берешектің пайызы және негізгі сомасы (негізгі сомалары) бойынша болашақтағы соманы білдіретін, осыған ұқсас құралдар бойынша нарықтық сыйақы мөлшерлемесіне дисконтталған әділ құны бойынша алу/беру сәтіне қайта бағаланады. Туындаған айырмасы пайда немесе зиян құрамында, нарықтық мөлшерлемеден өзгеше мөлшерлемелер бойынша қаржы құралдарын алудан/беруден келген пайда немесе зиян ретінде көрсетіледі. Салдарынан осындай активтер мен міндеттемелердің баланстық құны алу/беру сәтіндегі пайда/зиянның амортизациясы сомасына түзетіледі және тиісті кірістер/шығыстар тиімді сыйақы мөлшерлеме әдісін пайдаланып, пайда немесе зиян құрамында пайыздық кіріс/шығыс құрамында көрсетіледі.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(в) Қаржы құралдары, жалғасы

(v) Әділ құны бойынша бағалау қағидаттары

Әділ құн дегеніміз активті сату кезінде алынған немесе операция талаптарымен міндеттемелерді беру кезінде төленген, негізгі нарықта бағалау күні қатысушылар арасында ұйымдастырылған нарықта немесе ол болмаған жағдайда аталған күні Топтың қолжетімділігі бар едәуір пайдалы нарықта жүргізілетін құнды білдіреді. Міндеттемелердің әділ құны оны орындамау тәуекелін көрсетеді.

Топ мүмкіндігінше, белсенді нарықтағы аталған құралдардың баға белгілеуін пайдалану арқылы құралдардың әділ құнын бағалайды. Нарық, егер актив немесе міндеттемелер бойынша жиілікпен жүргізіліп, жеткілікті көлемде тұрақты негізде баға белгілеуді анықтау үшін жүргізілетін болса, белсенді деп танылады.

Белсенді нарықта ағымдағы баға белгілеу жоқ болған жағдайда, Топ байқалмайтын шығыс деректерін аз пайдаланып және байқалатын шығыс деректерін көп пайдаланатын бағалау әдісін пайдаланады. Таңдап алынған бағалау әдісіне аталған жағдайларда нарық қатысушылары оны назарға алатын барлық факторлар кіреді.

Бастапқы тану кезінде қаржы құралдарының әділ құнының жақсы куәсі мәміле бағасы болып табылады, яғни ол орын толтырудың төленген немесе алынған әділ құны. Егер Топ бастапқы тану кезінде әділ құны мәміле бағасынан ерекшеленетінін анықтаса, онда әділ құны ұқсас активтер немесе міндеттемелерге қатысты белсенді нарықтағы ағымдағы баға белгілеуге түспейді және тек қана шығыс деректемелерін пайдаланатын бағалау әдістеріне негізделмейді, қаржы құралдары басында әділ құны бойынша бағаланады, ол бастапқы тану кезі мен баға мәмілесі кезіндегі әділ құны арасында түзетілген. Бастапқы танудан кейін арасындағы айырмашылықтар пайда немесе зиян құрамында құралдың өмір сүруінің барлық кезеңінде тиісті үлгіде көрсетіледі, бірақ бағалау толығымен бақылайтын шығыс деректерімен расталып немесе операция аяқталғаннан кейінгі сәттен кешіктірілмеуі керек.

Егер әділ құны бойынша бағаланатын актив немесе міндеттемелердің сұраныс бағасы мен ұсыныс бағасы болса, онда активтер мен ұзақ жайғасымдар (позициялар) сұраныс бағасы негізінде бағаланады, міндеттемелер мен қысқа жайғасымдар (позициялар) ұсыныс бағасы негізінде бағаланады.

Нарық және кредит тәуекеліне ұшырған және Топ нарықтық немесе кредит тәуекеліне ұшыраудың таза мәні негізінде басқаратын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің портфельдері анықталған тәуекел мәні үшін таза ұзақ позицияларды сату кезінде алынатын (немесе таза қысқа позицияны беру кезінде төленетін) сомалар негізінде бағаланады. Портфель деңгейіндегі түзетулер, жеке активтер мен міндеттемелер арасында портфельдегі әрбір жеке құралдың тәуекелін ескеріп бөлінеді.

Топ деңгейлер арасындағы аударымдарды өзгертулер жүргізілген есептік кезеңнің соңындағы жағдай бойынша әділ құнның иерархиясында таниды.

(vi) Кейінгі бағалау кезінде туындайтын пайда мен зияндар

Қаржы активтері немесе міндеттемелерінің әділ құнын өзгерту кезінде туындайтын пайда немесе зиян мына үлгіде көрсетіледі:

- қаржы құралдары бойынша пайда мен шығын әділ құны бойынша бағаланатындар санатына жіктеледі, олардың өзгертулері кезең ішіндегі пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі және пайда немесе шығын құрамына енгізіледі;

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(в) Қаржы құралдары, жалғасы

(vi) Кейінгі бағалау кезінде туындайтын пайда мен зияндар, жалғасы

- сатуға арналған қолда бар қаржы активтері бойынша пайда мен зиян активті тану тоқтатылған сәтке дейінгі капиталдағы жиынтық табыс құрамында көрсетіледі (сатуға арналған қолда бар борыштық қаржы құралдары бойынша шетел валютасының қалдықтары аударымынан келетін пайдалар мен зияндар және құнсыздану шығындарынан басқа), капитал құрамында бұрын көрсетілген жинақталған пайда немесе шығын, пайда немесе зиян құрамына аударылады. Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер туындау сәтінде пайыздық құрамындағы тиімді сыйақы мөлшерлеме әдісін пайдаланумен пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілген қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша пайда мен зиян қаржы активтері немесе міндеттемелері танылуын тоқтатқанда немесе құнсызданғанда, сондай-ақ тиісті амортизацияны есептеу үдерісінде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

(vii) Тануды тоқтату

Топ қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражаты ағындарына шартта көзделген құқығын жоғалтқан кезде не ол қаржы активін осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер және пайдалар іс жүзінде басқа тарапқа берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде берген немесе Топ осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін өткізбеген және сол сияқты сақтамаған, бірақ қаржы активін бақылауды сақтамаған кезде жоғалтады. Тануды тоқтатуға арналған талаптар сақталатын, өткізілетін қаржы активтеріндегі Топ құрған немесе ол үшін сақталған кез келген қатысу үлесі қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте бөлек актив немесе міндеттеме ретінде танылады. Топ қаржы міндеттемесін тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалып жатқан, жойылған немесе олардың әрекет ету мерзімі аяқталған кезде тоқтатады.

Топ мәмілелер жасайды, соның талаптары бойынша активтердің қаржылық жағдайлары туралы шоғырландырылған есепте танылғандарды тапсырады, сонымен бірге тапсырылған активтерде меншік құқығынан туындайтын пайданың және тәуекелдің бір бөлігін немесе барлығын сақтайды. Топ барлық тәуекелдер мен пайданың барлығын сақтау кезінде тапсырылған активтерді тануды тоқтатпайды.

Мәмілелер жасау кезінде, олардың талаптары бойынша Топ қаржы активтеріне меншік құқығымен туындайтын барлық тәуекелдер мен пайданы өзіне қалдырмайды және тапсырмайды, егер Топ активтерді бақылаудан айырылса, осы активтерді тану тоқтатылады.

Егер активтерді тапсыру кезінде Топ оларды бақылау құқығын сақталса, оның құны өзгерумен Топтың бейімделген деңгейі ретінде анықталатын активке қатысуды өзіне қалдырған сол деңгейде активтерді тануды жалғастырады.

Егер Топ меншікті борыштық міндеттемелерді сатып алса, онда ол қаржылық жағдайы туралы есептіліктен алынады және міндеттемелердің баланстық құны және төленген өтемдер арасындағы айырмашылық міндеттемелерді мерзімінен бұрын өтеуден түскен пайда немесе зиян құрамына ендіріледі.

Топ өндіріп алуға үмітсіз деп танылған активтерді есептен шығарады.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(в) Қаржы құралдары, жалғасы

(viii) «Репо» және «кері репо» мәмілелері

Кері өтеуін төлеп алу міндеттемесімен (бұдан әрі «репо» мәмілелері) сату туралы келісімдер шеңберінде сатылған бағалы қағаздар, бағалы қағаздар кепілімен қамтамасыз етілген қаржыландыру тарту бойынша операциялар ретінде көрсетіледі, бұл ретте қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте бағалы қағаздарды көрсету жалғаса береді, ал контрагенттер алдындағы міндеттемелер «репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек құрамына ендіріледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасының арасындағы айырма пайыздық шығынды білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдаланып, «репо» мәмілелерінің әрекет ету кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Кері сату міндеттемесімен («кері репо» мәмілелері) сатып алу туралы келісімдер шеңберінде сатып алынған, «кері репо» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек құрамына ендірілген бағалы қағаздар. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасының арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдаланып, «репо» мәмілелерінің әрекет ету кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Егер кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер шеңберінде сатып алынған активтер үшінші тараптарға сатылатын болса, бағалы қағаздарды қайтару міндеттемесі саудаға арналған міндеттеме ретінде көрсетіледі және әділ құны бойынша бағаланады.

(ix) Туынды қаржылық құралдар

Туынды қаржылық құралдар өзіне «своп» мәмілелері, форвардтық келісімшарттар және фьючерстік мәмілелер, «спот» мәмілелері және пайыздық мөлшерлемелерге опциондар, шетел валютасы, құнды металлдар және бағалы қағаздар, сондай-ақ ертеректе атап көрсетілген құралдардың кез келген құрамдастырылымын қосады.

Туынды қаржылық құралдар бастапқыда мәміле жасалған күнгі әділ құны бойынша бағаланады және соңында әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды құралдар, егер олардың әділ құны оң болып табылатын болса, активтер ретінде және егер олардың әділ құны кері болып табылатын болса, міндеттемелер ретінде бейнеленеді.

Туынды құралдардың әділ құнындағы өзгерістер дереу пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Топ туынды қаржылық құралдарды тәуекелдерді хеджирлеу мақсаты үшін сататын болса да, мұндай құралдар хеджирлеу есебіне түспейді.

(x) Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Егер ол үшін заңдық тұрғыдан негіздеме болса және тараптардың берешектерді өзара есепке алу немесе активтерді сату және міндеттемелерді бір уақытта орындау арқылы реттеу ниеті болған жағдайда Топтың қаржы активтері мен міндеттемелері өзара есепке алынады және ықшамдалған түрде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

(г) Негізгі құралдар

(i) Меншік активтері

Негізгі құралдардың объектілері жинақталған амортизацияны және құнсызданған шығындарды қоспай өлшенетін іс жүзіндегі шығындар бойынша қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Егер негізгі құралдар объектісінің пайдалы қолдану мерзімі әр түрлі бірнеше құрамдас бөліктерден тұрса, ондай құрамдас бөліктер негізгі құралдардың жеке объектілері ретінде көрсетіледі.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(г) Негізгі құралдар, жалғасы

(ii) Амортизация

Негізгі құралдар бойынша амортизация оларды пайдалы қолдану болжанған мерзімі аралығында тозуды бірқалыпты есептеу әдісі бойынша есептелінеді және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Амортизация объектіні сатып алған күннен бастап есептелінсе, ал шаруашылық әдіспен салынған негізгі құрал объектілері – объекті құрылысы аяқталып және пайдалануға жарамды болған кезеңнен бастап есептелінеді. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелінбейді. Негізгі құралдардың әртүрлі объектілерінің пайдалы қолдану мерзімдері төменде көрсетілген үлгі бойынша көрсетілуі мүмкін:

- | | |
|--|--------------|
| - Ғимарат | 25 - 40 жыл; |
| - Компьютер және банк құрал-жабдықтары | 3-8 жыл; |
| - Көлік құралдары | 7 жыл; |
| - Жиназ | 8 - 10 жыл; |
| - Жалға алынған жылжымайтын мүлікті жақсарту | 5 жыл. |

(ғ) Материалдық емес активтер

Сатып алынған материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданған шығындарды қоспай өлшенетін іс жүзіндегі шығындар бойынша қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Арнайы бағдарламалық жасақтауға лицензия сатып алуға және оны ендіруге жұмсалатын шығындар тиісті материалдық емес активтер құнында капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация оларды пайдалы қолданудың болжанған мерзімі аралығында тозуды бірқалыпты есептеу әдісі бойынша есептелінеді және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Негізгі құралдардың әртүрлі объектілерінің пайдалы қолдану мерзімдері төменде көрсетілген үлгі бойынша көрсетілуі мүмкін:

- | | |
|---|-----------|
| - Сауда белгісі | 10 жыл; |
| - Бағдарламалық жасақтау және басқа материалдық емес активтер | 5 - 7 жыл |

(д) Құнсыздану

Топ әрбір есеп беретін кезең соңында қаржы активтері мен қаржы активтерінің тобына құнсызданудың нақты расталуына баға береді. Осындай толыққанды растаулар болған жағдайда Топ құнсызданудан болған кез келген шығын мөлшерін бағалайды.

Қаржы активтері мен қаржы активтерінің топтары құнсызданады және залалдар құнсызданудан, қаржы активтері мен қаржы активтері топтарының бастапқы танудан кейін болған бір немесе бірнеше жағдайлар нәтижесінде құнсызданудың әділ дәлелдері болу талаптары кезінде, және аталған жағдай (немесе жағдайлар) сенімділіктің жеткілікті дәрежесімен бағалауға болатын, кредит бойынша алдағы уақытта болатын ақша қаражаттары ағымына әсер еткенде орын алады.

Қаржы активтерінің құнсыздануының нақты айғағына қарыз алушының міндеттемелерді орындамауы және төлемдер мерзімін өткізіп алуы, қарыз алушының шарт бойынша міндеттемелерді немесе шарт талаптарын бұзуы, Топтың басқа кез келген жағдайларда қарастырмайтын талаптарда кредитті немесе авансты қайта құрылымдауы, қарыз алушыда немесе эмитентте болуы мүмкін банкрот белгілері, бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоқ болуы, қамтамасыз ету құнының төмендеуі немесе активтер тобына кіретін басқа бақылау деректері, топқа кіретін қарыз алушылардың төлем қабілеттілігінің нашарлауы, немесе осы топқа кіретін қарыз алушылардың міндеттемелерін орындамаумен (дефолт) өзара бақылайтын, экономикалық талаптардың өзгеруі сияқты белгілер кіруі мүмкін.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(д) Құнсыздану, жалғасы

Қолда бар, үлестік бағалы қағаздың инвестицияның әділ құнының аталған бағалы қағаз бойынша нақты шығындарынан төмен құнға мәнді немесе ұзақ уақытқа төмендеуі құнсызданудың нақты айғағы болып табылады.

(і) Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері ең бастысы, кредиттер және басқа дебиторлық берешектерден (бұдан әрі «кредиттер және дебиторлық берешек») тұрады. Топ болуы мүмкін құнсыздануды анықтау мақсатында кредиттер және дебиторлық берешекті бағалауды әрдайым жүргізіп отырады.

Топ ең алдымен жеке тұрғанда өзекті болып табылатын, кредиттер және дебиторлық берешектер бойынша жеке және жеке тұрғанда маңызды болып табылмайтын кредиттер және дебиторлық берешектер бойынша жеке немесе біріктіріп құнсызданудың нақты айғақтарының болуын бағалайды. Егер Топ жеке бағаланатын кредит пен дебиторлық берешек бойынша құнсызданудың нақты айғақтарының болмауын маңызды немесе жоқ деп анықтағанда, кредиттік тәуекелдің осыған ұқсас сипаттамасымен кредиттер және дебиторлық берешектер тобына қосылады және ұжымдық негізде активтер тобы құрамында құнсыздану мәніне бағаланады. Құнсыздану мәніне жеке-жеке бағаланатын кредиттер мен дебиторлық берешек құнсызданудан туындаған немесе әлі де танылып отырған залалдар құнсыздану мәніне ұжымдық бағалауға ендірілмейді.

Кредит және дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан залалдың болуына нақты айғақтар болғанда шығын сомасы кредит немесе дебиторлық берешектің баланстық құны арасындағы кредит немесе дебиторлық берешек бойынша бастапқы тиімді сыйақы мөлшерлемесін пайдаланумен дисконтталған қамтамасыз етуді және орны толтырылатын кепіл құнын қоса алғанда, болжанған ақша қаражаттары ағындары құнының ағымдағы кезеңге келтірілген айырмашылық ретінде өлшенеді. Жасалған шарттар талаптарына сәйкес ақша қаражаттарының ағындары және ағымдағы экономикалық жағдайды көрсететін қолданыстағы тиісті ақпараттар негізінде түзетілген, шығындар болудың тарихи тәжірибесі болжанған ақша қаражаттары ағындарын анықтау үшін негіздеме болып табылады.

Кейбір жағдайларда кредит және дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан болған шығын сомасын анықтау үшін қолда бар ақпараттар шектелген немесе ағымдағы жағдайға және талаптарға сәйкес келмеуі мүмкін. Бұл оқиғалар, егер қарыз алушыда қаржылай қиындықтар туындаған және осындай қарыз алушыларға қатысты қолжетімді ақпараттар шектелген жағдайларда, орын алады. Топ осыған ұқсас жағдайларда құнсызданудан болған залалдар сомасын анықтауда өз тәжірибесі мен пікірлерін ортаға салады.

Кредиттер және дебиторлық берешектердің құнсыздануынан болған барлық залалдар пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі және егер, өтелетін құнның одан кейінгі өсуі құнсызданудан болатын шығынды танығаннан кейін болған жағдайлармен нақты байланыста болғанда ғана қалпына келтірілуі мүмкін.

Егер кредит бойынша берешекті өндіріп алу мүмкін болмағанда, кредит кредиттерді құнсыздандырудан болған тиісті резервтер шотындағы шығынға жатқызылады. Осы кредиттер (және кредиттерді құнсыздандырудан кез келген тиісті резервтері) Топ басшылығы кредиттер бойынша берешектерді өндіріп алу мүмкін еместігін анықтағанда және кредиттер бойынша берешектерді өндіріп алудың барлық қажетті рәсімдері аяқталғаннан кейін есептен шығарылады.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(д) Құнсыздану, жалғасы

(ii) *Нақты шығындар бойынша көрсетілетін қаржы активтері*

Нақты шығындар бойынша көрсетілетін қаржы активтеріне сатуға арналған қолда бар қаржы активтері құрамына ендірілген, әділ құны бойынша көрсетілмейтін, өйткені олардың әділ құнын жеткілікті сенімділік дәрежесінде анықтау мүмкін емес, бағаланбайтын үлестік құралдар кіреді. Осыған ұқсас инвестициялар құнсыздануы туралы объективті танулар болғанда құнсызданудан болған залал инвестицияның баланстық құны арасындағы және осыған ұқсас қаржы активтері бойынша пайданың ағымдағы нарықтық нормасын қолданумен дисконтталған, болжанған ақша қаражаттары ағымдары құнының ағымдағы кезеңіне келтірілген айырма ретінде есептелінеді.

Келтірілген инвестициялардың құнсыздануынан болған барлық залалдар пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі және қалпына келтіруге жатпайды.

(iii) *Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері*

Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерінің құнсыздануынан болған залалдар басқа жиынтық табыстар құрамында, қайта жіктелген түзету ретінде пайда немесе шығын құрамында танылатын жинақталған залал аудармасы арқылы танылады. Жинақталған шығын, басқа жиынтық табыс құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелетін, бұрын пайда немесе зиян құрамында танылған, құнсызданудан болған шығындарды шегерумен ағымдағы әділ құны және негізгі сома мен амортизация төлемін шегерумен сатып алу құны арасындағы айырмашылықты көрсетеді. Ақшаның уақытша құнына қатысты құнсызданудан резервтің өзгеруі пайыздық табыстың құрамдас бөлігі ретінде жазылады.

Егер кейінгі кезеңдерде сатуға арналған қолда бар құнсызданған борыштық бағалы қағаздардың әділ құны өскенде, және өсу пайда немесе зиян құрамында құнсызданудан болған залалды танығаннан кейін болған объективті жағдайлармен байланыста болуы мүмкін, құнсызданудан болған залал қалпына келтіріледі, және қалпына келтірілген өлшем пайда немесе зиян құрамында танылады. Дегенмен одан кейін сатуға арналған қолда бар санатына жіктелген құнсызданған борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын кез келген қалпына келтіру басқа жиынтық табыстың құрамында танылады.

(iv) *Қаржылық емес активтер*

Кейінге қалдырған салықтардан басқа өзге қаржылық емес активтер құнсыздану белгілері болу мәніне әр есептілік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Гудвиллдің өтелетін құны әрбір есептік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату және қолданудан түскен құндылықтар бойынша шығындарды шегерумен әділ құнының ең үлкен шамасы болып табылады. Қолданудан түскен құндылықтарды анықтауда ұсынылатын болашақтағы ақша қаражаттар ағымдары салық салынғанға дейінгі дисконтталған мөлшерлемені қолданумен ағымдағы келтірілген құнына дисконтталады, ол ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды және осы активке немесе ақша бірлікке тиесілі тәуекелді көрсетеді. Ақша қаражаттары ағымдарын туындатпайтын активтер үшін басқа активтерден туындататын ақша қаражаттары ағымдарынан айтарлықтай деңгейде тәуелді емес, орны толтырылатын құн актив тиесілі ақша қаражаттарын туындататын активтер тобы бойынша анықталады. Құнсызданудан болған залал активтің баланстық құны немесе ақша қаражаттарын басымдататын оның бірліктері (бұдан әрі – «АҚББ») орны толтырылатын құнынан асқанда танылады.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(д) Құнсыздану, жалғасы

(iv) Қаржылық емес активтер, жалғасы

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық залалдар пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі және өтелетін құнын анықтауда пайдаланылатын бағалауда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтіріледі.

Активтердің құнсыздануынан болған кез келген залал сол мөлшерде қалпына келтіріледі, ол бойынша активтің баланстық құны осы баланстық құннан аспайды (амортизация мен тозуды шегергенде), егер құнсызданудан болған шығын шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмесе жинақталатын еді. Гудвилл құнсыздануынан болған залалға есептен шығарылған сомалар қалпына келтірілмейді.

(е) Резервтер

Резерв қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте Топтарда заңдық тұрғыдан немесе болған оқиғалар нәтижесінде негізделген міндеттемелер туындағанда және осы міндеттемелерді орындау үшін қаражаттарды басқа аудару қажеттілігі болу мүмкін жағдайларда көрсетіледі. Егер осы міндеттемелер сомасы көп болса, онда резервтер салық салынғанға дейінгі дисконтталған мөлшерлемені қолданумен ұсынылатын болашақтағы ақша қаражаттары ағымдарын дисконттау арқылы анықталады, ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды және қолданылатын жерде, осы міндеттемеге тиесілі тәуекелді көрсетеді.

Топтың қайта құрылымдауға бекітілген ресми және толық жоспары болса және ол жүзеге асырылса немесе көпшілікке жария етілсе, қайта құрылымдау шығындарына қатысты резерв танылады. Болашақтағы операциялық шығындарға қатысты резерв құрылмайды.

(ж) Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер

Топ ағымдағы шаруашылық қызметін жүзеге асыру барысында пайдаланылмаған кредит желілері, аккредитивтер мен кепілдіктер кіретін кредит сипатындағы шартты міндеттемелер қабылдайды және кредиттік сақтандырудың басқа нысандарын ұсынады.

Қаржы кепілдіктері – Топты қаржы кепілдігін ұстаушыға белгілі бір дебитордың төлемдерді борыштық құралдар талаптарында белгіленген мерзімде жүргізе алмауы нәтижесінде шеккен шығындарының орнын толтыратын белгілі бір төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін шарттар.

Қаржылық кепілдік бойынша міндеттеме бастапқыда мәмілемен байланысты шығындардың шегерімімен әділ құны бойынша танылады және соңынан екі көлемнің ең көбі бойынша бағаланады: бастапқыда жинақталған амортизацияның шегерімімен танылған сомалар немесе аталған кепілдік бойынша мүмкін болатын шығындарға арналған резервтің көлемі. Қаржылық кепілдіктер және кредит сипатындағы басқа міндеттемелер бойынша мүмкін болатын шығындарға арналған резервтер шығынның туындауының жоғары ықтималдығы болған жағдайда және мұндай шығындардың мөлшерін сенімділіктің жеткілікті дәрежесімен өлшеуге мүмкін болса танылады.

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер және кредит сипатындағы басқа міндеттемелер бойынша резервтер басқа міндеттемелер құрамына кіргізіледі.

Кредит ұсыну бойынша міндеттемелер қаржылық есептілікте, төмендегі жағдайларды қоспағанда мойындалмайды:

- Топтың өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері санатына айқындайтын кредиттер беру бойынша міндеттемелері;

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(ж) Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер, жалғасы

- Топта туынды қаржы құралдары ретінде қарастырылатын құралдар класына жататын кредиттер беру бойынша осыған ұқсас міндеттемелері туындағаннан соң кредит беру бойынша міндеттемелеріне байланысты сатып алған активтерді бұрын сатқан тәжірибесі болған жағдайда;
- ақша қаражатының нетто-көлеміне немесе басқа қаржы құралдарын беру немесе шығару арқылы есептеулері шартқа сәйкес жүзеге асырылатын кредиттер беру бойынша міндеттемелері;
- кредитті нарықтағыдан төмен мөлшерлеме бойынша беру міндеттемелері.

(з) Акционерлік капитал

(і) Қарапайым акциялар

Қарапайым акциялар капитал ретінде топтастырылады. Әдеттегі акциялар шығаруға және акцияларға опциондармен байланысты тікелей шығындар, кез келген салықтық тиімділікті шегерумен капиталдың азаюы ретінде танылады.

(іі) Дивидендтер

Топтардың дивидендтерді жариялау және төлеу мүмкіндіктері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.

Қарапайым акциялар бойынша дивидендтер шоғырландырылған қаржылық есептілікте оларды жариялау бойынша бөлінбеген табысты қолдану ретінде көрсетіледі.

(и) Салық салу

Табыс салық сомасына бір жылдағы ағымдағы салық сомасы және кейінге қалдырылған салық сомасы кіреді. Табыс салығы толық көлемде пайда немесе залал құрамында көрсетіледі, басқа жиынтық табыс баптарында және тікелей капитал құрамында көрсетілетін акционерлермен жүргізілетін операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, олар әрине, басқа жиынтық табыс құрамында немесе тікелей капитал құрамында көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есептілік күнгі жағдай бойынша қолданыстағы, табыс салығының мөлшерлеме есебімен есептілік кезеңдегі болжанатын салық салынатын пайда көлемінің негізінде, сондай-ақ өткен жылдарға табыс салығы сомасын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелер сомасы есепке алынады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте және олардың салықтық базасымен көрсету мақсатында анықталатын, активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасында туындайтын, уақытша айырмашылық қатынасында баланстық міндеттеме әдісімен көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мынадай уақытша айырмашылық қатынасында танылмайды: қаржы есептілігінде гудвилл көрсетілуімен байланысты, салық салынатын базаны азайтпайтын айырмашылықтарда; оларды бірінші көрсету фактісі бухгалтерлік не болмаса салық салынатын табысқа әсер етпейтін активтер мен міндеттемелер айырмашылықтарда; сондай-ақ еншілес ұйымдарындағы инвестициялармен байланысты, егер ол бас компания көрсетілген айырмашылықтарды іске асыру уақытын байқай алса және ол уақытша айырмашылықтар келешекте іске асырылатын болғандағы уақытша айырмашылықтар.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің және кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің есептері салықтың кейінгі салдарын көрсетеді, ол есеп беретін жыл соңында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнының орнын толтыру немесе өтейді деп Топ жоспарлайтын тәсілге байланысты болады.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(и) Салық салу, жалғасы

Кейінге қалдырылған салық шамасы салық мөлшерлемесі негізінде анықталады, ол алдағы уақытта есептілік күнгі жағдай бойынша іс жүзіндегі немесе қолданысқа ендірілген заңдардың мәні бойынша негізделіп уақытша айырмашылықты қалпына келтіру кезінде қолданылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері алдағы уақытта қолданылмаған салықтық залалдарды және пайдаланылмаған салықтық жеңілдіктердің уақытша айырмасын жабу үшін жеткілікті салық салынатын табыс түсуі мүмкіндік бар деңгейде ғана көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық бойынша талаптар көлемі салықтық талаптарды іске асырудан тиісті пайда түсінің ықтималдығы болмағанда, сол деңгейде ғана азайтылады.

(к) Кірістер мен шығыстарды тану

Пайыздық кірістер мен шығындар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдаланумен пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Кредиттерді ұйымдастырған үшін комиссия, кредитке қызмет көрсеткені үшін комиссия және кредиттер бойынша жалпы табыстылықтың ажырамас бөлігі ретінде қарастырылатын басқа комиссиялар, сондай-ақ мәмілелер бойынша тиісті шығындар алдағы кезеңдердің табыстары ретінде көрсетіледі және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен болжанатын қаржы құралдарының қолданыстағы мерзімі ішінде пайыздық табыс ретінде амортизацияланады.

Басқа комиссиялар, сондай-ақ басқа кірістер мен шығындар тиісті қызметтерді көрсету күніне пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Топ тұтынушылық кредиттер бойынша қарыз алушыларға олардың сақтандыру өнімдерін ұсына отырып, сақтандыру қызметін жеткізушілер агенті ретінде танылады. Сақтандырудан түскен комиссиялық кіріс, Топтың осындай серіктестерден алған агенттік қызметтері үшін комиссия болып табылады. Көрсетілген кіріс тұтынушылық кредиттер бойынша жалпы табыстылықтың ажыратылмас бөлігі ретінде қарастырылмайды, себебі Топтың қарыз алушылармен емес, сақтандыру қызметін жеткізушілермен шарттық келісімдері негізінде анықталады және танылады; қарыз алушылардың полисті сатып алуға қатысты таңдау құқықтары болады, сыйақы мөлшерлемесі сақтандыру полисін сатып алған және сатып алмайтын клиенттерге қатысты бірдей болады. Топ сақтандыру тәуекеліне қатыспайды, оны серіктес толықтай көтереді. Сақтандырудан түскен комиссиялық кіріс, Топ сақтандыру компаниясының агенттік қызметтерін көрсеткен жағдайда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Операциялық жалға алу шарттары бойынша төлемдер жалға алудың қолданыстағы барлық мерзімі ішінде кезеңдерге бірқалыпты пайда немесе зиян құрамында танылады. Түскен жеңілдіктер сомасы жалға алудың барлық әрекет ету мерзімі аралығында жалдау бойынша шығындардың жалпы өлшемін азайтады.

(к) Сегменттік есептілік

Операциялық сегмент Топтың одан табыс түсіретін немесе зияндар шегетін (Топтың басқа құрамдарымен болатын операцияларға қатысты пайда мен зияндарын қоса алғанда), коммерциялық қызметпен айналысатын Топтың құрамдарын білдіреді, жауапты тұлғамен сегменттер арасында ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметтерінің қаржылық нәтижесін бағалау кезінде операциялық шешімдерді қабылдау үшін олардың қызметтерінің нәтижелеріне әрдайым талдау жүргізіледі, және оған барлық қаржылық ақпараттар қолжетімді болады.

3 Есепке алу саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(л) Қолданысқа ендірілмеген жаңа стандарттар мен түсіндірмелер

Бірқатар жаңа стандарттар, стандартқа енгізілген түзетулер мен түсіндірмелер 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданысқа әлі ендірілген жоқ және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау барысында қолданылмады. Көрсетілген жаңаша ендірулерден төменде көрсетілген стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер Топтың қызметіне едәуір әсер етуі мүмкін. Топ жоғарыда аталған стандарттар және түзетулер, түсіндірулер қолданысқа ендірілген кезеңнен бастап оларды қолдануды жоспарлап отыр.

Топ өзінің қаржылық жағдайы мен қызмет нәтижесіне әсер ету жағынан жаңа стандарттарды енгізу салдарына талдау жасаған жоқ.

- ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» 2014 жылғы шілдеде жарияланған, қаржылық есептілік стандарты ХҚЕС (IAS) 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» ауыстырады. ХҚЕС (IFRS) 9 «күтілетін кредиттік жоғалтулар» бойынша, сондай-ақ хеджирлеу операцияларының жалпы есеп тәртібін қоса алғанда, қаржы активтерінің құнсыздануынан залалдарды жаңа есеп айырысу моделін қоса алғанда, қаржы құралдарын тану мен бағалау мәселелеріне қатысты жаңартылған басшылықты қосады. Стандарт сондай-ақ МСФО (IAS) 39 қаржы құралдарын тану мен тоқтату мәселелеріне қатысты ағымдағы басшылыққа көшіріледі. Топ, жаңа стандарт есепке алу үдерісіне маңызды өзгертулер ендіретініне сенімді және ең алдымен шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсер етеді. Топ осы өзгерістердің ықпалына бағалау жүргізген жоқ. Топ осы стандартты мерзімінен бұрын қолдануға ниет білдірген жоқ. Стандарт 2018 жылғы 1 қаңтарда басталатын немесе одан кешірек жылдық есептік кезеңдерге қатысты, кейбіреулерінен басқасында ретроспективті қолданылуы тиіс.
- Өртүрлі «ХҚЕС-қа жетілдіру» әр стандартқа жеке-жеке қолдану аясында қарастырылады. Тану немесе бағалауды ұсыну мақсатында бухгалтерлік есепті жүргізудегі өзгертулерге алып келетін барлық түзетулер 2015 жылғы 1 қаңтардан ерте емес күшіне енеді. Топ оның қаржылық жағдайына немесе қызметтерінің нәтижелеріне жетілдірулердің әсер ету мүмкіндіктеріне талдау жүргізген жоқ.

4 Таза пайыздық кірістер

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Пайыздық кірістер		
Клиенттерге берілген кредиттер	78,201,720	65,656,123
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	1,005,143	806,711
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	415,247	330,057
Банктердегі шоттар мен депозиттер	340,472	140,970
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	54,432	73,291
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	46,016	40,837
«Кері репо» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	12,109	26,873
	80,075,139	67,074,862
Пайыздық шығыстар		
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(27,955,273)	(21,046,296)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(3,813,219)	(3,007,092)
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(3,433,109)	(2,746,103)
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	(2,251,736)	(438,855)
Басқа тартылған қаражат	(1,466,399)	(1,599,620)
Банктердің шоттары мен депозиттері	(942,528)	(651,237)
	(39,862,264)	(29,489,203)
	40,212,875	37,585,659

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы түрлі баптағы пайыздық кірістердің құрамына құнсызданған жеке қаржы активтеріне есептелген, 2,608,894 мың теңге (2013 жыл: 1,533,986 мың теңге) тең болатын жалпы сомасы кіреді.

5 Комиссиялық кірістер

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Агенттік қызметтер	7,222,800	7,782,122
Есеп айырысу операциялары	1,358,000	1,413,558
Ақша қаражатын алу	1,110,279	969,944
Төлем карталарына қызмет көрсету	727,416	568,979
Шығарылған кепілдіктер мен аккредитивтер	571,341	589,893
Инкассация қызметтері	55,093	51,213
Кастодиандық қызметтер	23,561	59,557
Басқалар	410,969	252,581
	11,479,459	11,687,847

Топ сақтандыру агентінің қызметтерін ұсынады. Топ өмірді сақтандыру полистерін жеке бөлшек кредит беру орындарында ұсынады және агенттік сыйақыны жасалған шарттар бойынша сақтандыру сыйлықақысымен барабар (пропорционалды) алады. Өмірді сақтандыру полистерін сатып алу ерікті болып табылады және кредит алудың талабы болып табылмайды, сондай-ақ ол кредит бойынша сыйақы мөлшерлемесіне әсер етпейді. Міне, осы жағдайда, агенттік қызметтер бойынша комиссиялық кірістер тиімді пайыздық мөлшерлеменің бөлігі болып саналмайды.

6 Шетел валютасымен жүргізілген операциялардан түсетін таза кіріс

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Дилингтік операциялар, нетто	3,422,282	2,546,000
Бағамдық айырма, нетто	(25,742)	96,196
	3,396,540	2,642,196

7 Құнсызданудың зияндары

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Клиенттерге берілген кредиттер (15-ескертпе)	9,803,742	8,256,601
Басқа активтер (18-ескертпе)	260,618	(37,271)
Шартты міндеттемелерге арналған резервтер	5,437	28,434
	10,069,797	8,247,764

8 Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Жалақы мен тиісті салықтар	15,726,099	14,494,614
Қызметкерлерге жұмсалатын басқа шығыстар	711,993	576,247
	16,438,092	15,070,861

9 Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Тозу және амортизация	3,300,687	2,641,592
Байланыс және ақпараттық қызметтер	1,804,894	1,183,161
Операциялық жалдау бойынша шығыстар	1,725,183	1,438,042
Жарнама және маркетинг	1,254,708	1,070,994
Табыс салығынан басқа салықтар	1,164,940	1,034,195
Күзет	839,111	701,332
Кәсіби қызметтер	394,133	293,324
Жөндеу және қызмет көрсету	365,030	486,404
Іссапар шығыстары	347,231	300,966
Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтың қызметтері	308,896	222,672
Инкассация қызметтері	199,824	129,482
Сақтандыру	164,235	125,918
Көлік шығыстары	68,739	59,419
Төлем карталарын шығару	57,986	37,506
Оқыту	46,100	26,237
Кеңсе тауарлары	41,986	63,664
Кредиттерге қызмет көрсету	28,445	157,020
Өкілдік шығыстар	12,786	13,411
Басқалары	1,287,156	961,992
	13,412,070	10,947,331

10 Табыс салығы бойынша шығыс

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар		
Ағымдағы кезең	2,990,753	3,916,381
Салық кодексіндегі өзгерістер салдарынан салық бойынша шығыстардың азаюы	(1,236,117)	-
Өткен есептік кезеңдерде артық төленгені	(106,358)	-
	1,648,278	3,916,381
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыстар		
Салық кодексіндегі өзгерістер салдарынан кейінге қалдырылған салық активтерінің қалпына келтірілуі	1,236,117	-
Уақытша айырмалардың туындауы мен қайта қалпына келуі	301,524	215,970
Табыс салығы бойынша шығыстардың барлығы	3,185,919	4,132,351

2014 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған салық бойынша қолданылатын салық мөлшерлемесі 20% құрайды (2013 жылы: 20%).

31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы салықтың тиімді мөлшерлемесінің есебі:

	2014 ж. мың теңге	%	2013 ж. мың теңге	%
Салық салғанға дейін пайда	14,609,549	100.00	17,278,532	100.00
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	2,921,910	20.00	3,455,706	20.00
Бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын кірістер	(281,014)	(1.92)	(218,405)	(1.26)
Өткен есептік кезеңдерде артық төленгені	(106,358)	(0.73)	-	-
Шегерілмейтін шығыстар	651,381	4.46	895,050	5.18
	3,185,919	21.81	4,132,351	23.92

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

Шоғырландырылған қаржылық есепте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салынатын базаны есептеу мақсатында пайдаланылатын сомалардың арасындағы туындайтын уақытша айырмалар 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған таза салықтық міндеттемелердің туындауына әкеп соғады.

Табыс салығы бойынша салық салынатын базаның мөлшерін азайтатын уақытша айырмаларды пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасында шектелмеген.

10 Табыс салығы бойынша шығыс, жалғасы

2014 жылы және 2013 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде уақытша айырмалардың мәнінің өзгерісі келесі түрде берілуі мүмкін.

мың теңге	2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілген	2014 жылғы 31 желтоқсан- дағы жағдай бойынша қалдық
Клиенттерге берілген кредиттер	(1,091,293)	32,227	(1,059,066)
Негізгі қаражат	(831,271)	(142,926)	(974,197)
Басқа активтер	122,890	(3,196)	119,694
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(2,464)	(102,043)	(104,507)
Банктердегі депозиттер мен шоттар бойынша төлемге сыйақы	82,321	(82,321)	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері бойынша төлемге сыйақы	928,392	(928,392)	-
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	456	(456)	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төлемге сыйақы	154,418	(154,418)	-
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төлемге сыйақы	89,369	(89,369)	-
Басқа міндеттемелер	289,640	(66,747)	222,893
	(257,542)	(1,537,641)	(1,795,183)

мың теңге	2013 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілген	2013 жылғы 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша қалдық
Клиенттерге берілген кредиттер	192,954	(1,284,247)	(1,091,293)
Негізгі қаражат	(687,139)	(144,132)	(831,271)
Басқа активтер	232,247	(109,357)	122,890
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	3,896	(6,360)	(2,464)
Банктегі депозиттер мен шоттар бойынша төлемге сыйақы	-	82,321	82,321
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері бойынша төлемге сыйақы	-	928,392	928,392
«Репо» мәмілесі бойынша төлеуге сыйақы	-	456	456
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төлемге сыйақы	-	154,418	154,418
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төлемге сыйақы	-	89,369	89,369
Басқа міндеттемелер	216,470	73,170	289,640
	(41,572)	(215,970)	(257,542)

11 Ақша қаражаты мен олардың баламалары

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Кассадағы ақша қаражаты	35,171,884	20,248,246
ҚРҰБ және РFOB-ғы «Ностро» түріндегі шоттар	64,368,034	30,333,937
Басқа банктердегі «Ностро» түріндегі шоттар		
- «АА-»-дан «АА+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	939,423	50,422
- «А-»-дан «А+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	8,783,545	26,338,051
- «BBB-»-дан «BBB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	1,336,489	283,288
- «BB-»-дан «BB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	438,773	582,973
- «B+»-дан төмен кредит рейтингісімен	25,523	331,135
- кредит рейтингісі берілмеген	236,851	82,610
Басқа банктердегі «Ностро» түріндегі шоттардың барлығы	11,760,604	27,668,479
Басқа банктердегі мерзімді депозиттер		
- «BBB-»-дан «BBB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	782,500	936,000
- «B+»-дан төмен кредит рейтингісімен	-	2,418,731
- кредит рейтингісі берілмеген	-	1,540,985
Басқа банктердегі мерзімді депозиттердің барлығы	782,500	4,895,716
Барлық ақша қаражаттары және олардың баламалары	112,083,022	83,146,378

Кредит рейтингілері «Fitch» кредит агенттігінің стандарттарына сәйкес ұсынылған.

Ақша қаражаты мен олардың баламалары баптарының бірде бірі құнсызданбаған немесе мерзімі кешіктірілген жоқ.

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың иелігінде шоттары мен депозиттерінің қалдығы капиталдың 10% асатын 1 банк бар (2013 жылы: 2 банк). Көрсетілген контрагенттердің қалдықтарының жиынтық көлемі 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 63,791,316 мың теңгені құрайды (2013 жылы: 53,462,403 мың теңге).

Минималды резервтерге қойылатын талаптар

Минималды резервті талаптар ҚРҰБ шығарған нормативтік актілерге сәйкес банктердің әртүрлі топтарының міндеттемелеріне қатысты анықталған жалпы сома ретінде есептеледі. Банктер осы талаптарды резервтік активтердің орташа мөлшерін ұстау жолымен (ақша қаражаттары жергілікті валютада және ҚРҰБ-та шоттағы қалдықтарға), тең немесе орташа минималды талаптарды жоғарылатқанда орындауға міндетті. 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша минималдық резервтің сомасы 13,154,262 мың теңгені (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 6,694,173 мың теңге) құрады.

12 Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
АКТИВТЕР		
Топтың меншігінде болып табылатындар		
- Мемлекеттік облигациялар		
Ресей Үкіметінің федералдық қарыз облигациялары (ФҚО)	522,544	1,139,628
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	522,544	1,139,628
Туынды қаржы құралдары		
Шетел валютасын сатып алу-сату шарттары	4,025,156	-
	4,547,700	1,139,628
МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ		
Туынды қаржы құралдары		
Шетел валютасын сатып алу-сату шарттары	-	2,278
	-	2,278

Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің мерзімі кешіктірілмеген.

Шетел валютасын сатып алу-сату шарттары

2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың келесі туынды қаржы құралдары болды:

Құрал түрі	Мәміленің шартты сомасы	Өтеу мерзімі	Шарт бойынша орташа өлшенген айырбастау бағамдары	Топтың төлейтін сомасы	Топтың алатын сомасы	Активтердің әділ құны, мың теңге
2014 ж. 31 желтоқсан						
ҚРҰБ-тан валюталық своптар	850,000,000 АҚШ доллары	2016 ж. шілде – 2017 ж. қараша	181.73	154,467,500 мың теңге	850,000,000 АҚШ доллары	4,025,156
Валюталық своп	150,000,000 АҚШ доллары	2015 ж. 7 қаңтар	182.35	27,352,500 мың теңге	150,000,000 АҚШ доллары	-
						4,025,156

Құрал түрі	Мәміленің шартты сомасы	Өтеу мерзімі	Шарт бойынша орташа өлшенген айырбастау бағамдары	Топтың төлейтін сомасы	Топтың алатын сомасы	Міндеттемелер дің әділ құны, мың теңге
2013 ж. 31 желтоқсан						
Валюталық своп	4,000,000 еуро	2014 ж. 9 қаңтар	45.08	4,000,000 еуро	180,325 мың рубль	2,278
						2,278

12 Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары, жалғасы

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша туынды қаржы құралдарының құрамына Топ 2016-2017 жылдарда теңге сомасында 154,467,500 мың теңге 850,000 мың АҚШ долларына айырбастауда беруі тиіс валюталық своп шарттары енгізілген. Шарттардың деректері бойынша Топ 4,634,025 мың теңге сыйақы төледі, бұл келісімшарттарға қол қойған күнге теңгеде жылдық 3% құрайды. ҚРҰБ өтеу мерзімі туындағанға дейін кез келген уақытта шарттың әрекетін тоқтатуға құқылы. 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы своптардың әділ құны 4,025,156 мың теңгені құрады.

Топтың туынды қаржы құралдарымен мәмілелер жасау тәсілі

Топ своп келісімдерін немесе брокерлер-дилерлермен немесе басқа қаржылық мекемелермен басқа биржадан тыс мәмілелер жасайды. Своп Топқа бір жағынан ақша қаражаттарының ағынын төлеумен немесе алумен байланысты өзінің тиісті міндеттемелерін айырбастауды болжайды, мысалы, құбылмалы бағаммен төлемдерді тіркеулі бағаммен төлемдерге айырбастау.

Топ своп келісімдерінің және осыған ұқсас мәмілелердің талаптары жеке-жеке жасалуы мүмкін және инвестициялардың бірқатар түрлерінің немесе нарықтық факторлардың әсерін ескеретіндей етіп құрылуы мүмкін. Своп келісімдері өзінің құрылымына байланысты Топқа сыйақының ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді мөлшерлемелеріне, шетел валюталарының құнына, қарыз қаражаттарының корпоративтік сыйақы мөлшерлемелеріне немесе бағалы қағаздар құны немесе инфляция деңгейі сияқты басқа да факторларға ықпалын арттыруы немесе азайтуы мүмкін. Топтың своптар көлемі мөлшерлеме немесе валюта құнының негізінде жатқан құнның өзгеруіне байланысты ұлғаюы немесе азаюы мүмкін еді. Своп келісімдері, олардың пайдалануына қарай Топтың инвестицияларының жалпы волатильдігін ұлғайтуы немесе азайтуы мүмкін.

Топтың осындай мәмілелерден түсетін пайданы іске асыру қабілеттігі оның тиісті мәміле жасайтын қаржы мекемесінің, Топ алдындағы өзінің міндеттемелерін орындау қабілетіне байланысты болады. Егер контрагенттің кредитқабілеттілігі төмендесе, тиісті келісімнің құны да кемуі мүмкін, ол залалдардың туындауына әкеп соқтырады. Екінші тараптың осындай мәміленің талаптарын орындамаған жағдайда, Топтың тиісті мәмілеге қатысты келісімдерге сәйкес қорғанудың шарттық қаражаты болады, ол контрагенттің төлем қабілеттігі болмаған жағдайда қолданыстағы заңмен шектелуі мүмкін.

13 Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Топтың меншігінде болып табылатындар		
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің мемлекеттік қазынашылық облигациялары	149,562	10,965,674
- «ВВ-»-дан «ВВ+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен корпоративтік облигациялар	559,200	-
- Корпоративтік акциялар	14,387	14,198
	723,149	10,979,872
«Репо» мәмілесі бойынша ауыртпалық салынғандар		
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	5,190,687	-
	5,913,836	10,979,872

13 Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері, жалғасы

Кредиттік рейтингілер «Fitch» кредиттік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктерінің осыған ұқсас стандарттарына сәйкес берілген.

Нақты шығындар бойынша көрсетілген сатуға арналған қолда бар инвестициялар құрамына баланстық құны 14,387 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 14,198 мың теңге) бағасы белгіленбейтін үлестік бағалы қағаздар кіреді. Аталған инвестициялар үшін нарық болмайды және соңғы кезде аталған инвестициялардың әділ құнын жеткілікті сенімділік дәрежесінде анықтайтын операциялар жүргізілген жоқ.

2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатуға арналған қолда бар қаржы активтерінің мерзімі кешіктірілген жоқ және құнсызданбаған.

14 Банктердегі шоттар мен депозиттер

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
РФОБ-ғы міндетті резерв	46,371	323,523
Мерзімді депозиттер		
- ҚРҰБ-ғы шартты депозит	4,139,851	-
- «ВВ-»-дан «ВВ+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	582,427	507,944
- «В-»-дан «В+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	7,423,263	1,260
- кредит рейтингісі берілмеген	1,284,257	2,089,646
Мерзімді депозиттердің барлығы	13,429,798	2,598,850
Банктердегі шоттар мен депозиттердің барлығы	13,476,169	2,922,373

Кредиттік рейтингілер «Fitch» кредиттік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктерінің осыған ұқсас стандарттарына сәйкес берілген.

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі шоттар мен депозиттердің ешқайсысы құнсызданбады немесе мерзімі кешіктірілген жоқ (2013 жылы: болған жоқ).

ҚРҰБ-тағы шартты депозит «Қазақстанның Даму Банкі» (ҚДБ) АҚ-тан алынған 2,000,000 мың теңге және «ДАМУ» Кәсіпкерлікті дамыту қоры («ДАМУ») АҚ-тан алынған 2,139,851 мың теңге мөлшерінде ҚДБ мен ДАМУ арасында жасалған кредит келісімдерінің талаптарына сәйкес қаражаттарды қосады. Қаражат арнайы жеңілдетілген талаптарда шағын және орта кәсіпорындарға кредит ретінде берілетін болады. Осы қаражаттар шартты депозиттен тек ҚДБ мен ДАМУ сәйкесті мақұлдағаннан кейін ғана шығарылуы мүмкін.

(а) Банктердегі шоттар мен депозиттерді шоғырландыру

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың кредиттерін капиталдың 10% астамын құрайтын 1 ғана банкі бар (2013 жылы: болған жоқ). Көрсетілген контрагентте көрсетілген қалдықтардың жиынтық көлемі 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 7,421,953 мың теңгені құрайды.

(ә) РФОБ-ғы міндетті резерв

Ресей Федерациясының заңнама талаптарына сәйкес Топтың еншілес кәсіпорны белгіленген міндетті резервті ұстап тұруға міндетті. Міндетті резервтік депозит РФОБ талаптарына сәйкес есептелген пайызсыз депозитті білдіреді және осындай қаражатты қолдану шектелген.

15 Клиенттерге берілген кредиттер

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	273,626,257	193,915,808
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	31,301,591	35,784,153
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	304,927,848	229,699,961
Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер		
Автомобиль сатып алуға кредиттер	144,173,185	76,369,442
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер	139,980,913	127,099,793
Ипотекалық кредиттер	16,174,953	17,943,436
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер	15,058,722	16,664,846
Ақшалай қаржымен қамтамасыз етілген кредиттер	46,893	171,172
Приват банкинг клиенттеріне кредиттер	-	150,894
Жеке клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	315,434,666	238,399,583
Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейін клиенттерге берілген кредиттер	620,362,514	468,099,544
Құнсыздануға арналған резерв	(32,130,415)	(35,570,458)
Құнсыздануға арналған резерв шегерілгеннен кейін клиенттерге берілген кредиттер	588,232,099	432,529,086

Төмендегі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы клиенттерге берілген кредиттердің кластары бойынша құнсыздануға арналған резервтің өзгерістерінің талдауы берілген:

	Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер мың теңге	Жеке клиенттерге берілген кредиттер мың теңге	Барлығы мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің көлемі	13,845,687	21,724,771	35,570,458
Құнсыздануға арналған резервтің таза құрылуы	1,179,554	8,624,188	9,803,742
Есептен шығару	(7,763,395)	(6,218,708)	(13,982,103)
Валюталық бағамдар өзгерістерінің әсері	518,882	219,436	738,318
Жыл соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің көлемі	7,780,728	24,349,687	32,130,415

Төмендегі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы клиенттерге берілген кредиттердің кластары бойынша құнсыздануға арналған резервтің өзгерістерінің талдауы берілген:

	Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер мың теңге	Жеке клиенттерге берілген кредиттер мың теңге	Барлығы мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің көлемі	13,585,773	15,291,234	28,877,007
Құнсыздануға арналған резервтің таза құрылуы	1,478,460	6,778,141	8,256,601
Есептен шығару	(1,302,333)	(396,376)	(1,698,709)
Валюталық бағамдар өзгерістерінің әсері	83,787	51,772	135,559
Жыл соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің көлемі	13,845,687	21,724,771	35,570,458

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

Төмендегі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредит өнімдерінің түрлері бойынша ақпарат келтірілген:

	Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейін берілген кредит көлемі мың теңге	Құнсыздануға арналған резерв мың теңге	Баланстық құны мың теңге
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер			
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	273,626,257	(5,753,197)	267,873,060
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	31,301,591	(2,027,531)	29,274,060
Жеке клиенттерге берілген кредиттер			
Автомобиль сатып алуға кредиттер	144,173,185	(1,413,620)	142,759,565
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер	139,980,913	(15,936,570)	124,044,343
Ипотекалық кредиттер	16,174,953	(2,072,561)	14,102,392
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер	15,058,722	(4,926,925)	10,131,797
Ақшалай қаржымен қамтамасыз етілген кредиттер	46,893	(11)	46,882
Клиенттерге берілген кредиттердің барлығы жылдың аяғында	620,362,514	(32,130,415)	588,232,099

Төмендегі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредит өнімдерінің түрлері бойынша ақпарат келтірілген:

	Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейін берілген кредит көлемі мың теңге	Құнсыздануға арналған резерв мың теңге	Баланстық құны мың теңге
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер			
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	193,915,808	(10,639,263)	183,276,545
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	35,784,153	(3,206,424)	32,577,729
Жеке клиенттерге берілген кредиттер			
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер	127,099,793	(13,701,486)	113,398,307
Автомобиль сатып алуға кредиттер	76,369,442	(709,679)	75,659,763
Ипотекалық кредиттер	17,943,436	(2,257,456)	15,685,980
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер	16,664,846	(5,055,072)	11,609,774
Ақшалай қаржымен қамтамасыз етілген кредиттер	171,172	(481)	170,691
Приват банкинг клиенттеріне кредиттер	150,894	(597)	150,297
Клиенттерге берілген кредиттердің барлығы жылдың аяғында	468,099,544	(35,570,458)	432,529,086

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

(а) Клиенттерге берілген кредиттердің сапасы

Төмендегі кестеде 2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат берілген:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер		
Құнсызданудың жеке белгілерінсіз кредиттер		
Мерзімі кешіктірілмеген стандартты кредиттер	242,322,130	175,374,898
Мерзімі кешіктірілген кредиттер:		
- 30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	17,966,816	62,998
- 90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	38,679	474,453
- 180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	94,470	-
- 360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	561,577	590,841
Құнсызданудың жеке белгілерінсіз кредиттердің барлығы	260,983,672	176,503,190
Құнсызданудың жеке белгілерімен кредиттер:		
- мерзімі кешіктірілмегендер	8,606,064	5,332,330
- 90 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	543,504	1,562,520
- 90 күннен асатын, бірақ 360 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	95,178	6,798,337
- 360 күннен аса мерзімге кешіктірілгендер	3,397,839	3,719,431
Құнсызданудың жеке белгілерімен кредиттердің барлығы	12,642,585	17,412,618
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттердің барлығы	273,626,257	193,915,808
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер бойынша құнсыздануға резерв	(5,753,197)	(10,639,263)
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттердің барлығы, құнсыздануға резервті шегерумен	267,873,060	183,276,545
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер		
Құнсызданудың жеке белгілерінсіз кредиттер		
Мерзімі кешіктірілмеген стандартты кредиттер	22,784,176	26,904,371
Мерзімі кешіктірілген кредиттер:		
- 30 күннен кемге мерзімі кешіктірілгендер	-	505,370
- 30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	44,618	371,260
- 90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	93,030	17,891
- 180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	1,133,247	280,732
- 360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	727,388	265,412
Құнсызданудың жеке белгілерінсіз кредиттердің барлығы	24,782,459	28,345,036
Құнсызданудың жеке белгілерімен кредиттер:		
- мерзімі кешіктірілмегендер	3,076,738	4,800
- 90 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	-	2,737,364
- 90 күннен асатын, бірақ 360 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	34,245	1,059,221
- 360 күннен аса мерзімге кешіктірілгендер	3,408,149	3,637,732
Құнсызданудың жеке белгілерімен кредиттердің барлығы	6,519,132	7,439,117
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттердің барлығы	31,301,591	35,784,153
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер бойынша құнсыздануға резерв	(2,027,531)	(3,206,424)
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер, құнсыздануға резервті шегерумен	29,274,060	32,577,729
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	304,927,848	229,699,961
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер бойынша құнсыздануға барлық резерв	(7,780,728)	(13,845,687)
Корпоративным клиенттерге берілген кредиттердің барлығы, құнсыздануға резервті шегерумен	297,147,120	215,854,274

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

(a) Клиенттерге берілген кредиттердің сапасы, жалғасы

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Жеке клиенттерге берілген кредиттер		
Автомобиль сатып алуға кредиттер		
- мерзімі кешіктірілмегендер	132,460,920	72,403,428
- 30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	3,913,919	1,497,963
- 30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	2,273,505	773,138
- 90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	1,730,633	494,662
- 180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	1,892,164	387,834
- 360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	1,902,044	812,417
Автомобиль сатып алуға кредиттердің барлығы	144,173,185	76,369,442
Автомобиль сатып алуға кредиттердің құнсыздануына резерв	(1,413,620)	(709,679)
Автомобиль сатып алуға кредиттер, нетто	142,759,565	75,659,763
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер		
- мерзімі кешіктірілмегендер	103,599,971	100,481,680
- 30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	5,720,965	4,724,230
- 30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	3,692,664	3,769,471
- 90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	3,664,340	3,939,109
- 180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	7,324,514	6,206,142
- 360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	15,978,459	7,979,161
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттердің барлығы	139,980,913	127,099,793
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттердің құнсыздануына резерв	(15,936,570)	(13,701,486)
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер, нетто	124,044,343	113,398,307
Ипотекалық кредиттер		
- мерзімі кешіктірілмегендер	9,194,662	11,453,483
- 30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	659,737	1,343,731
- 30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	534,359	552,563
- 90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	956,468	353,485
- 180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	692,580	369,221
- 360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	4,137,147	3,870,953
Ипотекалық кредиттердің барлығы	16,174,953	17,943,436
Ипотекалық кредиттердің құнсыздануына резерв	(2,072,561)	(2,257,456)
Ипотекалық кредиттер, нетто	14,102,392	15,685,980
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер		
- мерзімі кешіктірілмегендер	7,070,659	8,449,223
- 30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	50,739	76,626
- 30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	112,856	1,366,019
- 90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	69,963	107,943
- 180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	445,051	760,303
- 360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	7,309,454	5,904,732
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттердің барлығы	15,058,722	16,664,846
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттердің құнсыздануының резерві	(4,926,925)	(5,055,072)
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер, нетто	10,131,797	11,609,774
Ақшалай қаржымен қамтамасыз етілген кредиттердің барлығы - мерзімі кешіктірілмеген	46,893	171,172
Ақшалай қаржымен қамтамасыз етілген кредиттердің құнсыздануының резерві	(11)	(481)
Ақшалай қаржымен қамтамасыз етілген кредиттер, нетто	46,882	170,691
Приват банкинг кредиттерінің барлығы - мерзімі кешіктірілмеген	-	150,894
Приват банкинг кредиттерінің құнсыздану резерві	-	(597)
Приват банкинг кредиттері, нетто	-	150,297
Жеке клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	315,434,666	238,399,583
Жеке клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануының резерві	(24,349,687)	(21,724,771)
Жеке клиенттерге берілген кредиттердің барлығы, құнсыздануға резервті шегерумен	291,084,979	216,674,812
Клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	620,362,514	468,099,544
Құнсыздануына резерв	(32,130,415)	(35,570,458)
Құнсыздануға резервті шегерумен кредиттер	588,232,099	432,529,086

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

(ә) Кредиттердің құнсыздануын бағалау кездегі негізгі жорамалдар мен пікірлер

(i) Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер

Топ корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануына арналған резервтің мөлшерін құнсызданған кредиттер бойынша ақша қаражатының болашақтағы ағымдарының талдауы негізінде және құнсыздану белгілері анықталмаған кредиттер портфельдері бойынша келтірілген нақты шығындардың алдыңғы тәжірибесі негізінде бағалайды.

Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануына арналған резервтің мөлшерін анықтау кезінде басшылар келесі жорамалдарды жасаған:

- келтірілген нақты зиянның жылдық деңгейі кезең үшін 0.55 - 1.10%-ды құрайды;
- сатылған жағдайда кепілде тұрған меншіктің бастапқы бағаланған құнының 15% - 50% төмендеуі;
- қамтамасыз етуді сатудан түскен түсімді алудың 12 – 36 айға кешіктірілуі.

Жоғарыда келтірілген бағалауларды өзгерту кредиттердің құнсыздануына арналған резервтің көлеміне әсер етуі мүмкін. Мысалы, болжамды ақшалай ағын құнының ағымдағы сәтіне келтірілген таза көлемі плюс/минус бір пайызға өзгергенде корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануға арналған резервінің мөлшері 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 2,971,471 мың теңгеге төмен/жоғары болар еді (2013 жылы 31 желтоқсанда: 2,158,543 мың теңгеге төмен/жоғары).

(ii) Жеке клиенттерге берілген кредиттер

Топ жеке клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануына арналған резервтің мөлшерін кредиттердің осы түрлері бойынша нақты шеккен шығындардың өткен тәжірибесі негізінде бағалайды. Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануына арналған резервтің мөлшерін анықтау кезінде басшылық қолданған айтарлықтай жорамалдарға келесілер кіреді:

- нақты шеккен шығындар миграциясының деңгейі тұрақты және соңғы 2 – 6 жылда нақты шеккен шығындар миграциясының сызбасы негізінде анықталуы мүмкін;
- қамтамасыз етілмеген кредиттерді қайтару коэффициенттері соңғы 2 – 6 жылдағы ақшалай қаржыны қайтарудың тарихи коэффициенттері негізінде есептеледі, «төлем талап тапсырмасы» (ТТТ) негізінде қайтару коэффициенттері бойынша кешірек деректер есебімен түзетілген. ТТТ Қазақстанның басқа банктеріне саол банктердегі Топтың клиенттерінің ағымдағы шоттары мен депозиттерін анықтаған жағдайда төлемді талап ету мақсатымен жіберіледі. ТТТ бағдарламасы 2013 жылғы мамырда іске қосылған және алымдар 2014 жылдың ішінде өсуін жалғастырды. Басшылық Топ ТТТ-дан алымдарды 2014 жылғы деңгейде сақтауға қабілетті екендігіне сенімді. Егер Топ ТТТ бағдарламасын есеп айырысуда есепке алмаса, жеке клиенттерген берілген кредиттердің құнсыздануына резерв 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 5,659,229 мың теңгеге өсер еді;
- сатылған жағдайда кепілде тұрған меншіктің жыл сайынғы бағаланған құнының 15% - 50% төмендеуі;
- қамтамасыз етуді сатудан түскен түсімді алудың 12 айға кешіктірілуі.

Жоғарыда келтірілген бағалауларды өзгерту кредиттердің құнсыздануына арналған резервтің көлеміне әсер етуі мүмкін. Мысалы, болжамды ақшалай ағын құнының ағымдағы сәтіне келтірілген таза көлемі плюс/минус үш пайызға өзгергенде жеке клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануға арналған резервінің мөлшері 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 8,732,549 мың теңгеге төмен/жоғары болар еді (2013 жылы 31 желтоқсанда: 6,500,244 мың теңгеге төмен/жоғары).

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер үшін кредитті жеке бағалау және қамтуға тест жүргізілуі тиіс. Корпоративтік клиенттің жалпы кредитке қабілеттілігі клиентке берілген кредиттің аса маңызды көрсеткішін көрсетеді. Оның үстіне, қамту қосымша кепілдік болып табылады және Топ, әдетте, корпоративтік қарыз алушылардан қамтуды талап етеді.

(б) Қамтамасыз етуді талдау

(i) Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер

Кестеде қамтамасыз ету және корпоративтік клиенттерге берілген (құнсыздану резервін шегерумен) кредиттер бойынша кредиттің сапасын жоғарылатудың басқа құралдары туралы ақпарат келтірілген, қамтамасыз ету түрлері бойынша:

2014 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Клиенттерге берілген кредиттер- дің баланстық құны	Қамтамасыз етудің әділ құны - есеп беретін күнгі жағдайға сәй- кес бағаланған қамтамасыз ету	Қамтамасыз етудің әділ құны - кредит берілген күнгі жағдайға сәй- кес бағаланған қамтамасыз ету	Әділ құны анықталмаған
Құнсызданудың жеке белгілерінсіз кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	72,021,785	62,055,627	9,966,158	-
Болашақ шарттар бойынша кірістер	65,503,697	-	-	65,503,697
Сактандыру	39,231,141	-	-	39,231,141
Астық	24,981,565	20,621,510	4,360,055	-
Көлік құралдары	17,600,423	6,578,168	11,022,255	-
Құралдар	10,742,365	8,802,009	1,940,356	-
Аяқталмаған құрылыс	7,119,811	7,119,811	-	-
Жер қойнауын пайдалануға құқық	6,187,976	6,187,976	-	-
Корпоративтік кепілдіктер (берілген кредиттік рейтингі жоқ) және жеке тұлғаларға кепілдіктер	2,738,102	-	-	2,738,102
Ақша қаражаттары және депозиттер	4,061,675	-	4,061,675	-
Айналымдағы тауарлар	1,772,147	914,946	857,201	-
Басқа қамтамасыз етулер	4,717,218	4,717,218	-	-
Қамтамасыз етусіз және басқа құралдарсыз кредиттің сапасын арттыру	26,222,294	-	-	26,222,294
Құнсызданудың жеке белгілерінсіз кредиттердің барлығы	282,900,199	116,997,265	32,207,700	133,695,234
Құнсызданған немесе мерзімі кешіктірілген кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	9,290,274	4,129,407	5,160,867	-
Болашақ шарттар бойынша кірістер	2,098,116	-	-	2,098,116
Құралдар	1,294,171	1,219,470	74,701	-
Көлік құралдары	218,560	217,915	645	-
Астық	100,100	100,100	-	-
Корпоративтік кепілдіктер (берілген кредиттік рейтингі жоқ) және жеке тұлғаларға кепілдіктер	35,417	-	-	35,417
Сактандыру	26,532	-	-	26,532
Айналымдағы тауарлар	17,807	13,310	4,497	-
Ақша қаражаттары және депозиттер	12,927	-	12,927	-
Басқа қамтамасыз етулер	3,847	-	3,847	-
Қамтамасыз етусіз және басқа құралдарсыз кредиттің сапасын арттыру	1,149,170	-	-	1,149,170
Құнсызданған немесе мерзімі кешіктірілген кредиттердің барлығы	14,246,921	5,680,202	5,257,484	3,309,235
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	297,147,120	122,677,467	37,465,184	137,004,469

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы**(б) Қамтамасыз етуді талдау, жалғасы****(i) Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы**

2013 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Клиенттерге берілген кредиттердің баланстық құны	Қамтамасыз етудің әділ құны - есеп беретін күнгі жағдайға сәйкес бағаланған қамтамасыз ету	Қамтамасыз етудің әділ құны - кредит берілген күнгі жағдайға сәйкес бағаланған қамтамасыз ету	Әділ құны анықтал- маған
Құнсызданудың жеке белгілерінсіз кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	48,467,604	35,463,008	13,004,596	-
Шарттар бойынша болашақ кірістер	32,941,117	-	-	32,941,117
Сақтандыру	31,877,015	-	-	31,877,015
Астық	22,042,993	22,042,993	-	-
Құралдар	11,256,861	9,669,174	1,587,687	-
Аяқталмаған құрылыс	9,311,377	9,311,377	-	-
Көлік құралдары	7,456,973	6,471,473	985,500	-
Корпоративтік кепілдіктер (берілген кредиттік рейтингі жоқ) және жеке тұлғаларға кепілдіктер	2,522,224	-	-	2,522,224
Ақша қаражаттары және депозиттер	2,151,523	-	2,151,523	-
Айналымдағы тауарлар	1,800,649	849,582	951,067	-
Жер қойнауын пайдалануға құқық	45,171	45,171	-	-
Басқалары	3,282,610	3,277,130	5,480	-
Қамтамасыз етусіз және басқа құралдарсыз кредиттің сапасын арттыру	29,102,129	-	-	29,102,129
Құнсызданудың жеке белгілерінсіз кредиттердің барлығы	202,258,246	87,129,908	18,685,853	96,442,485
Мерзімі кешіктірілген немесе құнсызданған кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	5,632,792	3,509,482	2,123,310	-
Шарттар бойынша болашақ кірістер	1,792,788	-	-	1,792,788
Айналымдағы тауарлар	1,981,429	1,728,460	252,969	-
Сақтандыру	854,400	-	-	854,400
Құралдар	510,837	-	510,837	-
Көлік құралдары	337,360	227,427	109,933	-
Ақша қаражаттары және депозиттер	160,324	-	160,324	-
Корпоративтік кепілдіктер (берілген кредиттік рейтингі жоқ) және жеке тұлғаларға кепілдіктер	5,032	-	-	5,032
Қамтамасыз етусіз және басқа құралдарсыз кредиттің сапасын арттыру	2,321,066	-	-	2,321,066
Мерзімі кешіктірілген немесе құнсызданған кредиттердің барлығы	13,596,028	5,465,369	3,157,373	4,973,286
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	215,854,274	92,595,277	21,843,226	101,415,771

Бұрын келтірілген кестелерде артық қамтамасыз етудің құны жоқ.

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

(б) Қамтамасыз етуді талдау, жалғасы

(i) *Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы*

Топтың кредит беру күніне қамтамасыз етудің әділ құны бойынша бағаланған және кейіннен қамтамасыз етудің құнын бағалау жүргізілмеген кредиттері, сондай -ақ қамтамасыз етудің әділ құны анықталмаған кредиттері бар. Кредиттердің бөлігі үшін қамтамасыз етудің әділ құны есептік күнгі жағдай бойынша белгіленген. Қамтамасыз етудің құны туралы ақпарат, егер бағалау жүргізілген болса, қандай күні бағалау жүргізілді, соған байланысты келтірілді.

Қамтамасыз етудің аралас түрлерімен қамтамасыз етілген қарыздар бойынша бағалау үшін барынша маңызды болып табылатын қамтамасыз ету ашылады. ШОБ қарыз алушыларының акционерлері сияқты жеке тұлғалардан алынған кепілдіктер мен кепілдер құнсыздану белгілерін бағалау мақсатында ескерілмейді. Осылайша, аталған кредиттер мен ішінара қамтамасыз етуі бар, қамтамасыз етуі жоқ кредиттердің бөлігі «Қамтусыз және басқа құралдарсыз кредиттің сапасын арттыру» санатына жатқызылады.

Корпоративтік клиенттерге берілген мерзімі кешіктірілмеген және құнсызданбаған кредиттерді өндіру мүмкіндігі қамтамасыз етудің құнына қарағанда, қарыз алушының кредит қабілеттілігі дәрежесіне көбірек байланысты болады және Топ әрбір есептік күнгі жағдай бойынша бағалауды әрдайым жүргізе бермейді.

(ii) *Жеке клиенттерге берілген кредиттер*

Ипотекалық кредиттер тиісті тұрғын жылжымайтын мүлікпен қамтамасыз етілген. Шағын бизнес кәсіпорындарының кредиттері жылжымайтын және жылжымалы мүлік кепілімен қамтамасыз етілген. Автомобиль сатып алуға берілген кредиттер тиісті автомобильдердің кепілімен қамтамасыз етілген. Ақшалай қарыздар ақшалай қаражатпен қамтамасыз етілген. Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттердің қамтамасыз етулері жоқ.

Ипотекалық кредиттер

Ипотекалық кредиттер портфелінің құрамына таза баланстық құны 2,369,001 мың теңге (2013 жылы 31 желтоқсанда: 3,965,038 мың теңге), қамтамасыз етудің әділ құны тиісті кредиттердің таза баланстық құнынан аз кредиттер кіреді. Көрсетілген кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны 1,113,122 мың теңгені құрайды (2013 жылы 31 желтоқсанда: 2,399,554 мың теңге).

Басшылық таза баланстық құны 11,733,391 мың теңге (2013 жылы 31 желтоқсанда: 11,720,942 мың теңге) ипотекалық кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны, ең аз дегенде тиісті кредиттердің есептік күнгі жағдай бойынша баланстық құнына тең болады деп есептейді.

Топ кредит берген күнгі қамтамасыз етудің бағалау құнын жылжымайтын мүлік объектілерінің бағдарлы өзгерістерін ескеріп, оның ағымдағы құнына дейін қайта қарайды. Топ құнсыздану белгілері туындаған жағдайда, жекелеген кредиттер бойынша әр жарты жыл сайын қамтамасыз етуді арнайы бағалауды жүргізеді.

Таза баланстық құны 11,654,514 мың теңге (2013 жылы 31 желтоқсанда: 13,224,261 мың теңге) ипотекалық кредиттерге қатысты қамтамасыз етудің әділ құны кредит берілген күні белгіленген болатын және есептік күнгі жағдай бойынша кейінгі өзгерістерді ескеріп түзетілген жоқ.

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

(б) Қамтамасыз етуді талдау, жалғасы

(ii) Жеке клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

Автомобиль сатып алуға кредиттер

Басшылықтың бағалауы бойынша автомобиль сатып алуға кредиттердің құнсыздануына резервтің мөлшері 2,164,762 мың теңгеге (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 525,835 мың теңгеге) жоғары болар еді, қамту есебіңсіз

Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер

Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер құрамына таза баланстық құны 668,011 мың теңге (2013 жылы 31 желтоқсанда: 2,657,990 мың теңге) кредиттер кіреді, олар жеке қарыздардың таза баланстық құнына қарағанда аз мөлшердегі әділ құнның кепілімен қамтамасыз етілген. Көрсетілген кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны 313,971 мың теңгені құрайды (2013 жылы 31 желтоқсанда: 2,644,668 мың теңге).

Жеке кәсіпкерлік қызметкер берілген таза баланстық құны 9,463,786 мың теңге (2013 жылы 31 желтоқсанда: 8,951,784 мың теңге) кредиттерге қатысты басшылық, қамтамасыз етудің әділ құны ең аз дегенде жеке қарыздардың есептік күнгі баланстық құнына тең болады деп есептейді.

Топ кредит берген күнгі қамтамасыз етудің бағалау құнын жылжымайтын мүлік объектілерінің бағдарлы өзгерістерін ескеріп, оның ағымдағы құнына дейін қайта қарастырады. Топ құнсыздану белгілері туындаған жағдайда жекелеген кредиттер бойынша әр жарты жыл сайын қамтамасыз етуді арнайы бағалауды жүргізеді.

Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген таза баланстық құны 6,352,054 мың теңге (2013 жылы 31 желтоқсанда: 7,104,027 мың теңге) кредиттерге қатысты қамтамасыз етудің әділ құны кредит берілген күні белгіленген болатын және есептік күнгі жағдай бойынша кейінгі өзгерістерді ескеріп түзетілген жоқ.

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

(в) Кредит портфелін экономика салалары және географиялық өңірлер бойынша талдау

Еншілес ресейлік банктің клиенттеріне берілген кредиттерден басқа, кредиттер Қазақстан Республикасының аумағында экономиканың келесі салаларында қызмет атқаратын клиенттерге артықшылықпен берілді:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
Көтерме сауда	100,248,702	68,650,164
Құрылыс	45,863,515	28,950,432
Көлік	36,380,918	14,587,091
Ауыл шаруашылығы, орман өнеркәсібі және ағаш өңдеу кешені	33,597,606	33,685,073
Өнеркәсіптік өндіріс	19,173,584	11,250,637
Қызметтер	17,197,487	12,250,035
Тау-кен өнеркәсібі/металлургия	15,438,293	13,751,948
Бөлшек сауда	12,136,818	13,081,639
Жалдау, прокат және лизинг	6,144,650	6,585,798
Тағам өнімдерін өндіру	4,604,354	5,962,130
Зерттеу қызметі	2,638,171	3,407,717
Медициналық қызмет көрсету және әлеуметтік сала	2,284,771	1,942,913
Қаржылық делдалдық	1,710,219	3,073,755
Электр қуатын өндіру және жеткізу	875,747	3,574,595
Машина құрылысы	677,526	848,764
Ойын-сауық саласы	598,731	584,241
Баспа қызметі	301,704	396,656
Жылжымайтын мүлік	164,109	1,336,098
Басқалары	4,890,943	5,780,275
Жеке клиенттерге берілген кредиттер		
Автомобиль сатып алуға кредиттер	144,173,185	76,369,442
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер	139,980,913	127,099,793
Ипотекалық кредиттер	16,174,953	17,943,436
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер	15,058,722	16,664,846
Ақшалай қаржымен қамтамасыз етілген кредиттер	46,893	171,172
Приват банкинг клиенттеріне кредиттер	-	150,894
	620,362,514	468,099,544
Құнсыздануға резерв	(32,130,415)	(35,570,458)
	588,232,099	432,529,086

(г) Клиенттерге берілген кредиттерді топтастыру

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың 9 қарыз алушысы немесе кредиттері бойынша қалдықтары капиталдың 10% асатын өзара байланысты қарыз алушы топтары бар (2013 жылы 31 желтоқсанда: 7). Көрсетілген контрагенттердің кредиттерінің жиынтық көлемі 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 108,160,684 мың теңгені құрады (2013 жылы 31 желтоқсанда: 56,119,420 мың теңге).

(ғ) Кредиттерді өтеу мерзімдері

Есептік күнгі жағдай бойынша кредит портфелін құрайтын кредиттердің өтеу мерзімі 29 (в)-ескертпеде берілген және есептік күннен бастап кредит шарттары бойынша өтеу күніне дейінгі кезең уақытын білдіреді.

15 Клиенттерге берілген кредиттер, жалғасы

(д) Қаржы активтерін аудару

Топ 2014 жылы баланстық құны 22,367,887 мың теңге тұтынушылық кредиттер портфелін 23,125,868 мың теңгеге кері сатып алу туралы келісімге сәйкес сатты. Пайда немесе зиян және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылған таза пайда аударым күні 757,981 мың теңгені құрады.

Топ 2014 жылғы маусымда баланстық құны 3,820,407 мың теңге ипотекалық кредиттер портфелін 3,969,928 мың теңгеге сатты (2013 жылы желтоқсанда: ипотекалық кредиттердің портфелі 12,509,133 мың теңге сомасына сол үшінші тарапқа 13,242,692 мың теңгеге сатылған еді) және сатып алушыға, егер кредиттердің мерзімі 60 күннен аса кешіктірілсе кері сатып алу немесе жеке кредиттерді айырбастау кепілдігін берді. Кері сатып алу немесе айырбастау сомасы сату күнгі берілген қаржы активтерінің 20% шектеледі. Пайда немесе зиян және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылған таза пайда аударым күні 154,752 мың теңгені (2013 жылы: 707,582 мың теңге) құрады. Топ активтерді сатып алушыға тәуекелдер мен пайдалардың барлығын емес, кейбіреуін берді деп анықтады, сондықтан Топ бақылауды сақтайды және кредиттерді аталған ипотекалық кредиттерге қатысуды жалғастырған дәрежесінде тануды жалғастыра береді.

2014 және 2013 жылдардағы жағдай бойынша Топтың берген портфельге қатысуды жалғастыра беруі қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі басқа активтер құрамында (18-Ескертпе) 5,547,428 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 4,235,721 мың теңге) мөлшерінде көрсетіледі, бұл ретте басқа міндеттемелер құрамына кіргізілген қатысуды жалғастырудағы тиісті міндеттеме 4,653,790 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 3,905,380 мың теңге) (25-Ескертпе) құрайды, ал кепілдіктің 102,456 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 102,707 мың теңге) мөлшеріндегі әділ құны басқа міндеттемелер құрамында танылған. Осы активке сондай-ақ 1,420,864 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 1,090,077 мың теңге) мөлшердегі пайыздық стрип бойынша дебиторлық берешек жатады, ол қарызды сатып алушыдан сыйақының бір бөлігін алудан сатылған портфель бойынша ипотекалық қарыздарды алу құқығын білдіреді. Топ сатылған портфельден ипотекалық қарыздардың ай сайынғы негізде жылдық 1.7% алуға құқылы.

16 Өтеу мерзіміне дейін ұсталған инвестициялар

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Топтың меншігінде болып табылатындар		
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің		
Мемлекеттік қазынашылық міндеттемелері	14,436,547	14,074,495
ҚРҰБ ноталары	15,336,656	-
«ВВ-»-дан «ВВ+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен		
корпоративтік облигациялар	2,736,497	-
	32,509,700	14,074,495
«Репо» мәмілелері бойынша кепілдегілер		
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің		
Мемлекеттік қазынашылық міндеттемелері	569,059	9,387,811
ҚРҰБ ноталары	2,105,498	-
	35,184,257	23,462,306

Кредиттік рейтингілер «Fitch» кредиттік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингілік агенттіктерінің осыған ұқсас стандарттарына сәйкес берілген.

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ноталар немесе облигациялардың мерзімі кешіктірілмеген немесе құнсызданбаған (2013 жылғы 31 желтоқсан: мерзімі кешіктірілмеген немесе құнсызданбаған).

17 Негізгі қаражат және материалдық емес активтер

мың теңге	Жер телімдері мен ғимараттар	Компьютерлік және банк жабдықтары	Көлік құралдары	Офистік жиһаз	Аяқталмаған құрылыс және орнатылатын жабдықтар	Жалдамалы жылжымайтын мүлікті жақсарту	Сауда белгісі	Бағдарламалық қамтамасыз ету және басқа материалдық емес активтер	Барлығы
Нақты құны									
2014 жылғы									
1 қаңтардағы қалдық	10,488,777	10,710,143	700,447	719,842	83,016	547,731	1,075,716	4,508,574	28,834,246
Түсімдер	796,166	2,696,742	164,115	103,648	400,831	401,683	-	2,155,965	6,719,150
Шығулар	(173,655)	(637,969)	(19,050)	(18,798)	(669)	(56,753)	-	(57,027)	(963,921)
Бағам айырмасының әсері	-	(13,323)	(7,285)	(184)	-	-	-	(23,145)	(43,937)
2014 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	11,111,288	12,755,593	838,227	804,508	483,178	892,661	1,075,716	6,584,367	34,545,538
Тозу және амортизация									
2014 жылғы									
1 қаңтардағы қалдық	(1,190,871)	(4,470,468)	(354,994)	(208,185)	-	(282,719)	(248,574)	(2,319,844)	(9,075,655)
Тозу және амортизация, бір жылдағы	(254,218)	(1,938,566)	(82,778)	(78,724)	-	(89,818)	(103,411)	(753,172)	(3,300,687)
Шығулар	235	551,621	19,050	13,698	-	56,753	-	15,565	656,922
Бағам айырмасының әсері	-	8,243	1,613	18	-	-	-	11,420	21,294
2014 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(1,444,854)	(5,849,170)	(417,109)	(273,193)	-	(315,784)	(351,985)	(3,046,031)	(11,698,126)
Баланстық құны									
2014 жылғы 31 желтоқсандағы	9,666,434	6,906,423	421,118	531,315	483,178	576,877	723,731	3,538,336	22,847,412

17 Негізгі қаражат және материалдық емес активтер, жалғасы

мың теңге	Жер телімдері мен ғимараттар	Компьютерлік және банк жабдықтары	Көлік құралдары	Офистік жиһаз	Аяқталмаған құрылыс және орнатылатын жабдықтар	Жалдамалы жылжымайтын мүлікті жақсарту	Сауда белгісі	Бағдарламалық қамтамасыз ету және басқа материалдық емес активтер	Барлығы
Нақты құны									
2013 жылғы									
1 қаңтардағы қалдық	9,716,037	7,434,665	556,324	573,374	82,091	300,143	1,075,716	3,641,628	23,379,978
Түсімдер	772,740	3,457,638	149,859	155,008	925	252,224	-	869,617	5,658,011
Шығулар	-	(180,691)	(4,797)	(6,606)	-	(4,636)	-	-	(196,730)
Шетел валютасын қайта есептеудің әсері	-	(1,469)	(939)	(1,934)	-	-	-	(2,671)	(7,013)
2013 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	10,488,777	10,710,143	700,447	719,842	83,016	547,731	1,075,716	4,508,574	28,834,246
Тозу және амортизация									
2013 жылғы									
1 қаңтардағы қалдық	(955,350)	(3,296,973)	(295,003)	(152,107)	-	(245,661)	(143,429)	(1,530,857)	(6,619,380)
Тозу және амортизация, бір жылдағы	(235,521)	(1,341,019)	(65,298)	(63,019)	-	(41,694)	(105,145)	(789,896)	(2,641,592)
Шығулар	-	166,245	4,797	6,871	-	4,636	-	-	182,549
Шетел валютасын қайта есептеудің әсері	-	1,279	510	70	-	-	-	909	2,768
2013 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(1,190,871)	(4,470,468)	(354,994)	(208,185)	-	(282,719)	(248,574)	(2,319,844)	(9,075,655)
Баланстық құны									
2013 жылғы									
31 желтоқсандағы	9,297,906	6,239,675	345,453	511,657	83,016	265,012	827,142	2,188,730	19,758,591

Негізгі қаражаттар объектілерді сатып алумен немесе құрылысымен байланысты қарыздар бойынша капиталдандырылған шығыстар 2014 жылы болған жоқ (2013 жылы: осыған ұқсас шығындар болған жоқ).

18 Басқа да активтер

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Сатылған тұтынушылық кредиттер бойынша дебиторлық берешек	9,247,679	-
Берілген активтерге қатысуды жалғастырудан активтер	5,547,428	4,235,721
Аккредитивтер бойынша дебиторлар	2,395,174	3,265,562
Есептелген комиссиялық кіріс	1,306,578	1,158,797
Пластикалық карталармен жүргізілетін операциялар бойынша есеп айырысулар	937,119	525,003
Қарыз операциялары бойынша дебиторлар	884,828	852,089
Сақтандыру шарттары бойынша дебиторлық берешек	-	174,710
Басқалары	1,312,642	751,683
Құнсыздануға арналған резерв	(850,977)	(548,429)
Басқа қаржы активтерінің барлығы	20,780,471	10,415,136
Күрделі шығындар бойынша аванстар	2,089,642	2,416,402
Табыс салығынан басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	608,969	221,916
Алдын ала төлемдер	497,095	130,487
Шикізаттар және материалдар	181,912	201,075
Басқалары	13,171	25,880
Басқа қаржылық емес активтердің барлығы	3,390,789	2,995,760
Басқа активтердің барлығы	24,171,260	13,410,896

Қатысуды жалғастырудан түскен 5,547,428 мың теңге сомасындағы актив (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 4,235,721 мың теңге) 2014 жылғы маусым мен 2013 жылы желтоқсанда ипотекалық компанияның қарыздарын сату нәтижесінде пайда болды.

Құнсыздануға арналған резервтің өзгерісін талдау

31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы құнсыздануға арналған резервтің өзгерісі келесі түрде көрсетілуі мүмкін:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің көлемі	548,429	403,949
Құнсыздануға арналған резервтің таза құрылуы (қалпына келтірілуі)	260,618	(37,271)
Қалпына (есептен шығару) келтіру	(7,093)	177,217
Бағам айырмасының әсері	49,023	4,534
Жыл соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің көлемі	850,977	548,429

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа активтер құрамына 23,849 мың теңге сомасындағы мерзімі кешіктірілген дебиторлық берешек (2013 жылғы 31 желтоқсан: 18,081 мың теңге) кіреді, оның ішіндегі 4,450 мың теңге мөлшеріндегі дебиторлық берешек 90 күннен аса, бірақ бір жылдан кем мерзімге кешіктірілген (2013 жылғы 31 желтоқсан: 5,661 мың теңге); және 15,245 мың теңге бір жылдан аса мерзімге кешіктірілген болып табылады (2013 жылғы 31 желтоқсан: 7,077 мың теңге).

19 Банктердің шоттары мен депозиттері

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Мерзімді депозиттер	3,264,767	13,458,364
«Востро» түріндегі шоттар	205,214	658,269
	3,469,981	14,116,633

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топта шоттары мен депозиттері капиталдың 10% астамын құрайтын банктер жоқ (2013 жылғы 31 желтоқсан: болған жоқ).

20 «Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек

Кепілге салынған бағалы қағаздар

2014 жылғы 31 желтоқсандағы және 2013 жылғы жағдай бойынша Топтың «репо» мәмілелері бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге салынған бағалы қағаздары бар (13, 16-ескертпе).

21 Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Ағымдағы шоттар мен талап етілгенге дейінгі депозиттер		
- Жеке клиенттер	13,802,760	15,210,807
- Корпоративтік клиенттер	59,888,880	50,526,171
Мерзімді депозиттер		
- Жеке клиенттер	154,993,406	125,445,122
- Корпоративтік клиенттер	319,814,079	213,491,686
	548,499,125	404,673,786

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың клиенттерінің жалпы сомасы 3,166,486 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсан: 3,095,332 мың теңге) депозиттері Топтың ұсынған кредиттері мен танылмаған кредит құралдары бойынша міндеттемелерді орындаудың қамтамасыз етуі болып табылады.

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтары капиталдың 10% астамын құрайтын 12 клиенті бар (2013 жылы 31 желтоқсанда: 11 клиент). Көрсетілген клиенттердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтарының жиынтық көлемі 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 249,067,801 мың теңгені құрайды (2013 жылы 31 желтоқсанда: 137,200,872 мың теңге).

22 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Номиналдық құны	103,492,180	31,820,649
(Дисконт) сыйлықақы	(1,875,565)	124,195
Есептелген сыйақы	1,625,992	841,512
	103,242,607	32,786,356

2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша айналымдағы облигациялық шығарылымдар туралы ақпарат төменде берілген:

	Шығары- лымды тіркеу күні	Өтеу мерзімі	Купон мөлшер- лемесі	Тиімді сыйақы мөлшер- лемесі	Баланстық құны	
					2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Бесінші шығарылым облигациялары	9-шіл.- 08 ж.	1-қыр.- 23 ж.	инфля- ция +1%	9.43%	7,667,789	7,595,067
Жетінші шығарылым облигациялары	24-қыр.- 08 ж.	21-қаң.- 19 ж.	инфля- ция +1%	7.89%	1,421,330	1,404,906
Тоғызыншы шығарылым облигациялары	15-қаз.- 08 ж.	15-қаз.- 15 ж.	13.00%	9.94%	20,957,912	21,484,606
Оныншы шығары- лым облигациялары	7-мау.- 11 ж.	13-шіл.- 14 ж.	7.00%	7.60%	-	2,301,777
АҚШ долларына деноминацияланған еурооблигациялар	6-қар.- 14 ж.	6-қар.- 17 ж.	7.50%	8.33%	73,195,576	-
					103,242,607	32,786,356

23 Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Номиналдық құны	29,984,550	40,000,000
Дисконт	(4,393,639)	(4,959,365)
Есептелген сыйақы	437,784	628,653
	26,028,695	35,669,288

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздарға Топтың қамтамасыз етілмеген міндеттемелері кіреді. Банкрот болған жағдайда, реттелген борыштық бағалы қағаздар Топ өзінің барлық өзге міндеттемелерін толық өтегеннен кейін өтеледі.

2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша реттелген борыштық бағалы қағаздар эмиссиялары бойынша ақпарат төменде берілген:

	Шығары- лымды тіркеу күні	Өтеу мерзімі	Купон мөлшер- лемесі	Тиімді сыйақы мөлшер- лемесі	Баланстық құны	
					2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Төртінші шығарылым облигациялары	29-мау.- 07 ж.	04-қыр.- 14 ж.	инфля- ция +1%	11.34%	-	9,938,138
Алтыншы шығарылым облигациялары	4-там.- 08 ж.	1-қыр.- 15 ж.	11.00%	10.96%	5,181,521	5,183,652
Сегізінші шығарылым облигациялары	15-қаз.- 08 ж.	15-қаз.- 23 ж.	инфля- ция +1%	13.40%	11,084,476	10,832,008
Он бірінші шығарылым облигациялары	20-қар.- 12 ж.	26-жел.- 19 ж.	8.00%	8.64%	9,749,850	9,715,490
Он үшінші шығарылым облигациялары	26-қар.- 13 ж.	10-қаң.- 24 ж.	9.00%	12.49%	12,848	-
					26,028,695	35,669,288

Инфляция деңгейі бойынша купондық төлемдермен индекстелген кірістірілген туынды құралдары негізгі борыштық құралдармен тығыз байланысқан ретінде қарастырылады, себебі инфляция индексі әдетте, осы мақсатта теңгені борыштық жүктемесіз экономикалық ортада қолданылады.

24 Басқа да тартылған қаражат

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Мемлекеттік қаржы институттарынан алған кредиттер	34,964,212	17,783,211
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен алған кредиттер	1,264,939	1,344,023
Шетел банктерінен алған кредиттер	1,633,422	2,283,115
	37,862,573	21,410,349

24 Басқа да тартылған қаражат, жалғасы

Бұдан әрі 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздар бойынша өтеу талаптары мен төлем кестелері берілген:

	Валю- тасы	Орташа сыйақы мөлшерлемесі	Өтеу жылы	Баланстық құны мың теңге
«Даму» шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ	Теңге	1.10-8.62%	2015-2034	19,523,987
«ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі АҚ	Теңге	3.00%	2015-2021	13,438,003
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ	Теңге	2.00%	2034	2,002,222
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	Теңге	Қайта қаржыландыру мөлшері ҚРҰБ	2024-2026	908,114
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	АҚШ долл.	Либор +1%	2024-2025	356,825
Шетел банктері	АҚШ долл.	4.46%-4.51%	2015	1,633,422
				37,862,573

Бұдан әрі 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздар бойынша өтеу талаптары мен төлем кестелері берілген:

	Валю- тасы	Орташа сыйақы мөлшерлемесі	Өтеу жылы	Баланстық құны мың теңге
«Даму» шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ	Теңге	5.50-8.62%	2014-2020	17,783,211
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	Теңге	Қайта қаржыландыру мөлшері ҚРҰБ	2024-2026	1,009,017
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	АҚШ долл.	Либор +1%	2024-2025	335,006
Шетел банктері	Еуро	6.47%	2014	139,366
Шетел банктері	АҚШ долл.	4.00-4.53%	2014	2,143,749
				21,410,349

«ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі АҚ-тан (бұдан әрі – «ҚазАгро») алынған кредиттер агроөнеркәсіп кешені субъектілерін қаржылық сауықтыру бағдарламасы бойынша ҚазАгро Ережелеріне сәйкес алынған. Даму мен ҚДБ кредиттері өнеркәсіптің анықталған салаларында қызмет жасайтын шағын және орта бизнес (ШОБ) кәсіпорындарын қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасына (бұдан әрі «Бағдарлама») сәйкес алынған.

ҚазАгро мен Топтың арасындағы кредиттік келісімдерге сәйкес, Топ олардың қаржылық сауықтандырылуын қолдау мақсатымен ауыл шаруашылығында қызмет жасайтын компанияларға кредит бергені үшін жауапкершілікте болады. Даму мен ҚДБ қарыздарының шарттарына сәйкес, Топ бағдарламаға қатысуға құқығы бар ШОБ қарыз алушыларына 10 жылдан асырылмайтын өтеу мерзімімен жылдық 6% мөлшерлеме бойынша кредит бергені үшін жауапкершілікте болады. Топтың басшылығы ҚазАгро, ДАМУ және ҚДБ-тен берілетін кредиттердің ерекше сипатына байланысты анықталған салаларда жұмыс жасайтын субъектілерді қолдау үшін мемлекеттік компаниялар беретін кредит бері нарығының жеке сегментін көрсетеді деп есептейді. Нәтижесінде, ҚазАгро, ДАМУ және ҚДБ-тен берілетін кредиттер әдеттегі мәміле шеңберінде алынады, бұл ретте кредит шеңберінде алынған осы сома бастапқы тануда кредиттің әділ құнын көрсетеді.

25 Басқа да міндеттемелер

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Қатысуды жалғастырудағы міндеттемелері (15 (д)-ескертпе)	4,653,790	3,905,380
Қарыздар бойынша алдын ала төлемдер	4,392,583	4,070,655
Төлем карталары бойынша есеп айырысулар	866,762	281,062
Есептелген әкімшілік шығыстар	350,342	342,707
Сақтандыру компаниясы алдындағы берешек	240,763	135,315
Кредит беру операциялары бойынша қарыз алушылар алдындағы кредиторлық берешек	199,464	233,836
Депозиттерді міндетті сақтандыру қорына төлемдер	184,849	153,528
Күрделі шығыстар бойынша кредиторлық берешек	10,165	257,152
Басқа қаржылық міндеттемелер	1,132,120	517,039
Басқа қаржылық міндеттемелердің барлығы	12,030,838	9,896,674
Демалыстар бойынша резерв	627,240	554,191
Алдағы кезеңдердің табыстары	441,238	390,787
Төленуі тиіс басқа да салықтар	297,993	327,518
Жұмысшылардың алдындағы кредиторлық берешек	262,968	924,031
Басқа қаржылық емес міндеттемелер	2,041	2,326
Басқа қаржылық емес міндеттемелердің барлығы	1,631,480	2,198,853
Басқа міндеттемелердің барлығы	13,662,318	12,095,527

Кредиттер бойынша алдын ала төлемдер жеке қарыз алушылардың мерзімінен бұрын жүргізген төлемдерін білдіреді. Аталған төлемдер кезекті жарнаны төлеу басталған күндегі кредит қалдығы шотына есепке алынады.

26 Акционерлік капитал

(а) Шығарылған акционерлік капитал және эмиссиялық кіріс

Банктің тіркелген акционерлік капиталы 33,000,000 қарапайым акциялардан (2013 жылғы 31 желтоқсан: 33,000,000) және 3,000,000 шоғырландырмалы артықшылықты сатылмайтын акциялардан тұрады (2013 жылы: 3,000,000 акциялар).

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылмаған және айналымдағы акционерлік капитал толық төленген келесі қарапайым акциялардан тұрады:

	2014 ж. акциялар	2013 ж. акциялар
955.98 теңгеде шығарылғандар	8,368,300	8,368,300
1,523.90 теңгеде шығарылғандар	2,631,500	2,631,500
1,092.00 теңгеде шығарылғандар	2,930,452	2,930,452
6,532.60 теңгеде шығарылғандар	2,280,881	2,280,881
Шығарылған және айналымдағы акциялардың барлығы	16,211,133	16,211,133

Қарапайым акциялардың иелері жариялануына қарай дивидендтер алуға құқылы, сондай-ақ Банк акционерлерінің жылдық және жалпы жиналыстарында акцияға бір дауыс беру құқығына ие.

(ә) Дивидендтер

Қазақстан заңнамасына және Банктің жарғы құжаттарына сәйкес бөлуге арналған қолжетімді резервтер ережелермен және Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық актілерімен реттеледі.

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде 1,500,016 мың теңге мөлшеріндегі немесе бір акция үшін 92.53 теңге дивидендтер жарияланды және төленді (2013 жылы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылда: 2,000,129 мың теңге немесе бір акция үшін 123.38 дивидендтер жарияланды және төленді).

26 Акционерлік капитал, жалғасы

(б) Акцияның баланстық құны

Қазақстан Қор биржасының листинг ережелеріне сәйкес Топ шоғырландырылған қаржылық есептілікте акцияның баланстық құнының көлемін көрсетуі тиіс. Акцияның баланстық құны материалдық емес активтерін шегеріп, таза активтерді айналымдағы қарапайым акциялардың санына бөлу арқылы есептеледі. 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акцияның баланстық құны 3,850.81 теңгені құрады (2013 жылы: 3,442.23 теңге).

(в) Резервтердің сипаты мен мақсаты

Жалпы банктік тәуекелдерді жабуға резервтер

2013 жылға дейін, Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің (бұдан әрі – «ҚҚА») «Екінші деңгейлі банктерде резервтік капиталдың минималдық мөлшерін белгілеу туралы» №196 Қаулысына (2013 жылы күшін жойды) 2011 жылғы 31 қаңтарда енгізілген түзетулерге сәйкес, Топ бөлінбеген пайдадағы соманы бөлінбейтін (бөлінуге жатпайтын) резерв құрамына аудару арқылы резервтік капитал құруы тиіс еді. Жыл сайын аударылуы тиіс сома жіктелген активтер мен өткен жылғы шартты міндеттемелердің ұлғаю коэффициентіне көбейтілген қарапайым акцияларды ұстаушыларға тиесілі дивидендтер бөлінгенге дейін өткен жылдар үшін таза пайда ретінде есептелді. Жіктелген активтер мен шартты міндеттемелер ҚҚК 2006 жылғы 25 желтоқсандағы № 296 «Активтерді, шартты міндеттемелерді жіктеу және оларға қарсы провизияларды (резервтер) құру Ережелерін бекіту туралы» Қаулысына (2013 жылы күшін жойған) сәйкес анықталады. Пайыздық қатынастағы осындай ұлғаю 10% -дан кем және 100%-дан артық болмауы тиіс.

2014 жылдың ішінде жалпы банктік тәуекелдерді жабуға резервтен аударым жүргізілмеді. 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бөлінбеген пайда құрамынан банктік жалпы тәуекелдерді жабу резерві құрамына бір жыл ішінде 1,584,658 мың теңге аударылды.

«Екінші деңгейдегі банктер үшін пруденциалдық нормативтер бойынша есеп айырысудың нормативтік мәні мен әдістемесі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» №358 Қаулыға 2013 жылғы 25 желтоқсанда енгізілген түзетулерге сәйкес нормативті белгіленген капитал бөлінбейді.

Динамикалық резерв

Қазақстан Республикасы Ұлттық банк Басқармасының «Екінші деңгейдегі банктердің динамикалық резервті қалыптастыру қағидаларын бекіту және динамикалық резервтің ең аз мөлшерін, күтілетін шығындардың мөлшерін белгілеу туралы» 2013 жылғы 27 мамырдағы № 137 қаулысына сәйкес Топ Қаулыда көрсетілген формуланы пайдаланып есептелген динамикалық резервті қалыптастырды. Қаулыға сәйкес резервтің көлемі нөлден кем болмауы керек және күтілетін шығындар сомасы мен резервті қалпына келтіруден түскен табыстың шегерімімен, ХҚЕС-қа сәйкес есептік тоқсан кезең ішінде танылған шығындарға құнсызданудан салық мақсатында шегерілетін нақты есептелген сомасы арасындағы айырмасы ретінде есептеледі. Күтілетін шығындар белгілі бір коэффициенттерге көбейтілген есептік тоқсан ішінде клиенттерге берілген кредиттер көлемінің ұлғаюы негізінде бағаланады. Қаулы 2013 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді.

2014 жылы динамикалық резерв 2013 жылғы 31 желтоқсан деңгейінде ҚРҰБ уақытша тоқтатылды.

Топқа 2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бөлінбейтін динамикалық резервке қатысты қойылатын талап 6,733,233 мың теңгені құрайды.

27 Акцияға шаққандағы пайда

Акцияға шаққандағы пайданы есептеу таза пайда көлеміне және айналымдағы қарапайым акциялардың орташа өлшенген санына негізделеді және бұдан әрі қарай көрсетілгендей жүзеге асырылады. Топтың әлеуетті тоғытылған қарапайым акциялары жоқ.

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Таза пайда	11,423,630	13,146,181
Қарапайым акциялардың орташа өлшенген саны	16,211,133	16,211,133
Қарапайым акцияға шаққандағы пайда, теңгеде	704.68	810.94

28 Сегменттер бойынша талдау

Топ бұдан әрі сипатталғандай, Топтың негізгі шаруашылық бөлімшелері болып табылатын бес есептік сегменттен тұрады. Көрсетілген негізгі шаруашылық бөлімшелері әр түрлі өнімдер мен қызметтерді ұсынады және түрлі технологиялар мен нарықтық стратегияларды қолдануды қажет ететіндіктен жеке-жеке басқарылады. Операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты тұлға, атап айтқанда Басқарма төрағасы (бұдан әрі «Басқарма төрағасы») басшылықтың әрбір негізгі шаруашылық бойынша ішкі есептерін тоқсанына кем дегенде бір рет қарастырады. Бұдан әрі қарай есеп берілетін әрбір сегмент операцияларының қысқаша сипаттамасы берілген.

- Бөлшек банктік қызмет көрсету – кредит беру, депозиттер тарту және жеке клиенттермен жүргізілетін басқа да операциялар жатады;
- Корпоративтік банктік қызмет көрсету - кредит беру, депозиттер тарту және корпоративтік клиенттермен жүргізілетін басқа да операциялар жатады;
- Активтерді және міндеттемелерді басқару – өтімді активтердің портфелін жүргізу (ақша қаражаты, ҚРҰБ-ғы және басқа банктердегі «Ностро» шоттары, банкаралық қаржыландырулар (мерзімі 1 айға дейін), өтімді активтерге инвестициялар және облигация эмиссияларын басқару жатады;
- Шағын және орта кәсіпорындарға банктік қызмет көрсету - кредит беру, депозиттер тарту және шағын және орта кәсіпорындармен жүргізілетін басқа да операциялар жатады;
- Қазынашылық – Топты нарықтық тәуекелдерді өтімді бағалы қағаздарға инвестицияларды (корпоративтік облигациялар) хеджирлеу мақсатында банкаралық алыс-беріс (алып пайдалану) және туынды қаржы құралдарын пайдалану арқылы қаржыландыру жатады.

Әрбір есептік сегменттің қызметінің нәтижелеріне қатысты ақпарат бұдан әрі келтіріледі. Сегмент қызметінің нәтижелері Басқарма төрағасы қарайтын, басшылықтың ішкі есептеріне кіргізген бойда табыс салығын шегерілгеннен кейін сегменттің алған пайдасы негізінде бағаланады. Сегмент алған пайда оның қызметінің нәтижелерін бағалау үшін қолданылады, басшылықтың пікірі бойынша бұл ақпарат экономиканың сол салаларында қызмет атқаратын басқа кәсіпорындармен салыстырғанда белгілі сегменттердің қызметінің нәтижелерін бағалау кезінде барынша өзекті болып табылады. Сегменттер арасындағы операцияларда баға жасау тараптардың тәуелсіздігі талаптарында жүзеге асырылады.

28 Сегменттер бойынша талдау, жалғасы

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
АКТИВТЕР		
Банктік жеке қызмет көрсету	283,613,022	199,704,943
Банктік корпоративтік қызмет көрсету	254,144,549	177,625,586
Активтерді және міндеттемелерді басқару	145,493,736	100,214,047
Шағын және орта кәсіпорындарға банктік қызмет көрсету	40,678,626	44,099,466
Қазынашылық	2,874,478	4,384,929
Бөлінбеген активтер	109,163,588	61,403,133
Активтердің барлығы	835,967,999	587,432,104
МІНДЕТТЕМЕЛЕР		
Банктік корпоративтік қызмет көрсету	332,921,698	224,544,900
Банктік жеке қызмет көрсету	165,272,579	136,239,660
Активтерді және міндеттемелерді басқару	137,458,516	94,851,933
Шағын және орта кәсіпорындарға банктік қызмет көрсету	37,683,676	41,782,949
Бөлінбеген міндеттемелер	94,368,780	31,242,480
Міндеттемелердің барлығы	767,705,249	528,661,922
Активтермен және жалпы есептік сегменттердің арасындағы салыстырып тексерулер келесі түрде берілуі мүмкін:		
	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Есептік сегменттердің активтерінің барлығы	835,967,999	587,432,104
Шоғырландырудың ықпалы	3,557,181	4,364,118
Басқа түзетулер	(30,923,096)	(3,162,814)
Активтердің барлығы	808,602,084	588,633,408
	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Есептік сегменттердің міндеттемелерінің барлығы	767,705,249	528,661,922
Шоғырландырудың ықпалы	5,131,898	4,312,611
Басқа түзетулер	(30,923,095)	(3,159,489)
Міндеттемелердің барлығы	741,914,052	529,815,044

28 Сегменттер бойынша талдау, жалғасы

2014 жылы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы негізгі есептік сегменттер бойынша ақпарат келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	Шағын және орта кәсіпорындарға банктік қызмет көрсету			Қазынашылық	Активтерді және міндеттемелерді басқару	Бөлінбеген активтер мен міндеттемелер	Барлығы
	Банктік корпоративтік қызмет көрсету	Банктік жеке қызмет көрсету	Банктік жеке қызмет көрсету				
Пайыздық кірістер	22,551,716	4,619,251	43,306,111	93,303	1,683,792	593	72,254,766
Комиссиялық кірістер	1,952,864	1,721,698	16,074,087	-	-	395,840	20,144,489
Бағалы қағаздармен жүргізілген операциялардан, дилингтік операциялардан және бағам айырмаларынан түскен таза пайда	1,178,290	439,346	1,323,145	762,118	734	1,221	3,704,854
Басқа кіріс	199,342	111,908	2,953,251	-	-	-	3,264,501
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	21,962,635	3,243,102	12,472,676	2,560	20,457,337	107,667	58,245,977
Түсім	47,844,847	10,135,305	76,129,270	857,981	22,141,863	505,321	157,614,587
Пайыздық шығыстар	(15,668,188)	(2,576,369)	(10,740,196)	(16,028)	(10,169,049)	(1,075,490)	(40,245,320)
Комиссиялық шығыстар	(182,748)	(46,159)	(3,581,541)	(10,614)	(164,140)	(181,017)	(4,166,219)
Құнсызданудың зияндары	(419,017)	(812,367)	(8,119,598)	-	-	-	(9,350,982)
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	(16,519,241)	(2,906,689)	(28,279,748)	(201,056)	(10,169,049)	(170,194)	(58,245,977)
Операциялық шығыстар (тікелей)	(1,276,946)	(1,421,524)	(10,816,094)	(196,042)	(1,917,995)	(160,428)	(15,789,029)
Операциялық шығыстар (жанама)	(1,747,765)	(979,318)	(12,381,844)	-	(313,668)	(262,441)	(15,685,036)
Корпоративтік табыс салығы	(954,589)	(301,311)	(1,813,802)	(45,493)	(1,517)	(237)	(3,116,949)
Сегменттің қаржы нәтижесі	11,076,353	1,091,568	396,447	388,748	(593,555)	(1,344,486)	11,015,075
Сегменттер бойынша басқа көрсеткіштер							
Негізгі қаражаттың түсімі	-	-	184,482	-	-	6,534,668	6,719,150
Тозу және амортизация	(350,390)	(240,614)	(2,332,972)	(45,538)	(214,366)	(92,902)	(3,276,782)

28 Сегменттер бойынша талдау, жалғасы

2013 жылы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы негізгі есептік сегменттер бойынша ақпарат келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	Банктік корпоративтік қызмет көрсету	Шағын және орта кәсіпорындарға банктік қызмет көрсету	Банктік жеке қызмет көрсету	Қазынашылық	Активтерді және міндеттемелерді басқару	Бөлінбеген активтер мен міндеттемелер	Барлығы
Пайыздық кірістер	18,567,552	6,142,194	36,219,214	159,772	1,077,999	51,915	62,218,646
Комиссиялық кірістер	2,045,590	1,519,068	13,292,143	-	-	391,655	17,248,456
Бағалы қағаздармен жүргізілген операциялардан, дилингтік операциялардан және бағам айырмашылықтарынан түскен таза пайда	875,604	318,519	570,232	515,926	(136,558)	2,704	2,146,427
Басқа кіріс	343,263	155,019	1,535,946	-	-	-	2,034,228
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	16,438,708	1,465,734	9,484,967	-	16,773,799	114,610	44,277,818
Түсім	38,270,717	9,600,534	61,102,502	675,698	17,715,240	560,884	127,925,575
Пайыздық шығыстар	(10,965,913)	(1,658,956)	(8,601,018)	-	(7,396,254)	(76,030)	(28,698,171)
Комиссиялық шығыстар	(91,959)	(33,424)	(2,248,357)	(7,289)	(92,644)	(137,340)	(2,611,013)
Құнсыздану зияндары	(947,111)	(185,623)	(7,007,638)	-	(4,290)	2,956	(8,141,706)
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	(12,964,502)	(3,636,932)	(20,456,334)	(199,055)	(6,861,868)	(159,127)	(44,277,818)
Операциялық шығыстар (тікелей)	(1,156,987)	(1,429,003)	(11,854,831)	(61,117)	(812,890)	(84,695)	(15,399,523)
Операциялық шығыстар (жанама)	(2,566,013)	(1,492,716)	(6,933,368)	(66,759)	(599,750)	(145,104)	(11,803,710)
Корпоративтік табыс салығы	(1,777,571)	(432,737)	(1,793,142)	(63,341)	-	(6,432)	(4,073,223)
Сегменттің қаржы нәтижесі	7,800,661	731,143	2,207,814	278,137	1,947,544	(44,888)	12,920,411
Сегменттер бойынша басқа көрсеткіштер							
Негізгі қаржының түсімі	-	-	147,351	-	-	5,510,660	5,658,011
Тозу және амортизация	(166,824)	(300,367)	(1,894,808)	(15,548)	(193,596)	(58,130)	(2,629,273)

28 Сегменттер бойынша талдау, жалғасы

Есептік сегменттердің түсімінің және пайданың немесе зиянның көлемі арасындағы салыстырып тексерулер келесі түрде берілуі мүмкін:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Есептік сегменттердің түсімі	157,614,587	127,925,575
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	(58,245,977)	(44,277,818)
Басқа түзетулер	(5,923,284)	(3,525,437)
Шоғырландырудың ықпалы	1,505,812	1,282,585
Түсімнің барлығы	94,951,138	81,404,905
Есептік сегменттердің пайдасы	11,015,075	12,920,411
Құнсыздану зияндарының айырмасы	(677,992)	(106,153)
Басқа түзетулер	681,315	100,691
Шоғырландырудың ықпалы	405,232	231,232
Пайданың барлығы	11,423,630	13,146,181

Шоғырландырудың ықпалы. Шоғырландырудың ықпалы Төраға басшылыққа ішкі есептердің талдауын шоғырландырылмаған негізде жүргізу нәтижесінде туындайды.

Басқа түзетулер. Осы түзетулер, негізінен алғанда басқа активтер мен басқа міндеттемелерді өзара есепке алып берілді. Басқа түзетулер Төрағаның басшылыққа жалпы есептеу негізінде дайындалған ішкі есептердің талдауын жүргізу нәтижесінде туындайды, сондай-ақ ХҚЕС-қа сәйкес әзірленген қаржылық есептілік мақсаты үшін өзара есепке алу бөлінбеген активтер/міндеттемелер құрамына кіргізілген белгілі басқа активтерге/міндеттемелерге қатысты жүзеге асырылады.

Қорларға трансферттік бағаның құрылуы. Басшылыққа ішкі есептіліктің мақсаты үшін трансферттік бағаның құрылуы ақша ресурстарын тартатын сегменттер мен ақша қаражатын пайдаланып, пайыздық кірісті тудырушы активтер құрайтын сегменттер арасындағы кірістер мен шығыстарды өзара бөлуді білдіреді.

Ірі клиенттерге және географиялық өңірлерге қатысты ақпарат

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Топтың табысы жалпы табыстың 10%-дан асатын ірі корпоративтік клиенттері жоқ.

Сыртқы клиенттермен жүргізілген операциялардан түсетін табыстың басым бөлігі Қазақстан Республикасының резиденттерімен жүргізілген операцияларға келеді. Ұзақ мерзімді активтердің басым бөлігі Қазақстан Республикасында орналасқан.

29 Тәуекелдерді басқару

Тәуекелді басқару банк қызметі негізінде жатыр және Топтың операциялық қызметінің маңызды элементтері болып табылады. Нарықтық тәуекелдік, кредит тәуекелдігі, өтімділік тәуекелдігі және операциялық тәуекелдігі Топтың өз қызметін іске асыру кезінде тап болатын тәуекелдердің негізгілері болып табылады.

(а) Тәуекелді басқару саясаты мен рәсімдері

Тәуекелдерді басқару бойынша Топ саясаты тәуекелдіктердің тиісті лимиттерін және бақылауларын белгілеуге, сонымен бірге тәуекелдік деңгейін және олардың белгіленген лимиттермен сәйкестігін тұрақты бағалауға Топ тап болған тәуекелдіктерді анықтауға, талдауға және басқаруға бағытталған. Тәуекелдерді басқару саясаты және рәсімдері банктік өнімдермен және қызметтермен ұсынылған және ең жақсы тәжірибе пайда болған нарықтық жағдайлардағы өзгерістерді көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару бойынша бақылау жүйесінің тиісті дәрежеде жұмыс істеуіне, негізгі тәуекелдіктерді басқаруға және тәуекелдіктерді басқару саясаты және рәсімдерін, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауап береді. Осы шолулық тексеру бастапқыда құрамына үш тәуелсіз директор енетін Директорлар кеңесінің оның Аудиторлық комитетінің атынан жүргізілді. 2015 жылғы 1 қаңтардан бастап Директорлар кеңесі осы міндетті қайтадан құрылған Тәуекел мен ішкі бақылау жөніндегі комитетке берді.

Басқарма тәуекелдіктердің мониторингіне және азайту бойынша шараларды бақылау мен ендіруге, сонымен қатар Топ тәуекелдіктерді белгіленген шегінде өз қызметін іске асыруына жауап береді. Тәуекелдер бойынша кредит тәуекелдері департаментінің басшысының міндетіне тәуекелдік басқармасын жалпы басқару және қолданыстағы заңнама талаптарын сақтаумен бақылауды іске асыру, сондай-ақ қаржылық тәуекелдік бойынша да, қаржылық емес тәуекелдік бойынша да есептерді табу, бағалау, басқару және құрастыру бойынша жалпы қағидалар мен әдістерді пайдалануға бақылауды жүзеге асыру кіреді. Ол Басқарма Төрағасына және Директорлар Кеңесінің Аудиторлық комитетіне (2015 жылғы 1 қаңтардан бастап Тәуекелдер мен ішкі бақылау комитетіне) тікелей есеп береді.

Кредит және нарықтық тәуекелдер мен өтімділік тәуекелін Кредит комитеті мен Активтер мен пассивтерді басқару комитеті (АПБК) тұтас алғанда портфель деңгейімен қатар, сондай-ақ жекелеген мәмілелер деңгейінде басқарады және бақылайды. Шешім қабылдау процесінің тиімділігін арттыру үшін Топ тәуекелдің түріне және ұшырау көлеміне байланысты кредит комитеттерінің иерархиялы құрылымын құрды.

Тәуекелдің ішкі және сонымен қатар сыртқы факторлары ұйымдастыру шеңберінде анықталады және басқарылады. Тәуекел факторларының барлық тізбесін анықтау үшін пайдаланатын және тәуекелдерді азайту бойынша ағымдағы рәсімдердің жеткіліктілік деңгейін анықтау үшін негіз болып табылатын тәуекелдердің карталарын жасауға ерекше көңіл бөлінеді. Кредит және нарықтық тәуекелдердің стандартты талдауынан басқа, Тәуекел-менеджмент басқармасы жекелеген бағыттар бойынша сараптама бағасын алу мақсатында операциялық бөлімшелермен жүйелі түрде кездесу өткізу арқылы қаржылық және қаржылық емес тәуекелдердің мониторингін жүргізеді.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(ә) Нарықтық тәуекелі

Нарықтық тәуекел – бұл әділ құнының өзгеруі тәуекелі немесе нарықтық бағаның өзгеруі салдарынан қаржылық құрал бойынша болашақ ақша құралдарының ағымы. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелдіктен, сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі тәуекелдігінен, сонымен қатар басқа да баға тәуекелдіктерінен тұрады. Нарықтық тәуекелдік нарығындағы жалпы және арнайы өзгерулері әсерінен және нарықтық бағаның волатилді деңгейінің өзгерулері әсерінен бүлінген валюталық және үлестік қаржылық құралдардың пайыздық қатынасына ашық жайғасым арқылы туындайды.

Нарықтық тәуекелдіктің бүлінуі қабылданатын параметрлер шеңберінен шығып кетпеуін басқару және бақылау жасау, сонымен қатар қабылданған тәуекелдікке алынған пайданы оңтайландыруды қамтамасыз ету нарықтық тәуекелдіктің тапсырмасы болып табылады.

Топтың Басқарма мүшесі басқаратын активтер мен пассивтерді басқару комитеті (АПБК) нарықтық тәуекелдікті басқаруға жауап береді. АПБК Тәуекел-менеджмент департаментінің ұсыныстарын негізге ала отырып, нарықтық тәуекел лимитін бекітеді.

Топ нарықтық тәуекелдіктерді жеке қаржылық құралдары бойынша портфель көлеміне қатысты сыйақы мөлшерлемесі, валюталық жайғасымның өзгеру мерзімдерін, лимиттерін жоғалту бойынша лимиттер белгілеу арқылы ашық жайғасым бойынша басқарады. Топ әрдайым Басқармамен жанартылатын және бекітілетін осы жайғасымдар мониторингін жүргізеді.

Топ, бұдан басқа жекелеген нарықтық сценарийлердің жекелеген сауда портфельдері мен жалпы жайғасымға (позицияға) қаржының ықтимал әсерін қарастыру үшін әр түрлі «стресс-тестілер» қолданады. Стресс-тестілер экстремалдық (төтенше) жағдайларда туындауы мүмкін шығындардың потенциалдық мөлшерін анықтауға мүмкіндік береді. Топтың пайдаланатын «Стресс-тестілеріне» жататындар: тәуекел факторларының «стресс-тестілері», олардың шеңберінде тәуекелдің әрбір санаты стрестік өзгерістерге ұшырайды, сондай-ақ жекелеген позицияларға ықтимал стрестік оқиғалар қолдану қоса кіретін арнайы «стресс-тестілер».

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерін талдауға негізделген сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелін басқару Топтың таза пайыздық маржасының әр түрлі стандартты және сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі стандартты емес сценарийлерінің сезімталдық мониторингімен толықтырылады.

Топ, сондай-ақ өз сауда жайғасымдары (позициялары) бойынша нарықтық тәуекелдерді басқару үшін тәуекелдер (VAR) құнын бағалау әдіснамасын пайдаланады.

(і) Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі

Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі – бұл әділ құны өзгеруінің тәуекелі немесе нарықтық сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі салдарынан қаржылық құралдар бойынша ақша қаражатының болашақ ағымы. Топ нарықтық пайыз мөлшерлемелерінің басымдылығы оның қаржылық жағдайы мен ақша қаражаттарының ағынының тербелісі ықпалына ұшырағыш болады. Осы ауытқушылықтар пайыздық маржа деңгейін өсіруі мүмкін, немесе кенеттен пайыздық мөлшерлеме өзгергенде оны азайтуы да мүмкін, ол залалдардың туындауына алып келеді.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы**(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы****(і) Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі, жалғасы****Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерін талдау**

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру мониторингі арқылы артықшылықпен басқарылады. 2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсанға негізгі қаржы құралдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарауға қатысты қысқаша ақпарат келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	3 айдан кем мерзім	3-6 ай	6-12 ай	1-5 жыл	5 жылдан көп	Пайызсыз	Баланстық құны
2014 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	6,304,659	-	-	-	-	105,778,363	112,083,022
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	522,544	-	-	4,025,156	-	-	4,547,700
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	2,546,242	20,935	787	2,988,082	343,403	14,387	5,913,836
Банктердегі шоттар мен депозиттер	2,265,426	-	5,156,528	-	-	6,054,215	13,476,169
Клиенттерге берілген кредиттер	76,213,642	68,290,020	86,306,835	278,746,723	78,674,879	-	588,232,099
Өтеу мерзіміне дейін ұсталған инвестициялар	17,565,734	24,089	4,016,059	10,920,025	2,658,350	-	35,184,257
	105,418,247	68,335,044	95,480,209	296,679,986	81,676,632	111,846,965	759,437,083

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы**(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы****(і) Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі, жалғасы****Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерін талдау, жалғасы**

мың теңге	3 айдан кем мерзім	3-6 ай	6-12 ай	1-5 жыл	5 жылдан көп	Пайызсыз	Баланстық құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктердің депозиттері мен шоттары	2,155,779	-	916,537	156,500	-	241,165	3,469,981
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	7,353,570	-	-	-	-	-	7,353,570
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	126,699,403	74,085,231	167,542,439	75,092,331	60,229,514	44,850,207	548,499,125
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,421,329	1,372,326	28,084,838	72,364,114	-	-	103,242,607
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	182,443	8,884	16,084,191	9,740,966	12,211	-	26,028,695
Басқа тартылған қаражаттар	2,672,496	1,263,284	4,551,188	17,288,320	12,087,285	-	37,862,573
	140,485,020	76,729,725	217,179,193	174,642,231	72,329,010	45,091,372	726,456,551
	(35,066,773)	(8,394,681)	(121,698,984)	122,037,755	9,347,622	66,755,593	32,980,532

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы**(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы****(і) Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі, жалғасы****Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерін талдау, жалғасы**

мың теңге	3 айдан кем мерзім	3-6 ай	6-12 ай	1-5 жыл	5 жылдан көп	Пайызсыз	Баланстық құны
2013 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	28,754,022	-	-	-	-	54,392,356	83,146,378
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,139,628	-	-	-	-	-	1,139,628
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	8,531,885	11,672	995	2,421,122	-	14,198	10,979,872
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	1,004,645	-	-	1,917,728	2,922,373
Клиенттерге берілген кредиттер	67,998,777	13,970,083	81,924,075	219,635,903	48,973,249	26,999	432,529,086
Өтеу мерзіміне дейін ұсталған инвестициялар	12,019,283	2,425,890	1,017,294	7,999,839	-	-	23,462,306
	118,443,595	16,407,645	83,947,009	230,056,864	48,973,249	56,351,281	554,179,643

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы**(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы****(і) Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі, жалғасы****Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерін талдау, жалғасы**

мың теңге	3 айдан кем мерзім	3-6 ай	6-12 ай	1-5 жыл	5 жылдан көп	Пайызсыз	Баланстық құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	-	-	-	2,278	2,278
Банктердің депозиттері мен шоттары	10,121,543	-	3,318,039	234,000	-	443,051	14,116,633
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	8,803,285	-	-	-	-	-	8,803,285
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	41,579,752	44,677,113	161,607,696	94,437,988	11,726,765	50,644,472	404,673,786
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,662,962	540,864	9,638,788	20,943,742	-	-	32,786,356
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	404,139	224,514	20,332,188	5,001,847	9,706,600	-	35,669,288
Басқа тартылған қаражаттар	3,578,391	1,571,497	2,571,278	9,369,350	4,319,833	-	21,410,349
	66,150,072	47,013,988	197,467,989	129,986,927	25,753,198	51,089,801	517,461,975
	52,293,523	(30,606,343)	(113,520,980)	100,069,937	23,220,051	5,261,480	36,717,668

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы

(і) Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері

Келесі кесте бұдан әрі қарай 2014 жылғы 31 желтоқсандағы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша сыйақының орташа тиімді мөлшерлемесін көрсетеді. Аталған сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудің шамамен алғандағы кірісін көрсетеді.

	2014 ж. Сыйақының орташа тиімді мөлшерлемесі, %			2013 ж. Сыйақының орташа тиімді мөлшерлемесі, %		
	Теңге	АҚШ доллары	Басқа валюталар	Теңге	АҚШ доллары	Басқа валюталар
Пайыздық активтер						
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	-	0.40	-	-	0.79	2.03
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	7.00	-	-	7.00
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	3.65	4.41	-	3.16	-	-
Банктердегі шоттар мен депозиттер	7.00	5.50	-	-	2.99	0.10
Клиенттерге берілген кредиттер	19.81	9.48	12.14	20.50	10.95	11.27
Өтеу мерзіміне дейін ұсталған инвестициялар	4.38	6.42	-	3.60	-	-
Пайыздық міндеттемелер						
Банктердің депозиттері мен шоттары						
- Мерзімді депозиттер	9.00	3.50	8.50	5.48	1.98	2.84
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	37.23	-	-	3.30	-	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері						
- Корпоративтік клиенттер	10.43	2.71	1.49	7.38	4.45	2.55
- Жеке клиенттер	7.68	4.13	2.53	8.90	5.60	3.36
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	9.71	8.33	-	9.28	-	-
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11.13	-	-	10.92	-	-

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы

(і) Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері, жалғасы

	2014 ж.			2013 ж.		
	Сыйақының орташа тиімді мөлшерлемесі, %			Сыйақының орташа тиімді мөлшерлемесі, %		
	Теңге	АҚШ доллары	Басқа валюталар	Теңге	АҚШ доллары	Басқа валюталар
Басқа тартылған қаражаттар						
- Қаржы мекемелерінен алған кредиттер	4.78	-	-	7.79	-	-
- Банктерден алған кредиттер	-	4.49	-	-	4.23	6.47
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен алған кредиттер	5.50	1.83	-	5.50	1.93	-

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгерісіне сезімталдықты талдау

Сыйақы мөлшерлемесін қайта қарастыру мерзімін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелдігін басқару қаржылық активтер мен міндеттемелер сезімталдығына мониторинг (бақылау) жүргізумен толықтырылады. Сыйақы мөлшерлеменің өзгеру (сыйақы мөлшерлемесін қайта қарау тәуекелі) пайдасы немесе шығыны және капиталының сезімталдығына талдау келесі сипатта ұсынылуы мүмкін 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әрекет ететін пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер мен қайта қаралған жайғасымдар 100 базистік тармағына ұлғаю немесе кемуіне қарай қисық табыстылықтың қатар ілгерілеуінің қарапайым сценарийі негізінде құрастырылған:

	2014 ж.		2013 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлеменің 100 базистік тармағына кему жағына қарай қатар ілгерілеуі	530,839	530,839	14,019	14,019
Мөлшерлеменің 100 базистік тармағына ұлғаю жағына қарай қатар ілгерілеуі	(530,839)	(530,839)	(14,019)	(14,019)

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы

(i) Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгерісіне сезімталдықты талдау, жалғасы

Пайда немесе зиян және капиталдың өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары мен сатуға арналған қолда бар қаржы активтерінің өзгерісіне сезімталдығын талдау, салдарынан сыйақы мөлшерлемелерінің өзгерістері (2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әрекет ететін жайғасымдар негізінде жасалған) және сыйақы мөлшерлемелерінің 100 базистік тармағына ұлғаю немесе кемуі жағына қарай қисық табыстылықтың қатар ілгерілеуінің қарапайым сценарийі келесі түрде көрсетілуі мүмкін:

	2014 ж.		2013 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлеменің 100 базистік тармағына кему жағына қарай қатар ілгерілеуі	2,144	105,771	11,405	106,158
Мөлшерлеменің 100 базистік тармағына ұлғаю жағына қарай қатар ілгерілеуі	(2,144)	(105,771)	(11,405)	(106,158)

(ii) Валюталық тәуекел

Топтың бірнеше шетел валютасында көрсетілген активтер мен міндеттемелері бар.

Валюталық тәуекел – бұл әділ құны өзгеруінің тәуекелдігі немесе валюта бағамын айырбастаудағы өзгерістердің салдарынан қаржылық құралдары бойынша ақшалай қаражаттың болашақтағы ағымының өзгеру тәуекелдігі. Топ өзінің валюта тәуекеліне ұшырауын хеджирлейді; мұндай қызмет ХҚЕС –қа сәйкес хеджирлеу ретінде жіктелмейді. Топ шетел валютасындағы өзінің жайғасымын валюталық жайғасымдар бойынша лимиттер белгілеу арқылы және таза валюталық жайғасымдарға лимиттер белгілеу арқылы басқарады.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы

(ii) Валюталық тәуекел, жалғасы

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелердің валюта көрінісіндегі құрылымы келесі түрде берілуі мүмкін:

	АҚШ доллары мың теңге	Ресей рублі * мың теңге	Еуро мың теңге	Басқа валюталар мың теңге	Барлығы мың теңге
АКТИВТЕР					
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	80,521,879	3,824,985	3,484,845	282,740	88,114,449
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	522,544	-	-	522,544
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	905,587	-	-	-	905,587
Банктердегі шоттар мен депозиттер	4,128,619	46,371	-	-	4,174,990
Клиенттерге берілген кредиттер	90,557,318	4,264,949	4,942,942	-	99,765,209
Өтеу мерзіміне дейін ұсталған инвестициялар	2,736,497	-	-	-	2,736,497
Басқа қаржылық активтер	3,865,048	783	296,381	-	4,162,212
Активтердің барлығы	182,714,948	8,659,632	8,724,168	282,740	200,381,488
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Банктердің депозиттері мен шоттары	1,108,191	156,501	10,747	18	1,275,457
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	287,469,628	4,779,018	8,681,611	251,844	301,182,101
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	73,195,576	-	-	-	73,195,576
Басқа тартылған қаражаттар	1,990,247	-	-	-	1,990,247
Басқа қаржылық міндеттемелер	879,530	7,759	15,536	233	903,058
Міндеттемелердің барлығы	364,643,172	4,943,278	8,707,894	252,095	378,546,439
2014 жылғы 31 желтоқсанға таза ұстаным	(181,928,224)	3,716,354	16,274	30,645	(178,164,951)
Тәуекелдерді басқару үшін ұсталатын туынды қаржы құралдарының ықпалы	181,820,000	-	-	-	181,820,000
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды қаржы құралдарының ықпалы ескерілген 2014 жылғы 31 желтоқсанға таза ұстаным	(108,224)	3,716,354	16,274	30,645	3,655,049

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы

(ii) Валюталық тәуекел, жалғасы

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелердің валюта көрінісіндегі құрылымы келесі түрде берілуі мүмкін:

	АҚШ доллары мың теңге	Ресей рублі * мың теңге	Еуро мың теңге	Басқа валюталар мың теңге	Барлығы мың теңге
АКТИВТЕР					
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	58,100,807	2,720,034	5,633,259	251,592	66,705,692
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	1,139,628	-	-	1,139,628
Банктердегі шоттар мен депозиттер	2,594,099	323,523	-	-	2,917,622
Клиенттерге берілген кредиттер	67,071,004	4,731,898	1,409,494	-	73,212,396
Басқа қаржылық активтер	4,169,214	1,115	472,063	-	4,642,392
Активтердің барлығы	131,935,124	8,916,198	7,514,816	251,592	148,617,730
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Банктердің депозиттері мен шоттары	1,967,845	468,072	1,810,830	16	4,246,763
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	127,216,497	3,908,507	4,644,754	200,469	135,970,227
Басқа тартылған қаражаттар	2,478,755	-	139,366	-	2,618,121
Басқа қаржылық міндеттемелер	281,486	8,256	14,852	364	304,958
Міндеттемелердің барлығы	131,944,583	4,384,835	6,609,802	200,849	143,140,069
2013 жылғы 31 желтоқсанға таза ұстаным	(9,459)	4,531,363	905,014	50,743	5,477,661
Тәуекелдерді басқару үшін ұсталатын туынды қаржы құралдарының ықпалы	-	843,922	(843,922)	-	-
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды қаржы құралдарының ықпалы ескерілген 2013 жылғы 31 желтоқсанға таза ұстаным	(9,459)	5,375,285	61,092	50,743	5,477,661

* Ресей рублі бойынша 3,791,284 мың теңгеге тең (2013 жылы: 3,084,025 мың теңге), таза жайғасымның бір бөлігі тікелей валюталық тәуекелге ұшырамайды, себебі еншілес кәсіпорынның деректерді беру валютасына аудару бойынша жинақталған резерв арқылы қайта бағаланған таза активтерін білдіреді.

Төмендегі кестеде көрсетілгендей, 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруі, төменде сипатталғандай капиталдың және табыс пен шығынның өсуіне (кемуіне) алып келер еді. Аталған талдау, есептілік кезеңнің соңындағы жағдай бойынша мүмкін деп есептелінген Топтың көзқарасы бойынша, салықтарды шегерумен және валюта бағамы өзгеруінің негізінде жүргізілді. Талдау басқа барлық ауыспалылардың, оның ішінде сыйақы мөлшерлемелері өзгеріссіз қалатыны туралы жорамалдарға сүйеніп жүргізілді.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы

(ii) Валюталық тәуекел, жалғасы

	2014 ж. мың теңге		2013 ж. мың теңге	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Теңгеге қатысты АҚШ доллары бағамының 10% өсуі (2013 жылы: 20%)	(8,658)	(8,658)	(1,513)	(1,513)
Теңгеге қатысты Ресей рублі бағамының 10% өсуі	(5,994)	(5,994)	183,301	183,301
Теңгеге қатысты Еуро бағамының 10% өсуі	1,302	1,302	4,887	4,887
Теңгеге қатысты басқа валюталардың 10% өсуі	2,452	2,452	4,059	4,059

Теңге бағамының 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жоғарыда көрсетілген валюталарға қатысты ұлғаюы тең бағалы болатын еді, бірақ қалған басқа ауыспалылар өзгеріссіз қалған жағдайда кері әсерін тигізетін еді.

(iii) Басқа баға тәуекелдері

Басқа баға тәуекелдері – әділ құнның немесе қаржы құралдары бойынша акша қаражатының болашақтағы ағындарының нарықтық бағалардың өзгеруі (сыйақы мөлшерлемелерінің немесе валюталық тәуекелдің өзгеру тәуекелінің ықпалы нәтижесінде туындаған өзгерістерден басқа) нәтижесінде, осындай өзгерістер аталған нақты құралына немесе оның эмитентіне тән факторлардың немесе нарықтағы айналымдағы осыған ұқсас барлық қаржы құралдарына әсер ететін факторлар салдарынан болғанына байланыссыз, ауытқу тәуекелі. Басқа баға тәуекелдері Топтың қаржы құралдары бойынша ұзақ немесе қысқа жайғасымы бар болған жағдайда туындайды.

(iv) Тәуекел (VAR) құнын бағалау әдіснамасы

Топ валюталық жайғасымға байланысты нарықтық тәуекелдің мониторингін жүргізу үшін тәуекел (VAR) құнын бағалау талдауын пайдаланады.

Тәуекелдің құнын бағалау әдіснамасы белгілі бір берілген сенімгерлік межелдемесіндегі (интервалындағы) белгілі уақыт бөлігі ішінде нарықтық мөлшерлемелер мен бағалардың өзгеруі нәтижесінде тәуекелдік жайғасымдар бойынша орын алуы мүмкін ықтимал шығындарды бағалау тәсілін білдіреді. Топтың пайдаланатын тәуекел құнын бағалау үлгісі 99%-да сенімгерлік межелдемесінен шығады және қаржы құралын ұстау кезеңінің ұзақтығы жайғасымның түріне байланысты 1 күн деп болжалдайды. Тәуекел құнын бағалау үлгісі көбінесе тарихи деректерге негізделген болжалдауды білдіреді. Үлгі нарықтық мөлшерлемелердің тарихи уақытша қатарларын негізге алып және әртүрлі нарықтар мен мөлшерлердің арасындағы өзара байланысты назарға ала отырып болашақты дамытудың ықтимал сценарийлерін жасайды. Нарықтық бағалардың ықтимал өзгерістері кем дегенде соңғы 12 айдағы нарықтық деректер негізінде анықталады.

Тәуекел құнын бағалау әдіснамасы нарықтық тәуекелдің ықтимал мәнін бағалауда маңызды құрал болып табылатындығына қарамастан оның бірқатар, әсіресе, өтімділігі төмен нарықтарға қатысты шектеулері бар, олар төменгі түрде берілуі мүмкін:

- Тарихи деректерді болашақтағы оқиғаларды анықтау үшін негіз ретінде қолдану барлық мүмкін болатын сценарийлерді көрсетпеуі мүмкін (бұл, әсіресе тек қана стандартты емес сценарийлерге қатысты);

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(ә) Нарықтық тәуекелі, жалғасы

(iv) Тәуекел (VAR) құнын бағалау әдіснамасы, жалғасы

- Қаржы құралын ұстау кезеңінің ұзақтығы бір күнді қолдану барлық жайғасымдар 1 күнді құрайтын кезең ішінде сатылуы немесе хеджирленуі мүмкін дегенді болжалдайды. Іс жүзінде бұл барлық жағдайларда мүмкін болады, алайда, тек қана нарықтың төмен өтімділігі ұзақ кезеңге жалғасатын жағдайлар да болады;
- Сенімгерлік межелдемесін 99% қолдану, осы межелдеменің шегінен тыс туындауы мүмкін шығындарды назарға алмайды. Шығындар тәуекелдің құнынан да көп көлемді құрауы мүмкін деген ықтималдық 1% құрайды;
- Тәуекел құнының көлемін есептеу сауда-саттық сессияларының жабылу деректері негізінде жүргізілетіндіктен, күн ішіндегі ауытқушылықты ол әрдайым көрсете бермейді;
- Тәуекел құнын бағалау әдіснамасы бойынша есептелген тәуекелдің көлемі нарықтық бағалардың жайғасымына және құбылмалығына байланысты болады. Егер нарықтық бағалардың құбылмалылығы төмендесе, белгілі жайғасым үшін тәуекелдің құны да төмендейді және керісінше.

Топ нарықтық тәуекелді бағалауды жүргізу кезінде тек тәуекел құнының есебіне ғана сүйенбейді, себебі аталған әдіснамаға жоғарыда көрсетілген кейбір шектеулер тән. Тәуекел құнын есептеу әдісіне шектеулер, әрбір сауда портфелі бойынша тәуекелдерді ықтимал шоғырландыру шектеулерін, сондай -ақ жайғасымдар арасындағы сәйкессіздіктердің құрылымдық талдауын қоса, басқа жайғасымдарға қосымша басқа лимиттер мен сезімталдық лимиттерін енгізу арқылы есептеледі.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың валюталық тәуекеліне қатысты тәуекел құнының көлемі туралы деректер төменде көрсетілген:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Валюталық бағамдардың ауытқу тәуекелі	195,911	209,146

(б) Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі - бұл қарыз алушымен немесе Топ контрагентімен міндеттемелерді орындамау нәтижесінде туындаған қаржылық шығасы тәуекелдігі. Топ кредит тәуекелінің (танылған қаржы активтері және танылмаған шарттық міндеттемелер бойынша) жиналған лимитін белгілеу мен сақтау талаптарын қосқанда бекітілген саясат пен рәсімдерді пайдалану арқылы, сонымен қатар кредит тәуекеліне бақылау (мониторинг) жүргізу активі кіретін қызметтерге Кредит комитетін құру арқылы кредит тәуекелдігін басқарады. Кредит саясатын Директорлар кеңесі қарайды және бекітеді.

Кредит саясаты келесілерді белгілейді:

- кредит өтінімдерін қарастыру және мақұлдау рәсімдері;
- қарыз алушылардың (корпоративтік және жеке) кредит қабілеттілігін бағалау әдіснамасы;
- контрагенттердің, эмитенттердің және сақтау компанияларының кредит қабілеттілігін бағалау әдіснамасы;
- ұсынылатын қамтамасыз етуді бағалау әдіснамасы;
- кредит құжаттамасына қойылатын талаптар;
- кредит тәуекелділігін әкелетін кредиттер мен басқа өнімдерге тұрақты бақылау (мониторинг) жүргізу рәсімдері.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(б) Кредит тәуекелі, жалғасы

Кредит алуға корпоративтік клиенттердің өтініштерін клиенттермен жұмыс жүргізу жөніндегі менеджерлер жасайды, содан кейін заңды тұлғаларға берілген кредиттер портфелі үшін жауапкершілікте болатын Корпоративтік бизнес департаментінің қарауына береді. Бұл бөлімнің талдаушылары қарыз алушының бизнесінің және қаржылық жағдайының құрылымдық талдауын негізге алады. Осыдан кейін өтінімдер мен есептер Кредит тәуекелдері мен кепілдерді бағалау департаментінің тәуелсіз тексеруінен өтіп, екінші қорытынды беріледі; бұл ретте кредит саясатының талаптарын тиісті орындауы тексеріледі. Кредит Комитеті кредит алуға өтініштерді банктің ішкі департаменті ұсынған құжаттар негізінде тексереді. Кредит комитеті жеке операцияларды мақұлдаудың алдында оларды тәуекел ерекшелігіне байланысты Заң бөлімі, салықтар жөніндегі департаменті, бухгалтерия бөлімі тексереді.

Топ жекелеген кредиттердің жағдайының мониторингін тұрақты түрде жүргізіп отырады және жүйелі негізде өз қарыз алушыларының төлем қабілеттілігін қайта бағалауды жүргізіп отырады. Қайта бағалау рәсімдері соңғы есептік күнгі қарыз алушының қаржылық есептілігінің немесе қарыз алушының өзі ұсынған немесе Топтың басқа әдіспен алған басқа да ақпараттың талдауына негізделеді. Қамтамасыз етудің ағымдағы нарықтық құны да осылайша кәсіби бағалаушылардың тәуелсіз фирмаларымен немесе Топтың мамандарымен жүйелі түрде бағаланып отырады. Қамтамасыз етудің нарықтық құны кеміген жағдайда қарыз алушыға әдетте, қосымша қамтамасыз ету ұсыну туралы талап қойылады.

Жеке тұлғалардың кредит алуға өтініштерін қарастырумен бөлшек бизнес бөлімшелері айналысады. Бұл ретте кредит алуға өтініштегі деректерді тексерудің Тәуекел-менеджмент департаментімен бірлесіп әзірленген скорингтік моделі және рәсімдері қолданылады.

Кредит тәуекелі және кепілдерді бағалау департаменті жүргізген жекелеген қарыз алушыларды талдаудан басқа, Тәуекел-менеджмент департаменті, сондай-ақ кредиттер мен нарықтық тәуекелдердің топтасуына қатысты тұтастай алғанда кредит портфеліне бағалау жүргізеді.

Кредит және кредит карталарының лимитіне қатысты мақұлдау кез келген сәтте жоққа шығарылуы мүмкін.

Кредит тәуекелінің ең жоғарғы деңгейі, әдетте, қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің баланстық құнында және танылмаған (мойындалмаған) шарттық міндеттемелер сомасында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі әлеуетті кредит тәуекелін азайту үшін айтарлықтай мәні болмайды.

Кредит тәуекелінің есептік күнгі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты ең жоғарғы деңгейі келесі түрде көрсетілуі мүмкін:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	76,911,138	62,898,132
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	4,547,700	1,139,628
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	5,899,449	10,965,674
Банктердегі шоттар мен депозиттер	13,476,169	2,922,373
Клиенттерге берілген кредиттер	588,232,099	432,529,086
Өтеу мерзіміне дейін ұсталған инвестициялар	35,184,257	23,462,306
Басқа қаржылық активтер	20,780,471	10,415,136
Тәуекелдің максималды деңгейінің барлығы	745,031,283	544,332,335

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(б) Кредит тәуекелі, жалғасы

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша кредит тәуекелінің шоғырландыруына талдау 15-ескертпеде көрсетілген.

Танылмаған шартты міндеттемелерге қатысты есептік күнгі жағдай бойынша кредит тәуекеліне ұшыраудың ең жоғарғы деңгейі 31-ескертпеде көрсетілген.

2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың клиенттерге берілген кредиттердің жалпы көлемінің әрқайсысының үлесіне 10% -дан аса келетін қарыз алушылары немесе өзара байланысты қарыз алушылардың топтары жоқ.

Қаржы активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алу

Төменде көрсетілген кестеде ашылған қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерге кіретіндері:

- Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынады, немесе
- Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынуына байланыссыз өзара есепке алу туралы бас келісімнің немесе осыған ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын осындай келісімдердің нақты заңды мәні болып табылады.

Ұқсас қаржы құралдарына туынды қаржы құралдары, «репо» мәмілелері, «кері репо» мәмілелері, бағалы қағаздарды қарызға алу және қарызға беру туралы келісім мәмілелері жатады.

Топ туынды қаржы құралдарымен операцияларды биржада іске асырылмайтын орталық контрагент арқылы жүзеге асырады. Басшылық осыған ұқсас келісімдер маңызына қарай өзара есепке алумен теңестіріледі, және Топ өзара есепке алуды жүргізу критерийлеріне жауап береді, себебі толық сомалардағы есептеу механизмі кредит тәуекелінің және өтімділік тәуекелінің ең төменгі деңгейіне алып келетіндіктен, Топ осы арқылы бірыңғай есептеу процесі немесе циклі шеңберінде дебиторлық немесе кредиторлық берешекті реттей алады деп есептейді.

Топ қамтамасыз етуді ақша қаражаты және төмендегі мәмілелерге қатысты нарықтағы айналымдағы бағалы қағаздар түрінде алады және қабылдайды:

- туынды қаржы құралдары;
- «репо» мәмілелері, «кері репо» мәмілелері; және
- бағалы қағаздарды қарызға алу және қарызға беру туралы келісімдер.

Осыған ұқсас келісімдер своптар мен туынды қаржылық құралдар бойынша Халықаралық дилерлер ассоциациясынан алып пайдалануды қамтамасыз ету туралы Толықтырудың стандарттық талаптарының мәні болып табылады. Бұл қамтамасыз ету ретінде алынған/кепілге берілген көрсетілген бағалы қағаздар кепілге берілуі мүмкін және мәміленің әрекет ету мерзімі ішінде сатылуы мүмкін, бірақ мәмілені өтеу мерзіміне дейін қайтарылуы мүмкін екендігін білдіреді. Мәміле талаптары, сондай-ақ әрбір контрагентке қамтамасыз етуді ұсынуға контрагенттің қабілетсіздігі нәтижесінде тиісті мәмілелерді тоқтату құқығын береді.

Бұдан әрі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есепке алу туралы бас келісімдер мен осыған ұқсас келісімдердің заңды нақты мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері беріледі:

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(б) Кредит тәуекелі, жалғасы

Қаржы активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алу, жалғасы

мың теңге	Қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің танылған толық сомасы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің танылған толық сомасы		Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің таза сомасы		Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сомалар		Таза сома
						Қаржы құралдары	Ақшалай алынған қамтамасыз ету	
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	5,190,687	-	5,190,687	(4,853,006)	-			337,681
Өтеу мерзіміне дейін ұсталған инвестициялар	2,674,557	-	2,674,557	(2,500,564)	-			173,993
Клиенттерге берілген кредиттер	28,971,665	-	28,971,665	-	(4,540,745)			24,430,920
Қаржылық активтердің барлығы	36,836,909	-	36,836,909	(7,353,570)	(4,540,745)			24,942,594
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	(7,353,570)	-	(7,353,570)	7,353,570	-			-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(4,540,745)	-	(4,540,745)	-	4,540,745			-
Қаржылық міндеттемелердің барлығы	(11,894,315)	-	(11,894,315)	7,353,570	4,540,745			-

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте берілген қаржылық активтердің және қаржылық міндеттемелердің толық сомалары және олардың таза сомалары және ертеректе келтірілген кестелерде ашып көрсетілгендер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте келесі негізде бағаланады:

- «Репо» мәмілелері, «кері репо» мәмілелері нәтижесінде туындаған активтер мен міндеттемелер, алып пайдалану туралы келісім және бағалы қағаздарды қарызға беру – амортизацияланған құн.

«Репо» келісімдері бойынша (13, 16-ескертпе) кепілге салынған бағалы қағаздар берілген, танылуы тұтастай алғанда тоқтатылмаған қаржы активтерін білдіреді. Қарызға берілген немесе кері сатып алу міндетімен сату туарлы келісімдер шеңберінде сатылған бағалы қағаздар үшінші тарапқа беріледі, бұл ретте топ ақша қаражатын алады. Осы қаржы активтері кепілге қайтадан берілуі мүмкін немесе Топтың өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда контрагенттермен сатылуы мүмкін, алайда контрагент шарттың әрекет ету мерзімі аяқталғанда бағалы қағаздарды қайтаруға міндеттенеді. Топ аталған бағалы қағаздарға меншік құқығынан туындайтын барлық тәуекелдер мен пайдалар өзінде сақталады деп анықтады. Топ бағалы қағаздардан түсетін ақша ағындарына өзінің шарттық құқықтарын сататын болғандықтан ол берілген активтерді келісімнің әрекет ету мерзімі ішінде пайдалануға мүмкіндігі жоқ.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(б) Кредит тәуекелі, жалғасы

Қаржы активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есепке алу туралы бас келісімдер мен осыған ұқсас келісімдердің заңды нақты мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері беріледі:

мың теңге Қаржы активтерінің/ қаржы міндеттемелерінің түрлері	Қаржы активте- рінің/ қаржы міндеттемеле- рінің танылған толық сомасы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырыл- ған есепте өзара есепке алынған қаржы активтері- нің/қаржы міндеттемеле- рінің танылған толық сомасы		Қаржы жағдайы туралы шоғырланды- рылған есептегі қаржы активте- рінің/қаржы міндеттемелері- нің таза сомасы		Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сомалар		Таза сома
						Қаржы құралдары	Ақшалай алынған қамтамасыз ету	
Өтеу мерзіміне дейін ұсталған								
инвестициялар	9,387,811	-		9,387,811	(8,803,285)	-		584,526
Клиенттерге берілген кредиттер	26,231,188	-		26,231,188	-	(2,483,019)		23,748,169
Қаржылық активтердің барлығы	35,618,999	-		35,618,999	(8,803,285)	(2,483,019)		24,332,695
«Репо» мәмілелері бойынша								
кредиторлық берешек	(8,803,285)	-		(8,803,285)	8,803,285	-		-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(2,483,019)	-		(2,483,019)	-	2,483,019		-
Қаржылық міндеттемелердің барлығы	(11,286,304)	-		(11,286,304)	8,803,285	2,483,019		-

(в) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Топта қаржылық міндеттемелерді орындау бойынша қиындықтардың пайда болу тәуекелі, ақшалай қаражатты немесе басқа қаржылық активтерді беру арқылы іске асырылатын есеп айырысулар тәуекелдігі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің сәйкессіздігі кезінде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімі мен сыйақы мөлшерлемесі бойынша сәйкес келулер және/немесе бақыланатын үйлеспеулер өтімділік тәуекелдігін басқаруда негіздік сәт болып табылады. Жүргізілген операциялардың әртүрлілігі және олармен байланысты белгісіздіктер салдарынан активтерді өтеу мен міндеттемелер бойынша толық сәйкестік операцияның табыстылығын өсіретін мүмкіндік беретін қаржылық институттар үшін қалыпты тәжірибе болып табылмайды. Мұндай сәйкессіздіктер операцияның пайдалылығын өсіруге мүмкіндік береді, алайда шығындардың туындауы тәуекелдігін өсіреді.

Топ оларды өтеу бойынша мерзімдердің келуіне қарай барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті ақшаның тұрақты болуын қамтамасыз ету мақсатында қажетті өтімділік деңгейін ұстайды. Өтімділікті басқару бойынша саясатын Басқарма қарайды және бекітеді.

Топ шығарылған борыштық бағалы қағаздардан, басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің диверсификацияланған және тұрақты құрылымын, сондай-ақ Топтың өтімділікке қатысты күтпеген талаптарына жедел және шұғыл ауытқушылықсыз қабылдауға қабілетті болуы үшін өтімділігі жоғары активтердің диверсификациялау портфелін белсенді қолдау көрсетуге бағытталады.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Топтың өтімділікті басқару бойынша саясаты келесілерді талап етеді:

- өтімділік активтерінің деңгейіне қажетті ақша қаражатының осы ақша түсімдерімен байланысты негізгі валюталар мен есеп айырысу бөлігінде ақша қаражатының түсімін болжау;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымдарын қолдау;
- қарыз қаражатының шоғырлануы мен құрылымын басқару;
- қарыз қаражаты есебінен қаржыландыру тарту бойынша жоспарлар әзірлеу;
- ақша ағымы үзілген жағдайда қорғаныш шарасы ретінде еркін іске асыруға мүмкін болатын өтімділігі жоғары активтер портфелін ұстану;
- өтімділік пен қаржыландырудың тапсырылған деңгейін ұстану бойынша резервтегі жоспарларды әзірлеу;
- өтімділіктің көрсеткіштерін заңды белгіленген нормативтермен сәйкестігін бақылауды жүзеге асыру.

Активтер мен міндеттемелерді басқару департаменті бөлімшелерден олардың қаржы активтері мен міндеттемелерінің өтімділік құрылымы туралы және жоспарланған болашақ бизнестен күтілетін ақша қаражатының ағынын болжау туралы ақпарат алады. Активтер мен міндеттемелерді басқару департаменті содан кейін Қазынашылықпен бірлесіп негізінен саудаға, банктерге берілген кредиттер мен аванстарға арналған қысқа мерзімді өтімді бағалы қағаздардан және Топ үшін тұтастай алғанда өтімділіктің қажетті деңгейін қамтамасыз ету үшін басқа банкаралық өнімдерден тұратын қысқа мерзімді өтімді активтердің тиісті портфелін қалыптастырады.

Активтер мен міндеттемелерді басқару департаменті күн сайын өтімділік жайғасымының мониторингін жүргізеді, ал Тәуекел – менеджмент департаменті жүйелі түрде нарық жағдайының қалыпты жағдайымен қатар қолайсыз жағдайында да болуы мүмкін әртүрлі сценарийлерді ескеріп «стресс-тестілер» жүргізеді. Қалыпты нарық жағдайларында өтімділік жағдайы туралы есептер апта сайын жоғары басшылыққа ұсынылады. Өтімділікті басқару жөніндегі саясатқа қатысты шешімді АПБК қабылдайды және Активтер мен міндеттемелерді басқару департаменті орындайды.

Бұдан кейінгі кестелерде қаржы міндеттемелері мен шарттың талаптарына сәйкес өтеу мерзімінің барынша ертерек басталу күніне қатысты кредит сипатындағы танылмаған міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған ағыны туралы ақпарат көрсетіледі. Осы кестелерде көрсетілген ақша қаражатының ағыны мен жылыстауының жиынтық мәні қаржы активтері мен міндеттемелері немесе шартты міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған шартты ағынын білдіреді.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы міндеттемелерінің өтеу мерзімдері бойынша талдауы келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан аса	Ақша қаражаты ағынының түсу жиынтық мәні	Баланстық құны
Өнімсіз қаржылық міндеттемелер							
Банктердің депозиттері мен шоттары	241,943	2,182,500	-	944,282	203,369	3,572,094	3,469,981
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	7,408,893	-	-	-	-	7,408,893	7,353,570
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	127,559,213	47,805,817	79,795,441	175,185,017	186,569,526	616,915,014	548,499,125
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	43,768	325,218	4,069,613	24,408,947	100,117,849	128,965,395	103,242,607
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	675	275,000	991,295	6,266,970	37,658,341	45,192,281	26,028,695
Басқа тартылған қаражаттар	1,055,268	1,093,331	1,552,350	5,907,637	38,775,437	48,384,023	37,862,573
Басқа қаржылық міндеттемелер	7,295,281	67,285	497	14,381	4,653,394	12,030,838	12,030,838
Міндеттемелер- дің барлығы	143,605,041	51,749,151	86,409,196	212,727,234	367,977,916	862,468,538	738,487,389
Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер	49,356,962	-	-	-	-	49,356,962	49,356,962

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы міндеттемелерінің өтеу мерзімдері бойынша талдауы келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан аса	Ақша қаражаты ағынының шығу/(түсу) жиынтық мәні	Баланстық құны
Өнімсіз қаржылық міндеттемелер							
Банктердің депозиттері мен шоттары	7,305,394	4,341,639	-	2,442,639	323,968	14,413,640	14,116,633
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	8,812,266	-	-	-	-	8,812,266	8,803,285
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	70,291,911	22,243,345	54,525,051	166,510,124	119,969,886	433,540,317	404,673,786
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	126,486	281,200	1,298,073	3,941,959	37,676,168	43,323,886	32,786,356
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	620,000	917,500	11,537,500	43,865,000	56,940,000	35,669,288
Басқа тартылған қаражаттар	1,064,149	1,970,040	1,233,571	3,297,882	18,316,976	25,882,618	21,410,349
Басқа қаржылық міндеттемелер	5,735,783	250,061	6,106	-	3,904,724	9,896,674	9,896,674
Туынды міндеттемелер							
- Түсімдер	(843,922)	-	-	-	-	(843,922)	-
- Шығулар	846,200	-	-	-	-	846,200	2,278
Міндеттемелер- дің барлығы	93,338,267	29,706,285	57,980,301	187,730,104	224,056,722	592,811,679	527,358,649
Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер	73,776,801	-	-	-	-	73,776,801	73,776,801

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жеке тұлғалар банктен өзінің мерзімді депозиттерін кез келген сәтте алып алуға құқылы, бұл ретте көп жағдайларда олар есептелген пайыздық кірісті алу құқығынан айырылады. Осы депозиттер оларды өтеу мерзімдері бекітілген шарттарға сүйеніп көрсетілді.

Солай бола тұрса да басшылық осы опциялардың бар болуына және салымдардың басым бөлігі талап етілгенге дейінгі шоттарды білдіретін фактісіне байланыссыз осы шоттар мен депозиттерді саны мен салымшылардың типі бойынша әртараптандыру және Топтың бұрынғы тәжірибесі осы шоттардың ұзақ мерзімді және қаржыландырудың тұрақты көзі екендігіне негіз болып табылады деп болжалдайды.

Басшылық белгілі қаржылық активтер мен міндеттемелерге қатысты ақша қаражаты ағынының қозғалысы басшылықтың ақша қаражаты ағынының қозғалысын басқаруға уәкілетті болуынан немесе өткен тәжірибеде аталған қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша ақша қаражаты ағынының қозғалыс мерзімдері шартта белгіленген мерзімдерден өзгеше екендігін көрсететіндіктен шартта белгіленгеннен өзгеше болуы мүмкін деп күтеді.

Төмендегі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте (туынды құралдарды қоспағанда) көрсетілген сомалардың талдауы (күтілетін өтеу мерзімдері шеңберінде) көрсетілген:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Өтеу мерзімінсіз	Мерзімі кешіктіріл- гендер	Барлығы
Өнімсіз қаржылық активтер								
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	112,083,022	-	-	-	-	-	-	112,083,022
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	522,544	-	-	-	-	-	-	522,544
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	-	2,546,242	21,722	2,988,082	343,403	14,387	-	5,913,836
Банктердегі шоттар мен депозиттер	6,017,897	2,299,549	5,158,209	54	460	-	-	13,476,169
Клиенттерге берілген кредиттер	28,811,294	35,441,127	151,867,444	274,591,539	75,860,787	-	21,659,908	588,232,099
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	5,570,411	11,995,323	4,040,148	10,920,025	2,658,350	-	-	35,184,257
Ағымдағы салық активі	2,146,329	-	-	-	-	-	-	2,146,329
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	-	-	-	-	-	22,847,412	-	22,847,412
Басқа активтер	4,189,911	9,908,296	4,326,641	7,002	5,535,622	179,939	23,849	24,171,260
Активтердің барлығы	159,341,408	62,190,537	165,414,164	288,506,702	84,398,622	23,041,738	21,683,757	804,576,928

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Өтеу мерзімінсіз	Мерзімі кешіктіріл- гендер	Барлығы
Өнімсіз қаржылық міндеттемелер								
Банктердің депозиттері мен шоттары	205,474	2,155,000	916,537	156,500	36,470	-	-	3,469,981
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	7,353,570	-	-	-	-	-	-	7,353,570
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	125,320,110	44,150,397	243,126,793	75,604,454	60,297,371	-	-	548,499,125
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	38,662	215,005	21,789,374	73,746,782	7,452,784	-	-	103,242,607
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	638	181,806	5,255,109	9,740,966	10,850,176	-	-	26,028,695
Басқа тартылған қаражаттар	1,255,846	527,674	5,585,430	17,847,328	12,646,295	-	-	37,862,573
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	-	-	-	-	-	1,795,183	-	1,795,183
Басқа міндеттемелер	7,691,581	626,846	675,343	15,154	4,653,394	-	-	13,662,318
Міндеттемелердің барлығы	141,865,881	47,856,728	277,348,586	177,111,184	95,936,490	1,795,183	-	741,914,052
Таза ұстаным	17,475,527	14,333,809	(111,934,422)	111,395,518	(11,537,868)	21,246,555	21,683,757	62,662,876

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Төмендегі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте (туынды құралдарды қоспағанда) көрсетілген сомалардың талдауы (күтілетін өтеу мерзімдері шеңберінде) көрсетілген:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Өтеу мерзімінсіз	Мерзімі кешіктіріл- гендер	Барлығы
Өнімсіз қаржылық активтер								
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	80,651,043	2,495,335	-	-	-	-	-	83,146,378
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,139,628	-	-	-	-	-	-	1,139,628
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	-	8,531,885	12,667	2,421,122	-	14,198	-	10,979,872
Банктердегі шоттар мен депозиттер	1,593,745	-	1,004,645	-	460	323,523	-	2,922,373
Клиенттерге берілген кредиттер	15,403,906	36,224,310	89,642,362	213,282,785	48,166,933	-	29,808,790	432,529,086
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	4,993,240	7,026,043	3,443,184	7,999,839	-	-	-	23,462,306
Ағымдағы салық активі	1,284,278	-	-	-	-	-	-	1,284,278
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	-	-	-	-	-	19,758,591	-	19,758,591
Басқа активтер	3,535,866	375,767	4,495,024	481,909	4,303,445	200,804	18,081	13,410,896
Активтердің барлығы	108,601,706	54,653,340	98,597,882	224,185,655	52,470,838	20,297,116	29,826,871	588,633,408

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(в) Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Өтеу мерзімінсіз	Мерзімі кешіктіріл- гендер	Барлығы
Өнімсіз қаржылық міндеттемелер								
Банктердің депозиттері мен шоттары	7,298,607	3,265,986	3,318,040	234,000	-	-	-	14,116,633
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	8,803,285	-	-	-	-	-	-	8,803,285
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	68,402,068	186,72,190	209,511,861	95,860,663	12,227,004	-	-	404,673,786
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	115,208	188,635	2,770,026	20,943,742	8,768,745	-	-	32,786,356
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	404,139	9,940,319	5,001,847	20,322,983	-	-	35,669,288
Басқа тартылған қаражаттар	903,352	1,688,940	3,608,126	10,025,888	5,184,043	-	-	21,410,349
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	-	-	-	-	-	257,542	-	257,542
Басқа міндеттемелер	7,143,176	250,073	788,527	9,012	3,904,739	-	-	12,095,527
Міндеттемелердің барлығы	92,665,696	24,469,963	229,936,899	132,075,152	50,407,514	257,542	-	529,812,766
Таза ұстаным	15,936,010	30,183,377	(131,339,017)	92,110,503	2,063,324	20,039,574	29,826,871	58,820,642

Басшылық төмендегі факторлар өтімділік алшақтығы мәселесін бір жылға дейін шешуді қамтамасыз етеді деп болжалдайды:

- Басшылықтың соңғы үш жыл бойы мерзімді депозит салымшыларының тәртібін талдауы бәсекеге қабілетті сыйақы мөшерлемелерінің ұсынысы мерзімді депозиттер шарттарын жаңғыртудың жоғары деңгейін қамтамасыз ететіндігін көрсетеді;
- 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелерін өтеу мерзімі бір жылдың ішінде басталатын байланысты тараптардың шоттары мен депозиттеріндегі қалдық сомалары 80,797,463 мың теңгені құрайды. Басшылық олар бойынша міндеттемелерін орындау мерзімі басталған және клиенттер өздерінің шоттарынан елеулі сома алған кезде мерзімді депозиттер шарттары Топтың өтімділікті қолдау бойынша міндеттерді шешу шеңберінде байланыстырылатын болады деп болжалдайды;
- Басшылық ағымдағы шоттардың тұрақтылық индексін бағалау үшін тәуекелдік (VAR) құнын бағалау әдіснамасын пайдалана отырып, өтімділік тәуекелін басқарады. Басшылықтың ағымдағы шоттардың тұрақтылығына күн сайын бағалау жүргізу нәтижесі Топтың өтімділіктің ағымдағы деңгейінің жеткілікті екендігін көрсетеді.

29 Тәуекелдерді басқару, жалғасы

(г) Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел – бұл Топ процестерімен, қызметкерлерімен, технологиялармен және инфрақұрылыммен байланысты түрлі себептердің нәтижесінде туындайтын, сондай-ақ кредиттік тәуекелден, нарықтық тәуекелден және өтімділік тәуекелінен сыртқы факторлардың нәтижесінде ерекшеленетін заңды және нормативтік талаптардың және жалпыға танылған корпоративтік тәртіптердің стандарттарының салдарынан туындайтын тікелей немесе жанама залалдардың тәуекелі. Операциялық тәуекелдер Топтың қызметтерінің барлық бағыттарына байланысты туындайды.

Топтың мақсаты операциялық тәуекелдерді, бір жағынан қаржылық тәуекелдерді және Топтың абырой-беделіне зиян келтіруді шығарып тастаумен, екінші жағынан тараптар жалпы экономикалық тиімділік пен инновацияны қамтамасыз етумен байланыстырылады. Топтың саясаты барлық жағдайларда да барлық қолданылатын құқықтар мен нормативтік талаптарды сақтауды талап етеді.

Топ операциялық тәуекелді басшылық анықтайтын өзінің қызметінің әрбір аймағындағы қажеттіліктеріне ішкі бақылау жасау жолымен басқарады.

30 Капиталды басқару

ҚРҰБ Банк капиталының деңгейіне қойылатын талаптарды белгілейді және орындалуын бақылайды. Банк пен оның еншілес ұйымы тиісті жергілікті реттеуші органдардың тікелей бақылауында болып табылады. Топ тұтасымен алғанда капиталға қатысты сыртқы реттеуші талаптардың объектісі болып табылмайды.

Банк нормативтік актілермен банктер үшін капитал ретінде белгіленген келесі баптарды капитал ретінде белгілейді:

- 1-деңгейлі капитал, жай акциялар, эмиссиялық кіріс, таратылмаған пайда/алдыңғы кезеңдердегі жинақталған шығындар, резервтер мен оларға қарсы пайда болған материалдық емес активтер мен есептегі жылғы залалдарды алып тастағанда мерзімсіз борышқа жіктелетін акционерлік капиталдан тұрады. 2014 жылғы 1 ақпаннан бастап 1-деңгейлі капиталға сондай-ақ динамикалық (серпінділік) резерв те қосылады;

- Жалпы капитал, егер олардың сомасы 1-деңгейлі капитал және 2-деңгейлі капитал сомасының 10% -нан аспаса, акцияға инвестициялар сомасын немесе реттелген борышты алып тастағандағы 1-деңгейлі капитал, 2-деңгейлі капитал (1-деңгейлі капиталдан аспайтын мөлшерде) және 3-деңгейлі капитал (1-деңгейлі капиталдың нарықтық тәуекелді жабуға қатысты бөлігінің 250%-дан аспайтын мөлшерінде) сомасын білдіреді;

2-деңгейлі капитал жалпы капиталды есептеу үшін талап етіледі және есептегі жылдың табысынан, тәуекелді ескеріп өлшенген активтердің 1.25% -нан аспайтын мөлшерде реттелген міндеттемелерге және динамикалық резервтерге жіктелетін қайта бағалау бойынша резервтерден тұрады.

3-деңгейлі капитал жалпы капитал сомасын есептеу үшін талап етіледі және 2-деңгейлі капиталға қосылмаған реттелмеген міндеттемелер кіреді.

30 Капиталды басқару, жалғасы

Басқа да әртүрлі шектеулер мен біліктілік өлшемдері жоғарыда көрсетілген капитал базасының элементтеріне қолданылады.

ҚРҰБ белгілеген қолданыстағы талаптарға сәйкес банктер төмендегілерді қолдауы тиіс:

- 1-деңгейлі капиталдың инвестициялардың шегерімімен активтердің жалпы сомасына инвестицияларды алып тастағандағы қатынасы (k1.1);
- 1-деңгейлі капиталдың инвестициялардың шегерімімен нарықтық тәуекелді ескеріп өлшенген кредит және активтер сомасына және шартты міндеттемелер мен операциялық тәуекелдердің сандық өлшемдеріне қатынасы (k1.2);
- жалпы капиталдың нарықтық тәуекелді ескеріп өлшенген кредит және активтер сомасына және шартты міндеттемелер мен операциялық тәуекелдердің сандық өлшеміне қатынасы (k2).

Жоғарыда көрсетілген есептеу мақсатындағы инвестициялар акцияларға салынған инвестицияларды немесе егер олардың сомасы 1-деңгейлі капиталдың және 2-деңгейлі капиталдың жалпы мөлшерінің 10% -нан асатын болса, реттелген борышты білдіреді. Бұл мақсатта инвестициялар келесі пропорцияда түзетіледі: 1-деңгейлі капитал 1-деңгейлі капитал және 2-деңгейлі капитал сомасына (1-деңгейлі капиталдан аспайтын мөлшерде).

2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Банкке қолданатын коэффициенттердің минималды деңгейі келесідей:

- k1.1 – 0.05
- k1.2 – 0.05
- k2 – 0.10.

30 Капиталды басқару, жалғасы

Кестеде бұдан әрі 2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ Басқармасының 2005 жылғы 30-қыркүйектегі №358 қаулысының талаптарына сәйкес есептелген капитал құрамына талдау көрсетілген:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
1-деңгейдегі капитал		
Акционерлік капитал	30,110,207	30,110,207
Қосымша төленген капитал	2,025,632	2,025,632
Нормативті талаптарға сәйкес есептелген болашақ кезеңдердің бөлінбеген пайдасы,	10,231,524	3,763,507
Өткен жылдардағы бөлінбеген нормативті белгіленген пайдадан құралған резервтер	8,234,923	8,234,923
Тәуекел ескеріліп өлшенген, нормативті белгіленген активтердің 1.25% аспайтын динамикалық резерв	6,719,532	-
Материалдық емес активтер	(1,703,394)	(1,623,744)
1-деңгейдегі капиталдың барлығы	55,618,424	42,510,525
2-деңгейдегі капитал		
Есептік кезең үшін таза нормативтік кіріс	11,015,075	7,954,333
Тәуекел ескеріліп өлшенген, нормативті белгіленген активтердің 1.25% аспайтын динамикалық резерв	-	6,733,233
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв	(74,143)	(51,653)
Реттелген борыштың амортизацияланбаған бөлігі, 1-деңгейдегі капиталдың 50% шектелген	21,578,886	21,255,263
2-деңгейлі капиталдың барлығы	32,519,818	35,891,176
3-деңгейлі капитал	-	21,212
Капиталдың барлығы	88,138,242	78,422,913
Кастодиандық қызметтер көрсету шарттары бойынша алынған инвестицияланбаған қаржылардың алымымен нормативті белгіленген активтердің барлығы	834,784,096	587,093,072
Операциялық тәуекел, тәуекел ескеріліп өлшенген шартты активтер және мүмкін болатын талаптар және міндеттемелер		
Кредит тәуекелі ескеріліп өлшенген активтер	699,177,181	437,737,884
Кредит тәуекелі есебі ескеріліп өлшенген шартты және мүмкін болатын міндеттемелер	30,395,990	37,759,839
Кредит тәуекелі есебі ескеріліп өлшенген туынды қаржы құралдары	-	11,566
Операциялық тәуекел	22,498,003	18,520,841
Тәуекел ескеріліп өлшенген нормативті белгіленген активтердің, шартты міндеттемелердің, операциялық және нарықтық тәуекелдердің барлығы	752,071,174	494,030,130
k1.1 коэффициент	0.067	0.072
k1.2 коэффициент	0.074	0.086
k2 коэффициент	0.117	0.159

30 Капиталды басқару, жалғасы

Топ инвесторлардың, кредиторлардың сенімі мен нарықты сақтау, сондай-ақ болашақта бизнесті дамытуды қамтамасыз ету үшін капиталдың тұрақты базасын ұстану саясатын көздейді. Топ пайда нормасының көрсеткіші капиталға әсер ететінін мойындайды және оған қарыз алудың және артықшылықтардың және капиталға қатысты тұрақтылық жағдайын қамтамасыз ететін қауіпсіздіктің деңгейі барынша жоғары болғанда қол жеткізуге болатын барынша жоғары табыстылық арасындағы балансты ұстап тұру қажеттігін мойындайды.

31 Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер

Топтың кредит ресурстарын беру бойынша міндеттемелері бар. Бұл міндеттемелер мақұлданған кредит, кредит карталары бойынша лимиттер, сондай-ақ овердрафт түрінде кредит ресурстарын беруді қарастырады.

Топ қаржы кепілдіктерін береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Көрсетілген келісімдер міндеттемелердің лимиттерін белгілейді және әдетте, әрекет ету мерзімдері бес жылға дейін болады.

Топ қаржы кепілдіктерін, кредиттік баланстан тыс міндеттемелер мен аккредитивтер ұсыну кезінде клиенттерге кредит беру кезінде қолданылатын саясатты және тәуекелдерді басқару рәсімдерін қолданады.

Шартты міндеттемелердің шарттық сомалары бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетіледі. Кестеде көрсетілген кредит беру бойынша міндеттемелерге қатысты сомалар, көрсетілген міндеттемелердің толық орындалады деп жобаланғанын көрсетеді. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер контрагенттер шарттың талаптарына сәйкес өз міндеттемелерін орындай алмаған жағдайдағы есептік күнгі жағдай бойынша көрсетілуі мүмкін бухгалтерлік залалдың ең жоғарғы мәнін білдіреді.

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Шартқа сәйкес сомасы		
Кредит және кредит желілерін беру міндеттемелері	24,533,434	48,598,277
Кепілдіктер	21,805,930	19,233,613
Аккредитивтер	3,017,598	5,944,911
	49,356,962	73,776,801

Басшылық кредит және кредит желілерін беру бойынша міндеттемелер ағымдағы кредит портфелі бойынша жоспарлы өтеулерден алынған қаражат есебінен талап етілетін көлемде қаржыландырылады деп күтеді.

Көрсетілген міндеттемелер оларды ішінара немесе толық орындамай-ақ тоқтатылуы мүмкін. Сондықтан, жоғарыда көрсетілген міндеттемелер акша қаражатының күтілетін жылыстауын білдірмейді.

Топ 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредит сипатындағы шартты міндеттемелері оның алдындағы кредит сипатындағы жалпы шартты міндеттемелердің 10%-нан асатын 1 клиенті бар (2013 жылы 31 желтоқсанда: 1 клиент). 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы міндеттемелердің көлемі 8,752,800 мың теңгені құрады (2013 жылы 31 желтоқсанда: 7,394,880 мың теңге).

32 Операциялық жалдау

Топтың жалдаушы ретінде болатын операциялары

Операциялық жалдау бойынша (лизинг) міндеттемелер 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі түрде берілуі мүмкін:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
1 жылдан кем	378,333	440,788
1 жылдан 5 жылға дейін	1,741,258	972,618
	2,119,591	1,413,406

Топ үй-жайлар мен жабдықтарды операциялық жалдау бойынша бірнеше шарттар жасасты. Мұндай шарттар, әдетте, бастапқы мерзімге бір жылдан бастап әрекет ету мерзімі аралығында оларды жаңғырту мүмкіндігімен бес жылға дейін жасалады. Жалдау ақыларының мөлшері, әдетте нарықтың беталысын көрсетіп жыл сайын ұлғайып отырады. Операциялық жалдау бойынша міндеттемелерге шартты сипаттағы міндеттемелер кірмейді.

Есептік жыл ішінде 1,725,183 мың теңге мөлшеріндегі сома операциялық жалдау бойынша пайда немесе зиян құрамындағы шығыс ретінде танылды (2013 жылы: 1,438,042 мың теңге).

33 Шартты міндеттемелер

(а) Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметі нарығы даму жолында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру түрлеріне Қазақстан әлі жете қойған жоқ. Топ өзінің өндірістік имараттарын, өндірістің тоқтауына байланысты залалдардан, немесе апат не Топ қызметтерінің салдарының жылжымайтын объектісіне немесе қоршаған ортаға келтірілген зияндарға байланысты үшінші тараптар алдында туындаған міндеттемелерге қатысты сақтандыруды толық сақтай алмайды. Топтың барабар сақтандыруды жабу мүмкіндігі болмайынша белгілі бір активтерді жоғалту немесе бұзып алу қаупі бар, бұл Топтың қызметі мен қаржылық жағдайына біршама теріс әсерін тигізуі мүмкін.

(ә) Сот талқылаулары

Топ нарықта өз қызметін іске асыру барысында әртүрлі заң шағымдарымен кездеседі. Топ басшылығы сот талқылауы нәтижесінде пайда болған міндеттемелердің соңғы өлшемі (мұндайлар бар болған жағдайда) болашақта Топ қызметінің нәтижелері қаржы жағдайларына айтарлықтай теріс әсерін тигізбейді деп жобалайды.

(б) Шартты салықтық міндеттемелер

Қазақстан Республикасының салық жүйесі біршама жаңа болып табылады және қолданысының кері күші болуы мүмкін және көбінесе нақты емес және қарама-қайшы, біржақты түсіндірілмейтін, салық органдары тарапынан әр түрлі түсіндірілетін, жиі өзгертін нормативтік құжаттармен, нормативтік құжаттарды ресми түсіндірумен және сот органдарының шешімдерімен сипатталады. Салықтарды дұрыс есептеуге қатысты тексерулерді елеулі айыппұлдар салу және өсімпұлдар есептеуге құқығы бар бірнеше реттеуші органдар айналысады. Есептік кезең ішінде салықты есептеу дұрыстығы кейінгі бес күнтізбелік жыл ішінде тексерілуі мүмкін; дегенмен, белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

33 Шартты міндеттемелер, жалғасы

(б) Шартты салықтық міндеттемелер, жалғасы

Бұл жағдайлар Қазақстан Республикасында басқа елдердегіден анағұрлым асатын салық тәуекелдерін туындатады, Басшылықтың пікірі бойынша, Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік құжаттардың және сот органдары шешімдерінің ресми түсіндірмелерін басшылықтың түсінуіне қарай салық міндеттемелері толық көрсетілді. Алайда түрлі реттеуіш органдардың салық заңнамасын түсінулері басшылықтың пікірінен бөлек болуы фактісін назарға ала отырып, реттеуіш органы тарапынан мәжбүрлеп ықпал ету шараларын қолданған жағдайда, қаржылық жағдайға олар елеулі түрде әсер етуі мүмкін.

34 Байланысты тараптармен жасалған операциялар

(а) Бақылаудың қатынасы

«Еуразиялық қаржы компаниясы» АҚ Банктің Бас компаниясы («Бас компания») болып табылады. Бас компанияны жеке тұлғалар тобы, А.А. Машкевич мырза, П.К. Шодиев мырза, А.Р. Ибрагимов мырза бақылайды, олардың әрқайсысы 33.3% ие. Бас компания ашық қолжетімді болып табылатын қаржылық есептілігін ұсынады.

(ә) Директорлар кеңесі және Басқарма мүшелерінің және басқа негізгі басқарушы қызметкерлердің қатысуымен жасалған операциялар

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін «Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар» бабына кіргізілген сыйақының жалпы мөлшері келесі түрде берілуі мүмкін:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Директорлар кеңесінің мүшелері	1,091,509	562,619
Басқарма мүшелері	638,932	383,337
Басқа негізгі басқарушы қызметкерлер	1,635,777	1,157,130
	3,366,218	2,103,086

Көрсетілген сомаларға Директорлар кеңесінің, Басқарма мүшелерінің және басқа негізгі басқарушы қызметкерлердің ақшалай емес сыйақылар кіреді.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттардағы қалдықтар және Директорлар кеңесінің, Басқарма мүшелерімен және басқа негізгі басқарушы қызметкерлермен жасалған операциялар бойынша орташа сыйақы мөлшерлемесі келесіні құрады:

	2014 ж. мың теңге	Орташа тиімді сыйақы мөл- шерлемесі, %	2013 ж. мың теңге	Орташа тиімді сыйақы мөл- шерлемесі, %
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп				
АКТИВТЕР				
Клиенттерге берілген кредиттер	329,427	6.02	10,605	12.00
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	7,269,012	7.27	7,286,721	7.80

Директорлар кеңесі, Басқарма мүшелерімен және басқа негізгі басқарушы қызметкерлермен 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы жасалған операциялар бойынша пайда немесе зиян құрамына жатқызылған сомалар келесі түрде берілуі мүмкін:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Пайда немесе зиян		
Пайыздық кірістер	12,213	109,159
Пайыздық шығыстар	(658,743)	(628,906)

34 Байланысты тараптармен жасалған операциялар, жалғасы**(б) Байланысты басқа тараптармен жасалған операциялар**

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттардағы қалдықтар және орташа сыйақы мөлшерлемесі, сондай-ақ 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланысты басқа тараптармен жасалған операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян келесіні құрады.

	Бас компания		Бас кәсіпорынның басқа еншілес компаниялары		Байланысты басқа тараптар *		Барлығы мың теңге
	мың теңге	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	мың теңге	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	мың теңге	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	
Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп							
АКТИВТЕР							
Клиенттерге берілген кредиттер (негізгі борыш)							
- теңгеде	-	-	-	-	4,161,605	11.82	4,161,605
- АҚШ долларында	-	-	-	-	33,774,250	6.84	33,774,250
- басқа валюталарда	-	-	-	-	363,154	10.00	363,154
Клиенттерге берілген кредиттер (құнсыздануға арналған резерв)	-	-	-	-	(126,210)	-	(126,210)
Басқа активтер							
- теңгеде	-	-	1,190,659	-	248	-	1,190,907

34 Байланысты тараптармен жасалған операциялар, жалғасы**(б) Басқа байланысты тараптармен жасалған операциялар, жалғасы**

	Бас компания		Бас кәсіпорынның басқа еншілес компаниялары		Байланысты басқа тараптар *		Барлығы мың теңге
		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,	
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Клиенттердің шоттары мен депозиттері							
- теңгеде	16,692	4.13	3,876,711	6.98	13,449,572	4.98	17,342,975
- АҚШ долларында	2,188,686	2.00	88,818	1.66	68,549,106	2.02	70,826,610
- басқа валюталарда	-	-	269,331	0.83	2,618,806	1.21	2,888,137
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар							
- теңгеде	34,231	6.58	703,736	12.76	-	-	737,967
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар							
- теңгеде	-	-	39,827	9.23	-	-	39,827
Басқа міндеттемелер							
- теңгеде	-	-	241,397	-	4,888	-	246,285
- басқа валюталарда	-	-	-	-	13,964	-	13,964
Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмаған баптар							
Кредиттер мен кредит желілерін беру бойынша міндеттемелер	-		-		444,074		444,074
Алынған кепілдіктер	-		-		2,751,144		2,751,144
Аккредитивтер	-		-		2,404,096		2,404,096
Пайда (зиян)							
Пайыздық кірістер	-		-		1,628,932		1,628,932
Пайыздық шығыстар	(8,750)		(226,048)		(1,996,459)		(2,231,257)
Комиссиялық кірістер	719		41,356		459,008		501,083
Басқа операциялық (шығыстар) кірістер	(246,132)		97,476		(134,999)		(283,655)
Құнсызданудың зияндары	-		-		(52,266)		(52,266)
Басқа жалпы және әкімшілік шығыстар	-		(1,392,407)		(34,391)		(1,426,798)

34 Байланысты тараптармен жасалған операциялар, жалғасы**(б) Байланысты басқа тараптармен жасалған операциялар, жалғасы**

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттардағы қалдықтар және тиісті орташа сыйақы мөлшерлемесі, сондай-ақ 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланысты басқа тараптармен жасалған операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян келесіні құрады.

	Бас компания		Бас кәсіпорынның басқа еншілес компаниялары		Байланысты басқа тараптар *		Барлығы мың теңге
		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,	
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	
Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп							
АКТИВТЕР							
Клиенттерге берілген кредиттер (негізгі борыш)							
- теңгеде	-	-	-	-	4,353,179	13.05	4,353,179
- АҚШ долларында	-	-	-	-	17,518,219	6.06	17,518,219
- басқа валюталарда	-	-	-	-	128,271	10.65	128,271
Клиенттерге берілген кредиттер (құнсыздануға арналған резерв)	-	-	-	-	(143,894)	-	(143,894)
Басқа активтер:							
- теңгеде	-	-	37,212	-	366	-	37,578

34 Байланысты тараптармен жасалған операциялар, жалғасы**(б) Байланысты басқа тараптармен жасалған операциялар, жалғасы**

2013 жылғы 31 желтоқсан	Бас компания		Бас кәсіпорынның басқа еншілес компаниялары		Байланысты басқа тараптар*		
	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Барлығы мың теңге
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Клиенттердің шоттары мен депозиттері							
- теңгеде	1,655	-	3,098,834	2.93	17,071,717	1.27	20,172,206
- АҚШ долларында	1,239,879	0.99	110,276	2.10	16,259,576	1.31	17,609,731
- басқа валюталарда	-	-	229,520	0.37	3,469,034	0.54	3,698,554
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар							
- теңгеде	-	-	729,149	12.48	-	-	729,149
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар							
- теңгеде	-	-	51,600	7.39	-	-	51,600
Басқа міндеттемелер							
- теңгеде	-	-	152,631	-	808	-	153,439
Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмаған баптар							
Кредиттер мен кредит желілерін беру бойынша міндеттемелер	-	-	-	-	89,458	-	89,458
Берілген кепілдіктер	-	-	-	-	10,478	-	10,478
Алынған кепілдіктер	-	-	-	-	406,442	-	406,442
Аккредитивтер	-	-	-	-	5,012,538	-	5,012,538
Пайда (зиян)							
Пайыздық кірістер	-	-	-	-	341,988	-	341,988
Пайыздық шығыстар	(6,605)	-	(406,618)	-	(1,223,153)	-	(1,636,376)
Комиссиялық кірістер	249	-	19,615	-	487,521	-	507,385
Басқа операциялық (шығыстар) кірістер	(18,577)	-	(149,085)	-	2,692	-	(164,970)
Құнсызданудан келген зияндарды қалпына келтіру	-	-	-	-	137,369	-	137,369
Басқа жалпы және әкімшілік шығыстар	-	-	(1,100,173)	-	(233,660)	-	(1,333,833)

* Байланыстағы басқа тараптарға Бас компанияның бақылауында болып табылатын кәсіпорындар жатады.

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген 41,753,759 мың теңге сомасындағы кредиттер жалпы бақылауда болып табылатын сақтандыру компаниясымен сақтандырылған (2013 жылғы 31 желтоқсан: 33,464,209 мың теңге).

35 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулері

(а) Есептік жіктеулер мен әділ құны

Бұдан әрі келесі кесте 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Сауда- саттыққа арналған	Өтеу мерзіміне дейін ұстала- тындар	Кредиттер мен дебиторлық берешек	Сатуға арналған қолда бары	Амортизация ланған құны бойынша есептелетін басқалары	Баланстық құнның барлығы	Әділ құны
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	-	-	112,083,022	-	-	112,083,022	112,083,022
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	4,547,700	-	-	-	-	4,547,700	4,547,700
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	-	-	-	5,913,836	-	5,913,836	5,913,836
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	13,476,169	-	-	13,476,169	13,476,169
Клиенттерге берілген кредиттер:							
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер	-	-	297,147,120	-	-	297,147,120	289,804,993
Жеке клиенттерге берілген кредиттер	-	-	291,084,979	-	-	291,084,979	283,849,678
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар							
Мемлекеттік облигациялар	-	32,447,760	-	-	-	32,447,760	32,427,946
Корпоративтік облигациялар	-	2,736,497	-	-	-	2,736,497	2,510,777
Басқа қаржы активтері	-	-	20,780,471	-	-	20,780,471	20,780,471
	4,547,700	35,184,257	734,571,761	5,913,836	-	780,217,554	765,394,592
Банктің депозиттері мен шоттары	-	-	-	-	3,469,981	3,469,981	3,469,981
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	-	-	-	-	7,353,570	7,353,570	7,353,570
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	-	-	548,499,125	548,499,125	549,271,150
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	103,242,607	103,242,607	102,402,013
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	26,028,695	26,028,695	24,431,940
Басқа тартылған қаражаттар	-	-	-	-	37,862,573	37,862,573	37,862,573
Басқа қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	12,030,838	12,030,838	12,030,838
	-	-	-	-	738,487,389	738,487,389	736,822,065

35 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулері, жалғасы**(а) Есептік жіктеулер мен әділ құны, жалғасы**

Бұдан әрі келесі кесте 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Сауда- саттыққа арналған	Өтеу мерзіміне дейін ұстала- тындар	Кредиттер мен дебиторлық берешек	Сатуға арналған қолда бары	Амортизация ланған құны бойынша есептелетін басқалары	Баланстық құнның барлығы	Әділ құны
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	-	-	83,146,378	-	-	83,146,378	83,146,378
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,139,628	-	-	-	-	1,139,628	1,139,628
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	-	-	-	10,979,872	-	10,979,872	10,979,872
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	2,922,373	-	-	2,922,373	2,922,373
Клиенттерге берілген кредиттер:							
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер	-	-	215,854,274	-	-	215,854,274	222,632,209
Жеке клиенттерге берілген кредиттер	-	-	216,674,812	-	-	216,674,812	214,169,567
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар							
Мемлекеттік облигациялар	-	23,462,306	-	-	-	23,462,306	23,454,919
Басқа қаржы активтері	-	-	10,415,136	-	-	10,415,136	10,415,136
	1,139,628	23,462,306	529,012,973	10,979,872	-	564,594,779	568,860,082
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,278	-	-	-	-	2,278	2,278
Банктердің депозиттері мен шоттары	-	-	-	-	14,116,633	14,116,633	14,116,633
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	-	-	-	-	8,803,285	8,803,285	8,803,285
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	-	-	404,673,786	404,673,786	406,857,673
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	32,786,356	32,786,356	29,935,291
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	35,669,288	35,669,288	35,439,121
Басқа тартылған қаражаттар	-	-	-	-	21,410,349	21,410,349	21,410,349
Басқа қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	9,896,674	9,896,674	9,896,674
	2,278	-	-	-	527,356,371	527,358,649	526,461,304

35 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулері, жалғасы

(а) Есептік жіктеулер мен әділ құны, жалғасы

Әділ құнды бағалау активтерді сату кезінде алынатын және бағалау күнгі нарыққа қатысушылар арасындағы ұйымдастырылған нарықта іске асатын операциялар жағдайында міндеттемелерді беру кезінде төленетін бағаны анықтауға бағытталған. Соған қарамастан белгісіздік пен субъективтік көзқарастарды есепке ала отырып, әділ құн активтерді тез арада сату немесе міндеттемелерді беру аясында жүзеге асатын сияқты түсінік берілуге тиісті емес.

Белсенді нарықта бағалары белгіленетін қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеулеріне немесе дилерлердің баға белгілеулеріне негізделген. Топ бағалау әдісін қолданып, барлық басқа қаржы құралдары үшін әділ құнын белгілейді.

Бағалау әдістерінің мақсаты активтерді сату кезінде алынатын және бағалау күнгі нарыққа қатысушылар арасындағы ұйымдастырылған нарықта іске асатын операциялар жағдайында міндеттемелерді беру кезінде бағаға әсер ететін әділ құнды бағалау тәсілдерінің жетістігі болып табылады.

Бағалау әдістеріне осы ағымдағы сәтке таза жеткізілген құн мен ақшалай қаржы ағынын дисконттау, таныс нарықтық баға белгілеуге қатысты ұқсас құралдармен салыстыру үлгілері, сондай-ақ басқа да баға белгілеу үлгілері кіреді. Бағалау үшін қолданылатын талқылау мен мәліметтерге тәуекелсіз және базалық пайызсыз мөлшерлемелер, кредит спрэдтері және дисконттық мөлшерлемені бағалау үшін пайдаланылатын басқа да түзетулер, акциялар мен облигациялардың бағасын белгілеу, валюта бағамдары, қор индекстері, сонымен қатар күтілген баға ауытқулары және оларды салыстыру кіреді. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушыларымен анықталатын есеп берілетін күнгі жағдай бойынша қаржы құралдарының құнын көрсететін әділ құнды анықтауға бағытталған.

Топ стандартты және барынша қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын анықтау үшін пайыздық және валюталық своп тәрізді жалпыға қолжетімді нарықтық деректерді ғана қолданатын және басшылықтың пайымдауын немесе бағалауын қажет етпейтін бағалаудың кеңінен танылған үлгілерін пайдаланады.

Бақыланатын баға белгілеулері мен бастапқы деректер, әдетте, борыштық және үлестік бағалы қағаздар, биржада айналымдағы туынды құралдар нарығында айналымдағы үлгілер үшін, сондай-ақ пайыздық своптар сияқты қарапайым биржадан тыс туынды қаржы құралдары нарықта қолжетімді.

Топ барынша күрделі құралдар үшін өзінің бағалау үлгісін пайдаланады. Осы үлгілерде пайдаланылатын кейбір немесе барлық маңызды деректер жалпыға бірдей қолжетімді нарықтық деректер болмауы мүмкін және нарықтық баға белгілеулердің немесе мөлшерлемелердің туындылары, немесе талқылаулар негізінде қалыптастырылған бағалар болып табылады. Бағалауы бақыланбайтын нарықтық деректерді пайдалануға негізделген құралдар мысалына кейбір кредиттер мен актив нарығы болмайтын бағалы қағаздар жатуы мүмкін.

13-ескертпеде көрсетілгендей, баланстық құны 14,387 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанда: 14,198 мың теңге) сатуға арналған қолда бар бағасы белгіленбеген үлестік бағалы қағаздардың әділ құны анықталмауы мүмкін.

Келесі жорамалдарды басшылық қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін пайдаланады:

35 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулері, жалғасы

(а) Есептік жіктеулер мен әділ құны, жалғасы

- корпоративтік клиенттерге берілген кредиттерден және жеке клиенттерге берілген кредиттерден болашақтағы ақша қаражатының ағынын дисконттау үшін сәйкесінше, 6.7 – 22.3% және 1.9 – 27.2% дисконттау мөлшерлері қолданылды;
- корпоративтік және жеке клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері бойынша болашақтағы ақша қаражатының болжамды ағынын есептеу үшін сәйкесінше, 0.1 – 13.6 % және 0.1 – 9.3% дисконттау мөлшерлері қолданылды;
- шығарылған борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын белгілеу үшін бағасы белгіленген нарықтық құны қолданылады.

Әділ құнын бағалау тараптардың бір-біріне байланыссыз шын мәнінде осындай мәмілені жасауға тілек білдірген, жақсы мәліметтендірілгендердің арасында айырбасталуы мүмкін қаржы құралы бойынша аса нақты құнды анықтауға бағытталған. Алайда қазіргі кездегі бағалаудың айқын еместігі мен субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді тез арада сату немесе міндеттемелерді орындау мүмкін болатын құн ретінде қаралмауы тиіс.

(ә) Әділ құнды бағалау иерархиясы

Топ қаржы жағдайы жөніндегі шоғырландырылған есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнын көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін, әділ құнды бағалаудың төмендегі иерархиясын пайдалана отырып бағалайды:

- 1-деңгей: Бірдей қаржы құралдарына қатысты актив нарығында белгіленетін бағалар (түзетілмеген).
- 2-деңгей: Тікелей (яғни баға белгілеуде) немесе жанама (яғни баға белгілеуден шығатын деректер) қолжетімді нарықтық деректерге негізделген бағалау әдістері. Бұл санатқа мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдарға арналған активтік нарықта нарықтық баға белгілеу, активтік ретінде қаралмайтын нарықта бірдей немесе ұқсас құралдарға арналған нарықтық баға белгілеу немесе барлық пайдаланылатын деректер бақыланатын нарықтық деректерге тікелей немесе жанама негізделетін басқа да бағалау әдістері.
- 3-деңгей: Бақыланбайтын нарықтық деректерге негізделген бағалау әдістері. Бұл санатқа бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға елеулі әсер етеді. Бұл санатқа құралдар арасында айырманы көрсету үшін айтарлықтай бақыланбайтын баға белгілеуді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдарға арналған, баға белгілеуге негізделген құралдар кіреді.

Бұдан әрі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша иерархия деңгейінде көрсетілетін қаржы құралдарының талдауы көрсетілген:

мың теңге	1-деңгей	2- деңгей	Барлығы
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары			
- Борыш құралдары	522,544	-	522,544
- Туынды активтер	-	4,025,156	4,025,156
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері			
- Борыш құралдары	5,899,449	-	5,899,449
	6,421,993	4,025,156	10,447,149

35 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулері, жалғасы

(ә) Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдау келтіріледі.

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Барлығы
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары			
- Боротыс құралдары	1,139,628	-	1,139,628
- Туынды міндеттемелер	-	(2,278)	(2,278)
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері			
- Боротыс құралдары	-	10,965,674	10,965,674
	1,139,628	10,963,396	12,103,024

Нарықтың төмен өтімділігі салдарынан, басшылық Қазақстан Қор биржасында бағалары белгіленген мемлекеттік бағалы қағаздарды қоса, актив нарығында баға белгілеу қиын деп есептейді. Осыған байланысты 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы құралдарының болжамды әділ құны ҚРҰБ своптарынан басқа, бастапқы деректерді бақыланатын нарықта пайдалану кіретін бағалау әдісінің нәтижелеріне негізделген.

Бастапқы тану кезінде бақыланбайтын бағалау мәндерінің арасындағы айырмашылық

ҚРҰБ-пен своп мәмілелерінің бағасы негізгі нарықтағы своп құралдарының әділ құнынан ерекшеленеді (12-ескертпе). Бастапқы тану кезінде Топ әділ құнды бағалау әдістерін қолданумен ҚРҰБ-пен своп құралдарын бағалайды.

Көптеген жағдайларда бағалау әдістеріне негізделген барлық маңызды шығыс деректер толық қолжетімді болып табылады, мысалы, валюталық нарықта ұқсас мәмілелер бойынша ақпараттан шығарылады. Барлық шығыс деректер бақыланбайтын жағдайларда, мысалы, есептік күнгі жағдай бойынша тәуекелдердің осыған ұқсас сипаттарымен бақыланатын мәмілелер болмайды, Топ тек бақыланбайтын шығыс деректерге ғамна негізделетін әдістерді пайдаланады, мысалы, бұзу кезеңдеріне қатысты күтулерде қаржы құралдарының негізіне жататын анықталған құбылмалылық. Егер бастапқы тануда әділ құн бағаның белгіленуімен активті нарықта расталмаса немесе тек бақыланатын шығыс деректерде ғана қолданылатын болса, бағалау әдістеріне негізделмейді, және мәміленің бағасы кешіктірмей пайданың немесе зиянның құрамында бейнеленбейді, болашақ кезеңдерге көшіріледі (3(v)(v)-ескертпені қараңыз).

35 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулері, жалғасы

(ә) Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде аяқталған 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жыл ішіндегі әділ құны бойынша көрсетілетін 3-деңгейге жатқызылғандардың әділ құнын бағалау арасындағы тексеру берілген:

мың теңге	3-деңгей	
	Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	
	Туынды активтер	Барлығы
Жылдың басындағы қалдық	-	-
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциядан таза залал	(608,869)	(608,869)
Алдын ала төленген сыйақы	4,634,025	4,634,025
Жылдың аяғындағы қалдық	4,025,156	4,025,156

Валюталық своптардың әділ құнын анықтау үшін басшылық теңгедегі акша ағындары үшін 4.03% мөлшерлемені және АҚШ долларындағы акша ағындары үшін 0.44% мөлшерлемені қолданды. Басшылық мерзімі бұрын тоқтату құқығын ҚРҰБ мерзімінен бұрын қолданбайтын болады.

Топ оның әділдік құнын бағалау баламалы болып табылады деп пайымдайтынын фактіге қарамастан әртүрлі әдістемелер мен пайымдауларды қолдану әділ құнды түрі бағалауға алып келуі мүмкін.

Егер болжанатын мөлшерлеме своп әділ құнынан 1%-ға жоғары болған жағдайда, 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 472,939 теңгеге жоғары болады.

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мерзімінен бұрын тоқтату құқығы 3 айға ерте қолданылса, онда пайдаға немесе зиянға осындай мерзімінен бұрын тоқтатудың ықпалы әділ құнды 552,644 мың теңгеге азайтады.

35 Қаржы активтері мен міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулері, жалғасы

(ә) Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдау келтіріледі:

мың теңге	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құнның барлығы	Баланстық құнның барлығы
Активтер				
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	112,083,022	-	112,083,022	112,083,022
Банктердегі шоттар мен депозиттер	13,476,169	-	13,476,169	13,476,169
Клиенттерге берілген кредиттер	546,117,347	27,537,324	573,654,671	588,232,099
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	34,938,723	-	34,938,723	35,184,257
Міндеттемелер				
Банктердегі шоттар мен депозиттер	3,469,981	-	3,469,981	3,469,981
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	7,353,570	-	7,353,570	7,353,570
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	549,271,150	-	549,271,150	548,499,125
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	102,402,013	-	102,402,013	103,242,607
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	24,431,940	-	24,431,940	26,028,695
Басқа тартылған қаражаттар	37,862,573	-	37,862,573	37,862,573
Басқа қаржы міндеттемелері	12,030,838	-	12,030,838	12,030,838

Келесі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдау келтіріледі:

мың теңге	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құнның барлығы	Баланстық құнның барлығы
Активтер				
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	83,146,378	-	83,146,378	83,146,378
Банктердегі шоттар мен депозиттер	2,922,373	-	2,922,373	2,922,373
Клиенттерге берілген кредиттер	411,449,826	25,351,950	436,801,776	432,529,086
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	23,454,919	-	23,454,919	23,462,306
Міндеттемелер				
Банктердегі шоттар мен депозиттер	14,116,633	-	14,116,633	14,116,633
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	8,803,285	-	8,803,285	8,803,285
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	406,857,673	-	406,857,673	404,673,786
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	29,935,291	-	29,935,291	32,786,356
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	35,439,121	-	35,439,121	35,669,288
Басқа тартылған қаражаттар	21,410,349	-	21,410,349	21,410,349
Басқа қаржы міндеттемелері	9,896,674	-	9,896,674	9,896,674